

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING
1920

KRISTIANIA
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI
1921

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1920

UTARBEIDET VED PARTIKONTORET

Indholdsfortegnelse.

	Side		Side
Indledning	1	Kristiania og Oplands Vekselbank	29
Det 24. ordinære landsmøde	2	Mohrs legat	29
Landsstyret og centralstyret	2	Arbejderbevægelsens stipendium	30
Repræsentation	3	Økonomisk samvirke	30
Nye organisationer	4	Handelsforbindelse med Rusland	30
Agitationen:		Nominationsloven og partiet	31
Agitationsreiser	4	Den hvite terror	32
1. mai	14	Det skandinaviske samarbeide	32
Enkeltforedrag	17	Soldatraadenes landsutvalg	33
Samtlig mundtlig agitation	18	Chr. H. Knudsens fond	34
Nye foreninger	18	Indsamling til tyske arbeiderbarn	35
Det norske Arbeiderpartis forlag	19	Skandinavien og Sovjet-Rusland	36
Partipressen	22	Moskva-kongressen	37
Det socialdemokratiske pressekontor	23	Arbeiderbonden	38
„Social-Demokraten“	23	Landsorganisationens, partiets og ungdomsforbundets fælleskomité	38
Centralkomiteen for socialistisk skolevirksomhet	24	Nationernes forbund	39
Den socialistiske dagskole	26	O. M. Gausdals eksklusion	40
Komiteer	28	Dyrtidsmanifest	41
Fernanda Nissen og Augusta Aasen	28	Beretning for kvindeforbundet	44
Troppeforsendelser til Vilna	28	Arbejderbevægelsens arkiv	45
Chr. H. Knudsen 75-aarsdag	29	Arbeidernes Aktietrykkeri	45

Partiets organisationer.

<i>Østfold fylke:</i>		<i>Opland fylke:</i>	
Eidsberg	46	Nordre Gudbrandsdalen	53
Tune	46	Søndre Gudbrandsdalen	53
Glemmen	47	Toten	54
		Hadeland og Land	54
<i>Akershus fylke:</i>		<i>Buskerud fylke:</i>	
Aker	47		55
Bærum og Follo	48		
Mellem Romerike	48	<i>Vestfold fylke:</i>	
Nedre Romerike	48	Skoger	56
Øvre Romerike	49	Jarlsberg	56
		Sandeherad	56
<i>Hedmark fylke:</i>		Brunla	57
Eidsskog, Vinger og Odalen	49		
Solør	50	<i>Telemark fylke:</i>	
Søndre Hedmark	50	Øst-Telemarken	57
Nordre Hedmark	51	Gjerpen	57
Søndre Østerdalen	52	Bamle	58
Nordre Østerdalen	52		

	Side		Side
<i>Aust-Agder fylke:</i>		Lofoten	70
Aust-Agder	58	Vesteraalen	70
Sætersdalen	58	<i>Troms fylke:</i>	
<i>Vest-Agder fylke:</i>		Senjen	71
Oddernes	59	Trondenes	71
Lyngdal	60	<i>Finmark fylke.</i>	
Lister	60		
<i>Rogaland fylke:</i>		<i>Bypartiene:</i>	
Jæderen	61	Fredrikshald	73
Dalene	62	Sarpsborg	73
<i>Hordaland fylke:</i>		Fredrikstad	74
Midthordland	62	Moss	74
Voss	62	Drøbak	75
Indre Søndhordland	63	Kristiania	75
<i>Sogn og Fjordane fylke:</i>		Kongsvinger	77
Sogn	63	Hamar	77
Sunnfjord	64	Lillehammer	78
Nordfjord	64	Gjøvik	78
<i>Møre fylke:</i>		Hønefoss	79
Indre Søndmøre	65	Kongsberg	79
Romsdal	65	Drammen	79
Møre og Rauma	66	Holmestrand	80
Indre Nordmøre	66	Horten	80
Ytre Nordmøre	67	Tønsberg	80
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>		Sandefjord	81
Uttrøndelagen	68	Larvik	81
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>		Brevik	81
Indtrøndelagen	68	Porsgrund	82
Namdalen	69	Skien	82
<i>Nordland fylke:</i>		Notodden	82
Helgeland	69	Risør	83
Nordre Salten	70	Arendal	83
		Kristiansand	83
		Stavanger	84
		Bergen	84
		Aalesund	84
		Kristiansund	85
		Narvik	85
		Tromsø	86
		Hammerfest	86

Regnskaper og statistikk.

Det norske Arbeiderpartis regnskap	88	Det soc.-dem. Pressekontors regnskap	96
Pressefondets regnskap	91	Oversigt over kontingentindbetalingen	98
Arbeiderpartiets forlags regnskap	92	Oversigt over medlemstallet	104
„Social-Demokratens“ regnskap	94		

1920.

Det gjennebrud som skedde i Det norske Arbeiderparti i 1918, førte til en længere og tildels skarp meningsbrytning, som fik sin egentlige avslutning med landsmøtet iaar. Landsmøtet i 1918 brøt med den reformistiske linje. Masseaktionen blev da knæsat som det avgjørende middel i kampen for socialismen. Den sterke sociale gjæring som den gang foregik, og som hadde git sig utslag i dannelsen av arbeider- og soldatraad, blev hilset som glædelige foreteelser.

Disse beslutninger nødvendiggjorde en nærmere utforming av sosialiseringsskravene og den sociale nydannelse overhodet. I den anledning blev det i 1919 holdt ekstraordinært landsmøte. Dette uttalte sin prinsipielle tilslutning til raadsideen og diktaturet. En fælleskomité blev nedsat sammen med Landsorganisationen til videre bearbejdelse av disse spørsmål. Dens indstilling blev forelagt landsmøtet iaar.

Det tok klart og avgjort standpunkt for sosialiseringen paa grundlag av bedriftsraadsorganisationer, for raadssystemet og diktaturet. Partiet fik efter dette et greit revolutionært eller kommunistisk program.

Fagkongressen sluttet sig kort tid efter til den samme indstilling som blev forelagt partilandsmøtet. De to store hovedorganisationer stillet sig saaledes paa fælles platform.

Disse vigtige beslutninger betegner intet mindre end en merkepæl i den norske arbeiderbevægelses historie.

Like efter fagkongressen traadte den kommunistiske Internationales 2. kongres sammen i Moskva. De tesar Moskvakongressen vedtok, vakte overalt en overordentlig livlig debat. Inden vort parti gik diskussionens bølger ogsaa meget høit. Teserne kom til at lægge sterkt beslag paa partimedlemmenes opmerksomhet og interesse og har i høi grad bidrat til at utdype forstaaelsen for de foreliggende sociale opgaver og partiorganisationens betydning.

Vort parti har i de sidste aar — væsentlig paa grund av krigs- og krisesituationen — staaet overfor en rivende utvikling. Dette har krævet en radikalisering og nyorientering som har lagt sterkt beslag paa partiets kræfter. Enhver landsmøtebeslutning som skjærper vor taktik og staker op nye retningslinjer, kræver en indre konsolidering. Hele partiet — ikke bare et flertal — maa saa at si flyttes frem. Det kræver et betydelig baade mundtlig og skriftlig agitationsarbeide.

Men allikevel er det av landspartiet saavel som av by-, kreds- og fylkespartier og avdelinger drevet en ganske omfattende rent organisatorisk virksomhet. Man staaer saaledes nu midt oppe i arbeidet for at danne faste organisationsapparater med fastlønnede sekretærer.

Med hensyn til skolevirksomheten kan man allerede peke paa store resultater. Fagbevægelsen har vist et aapent blik for denne side av oplysningsarbeidet og traadt støttende til. Arbeiderbevægelsens skolekomité som leder denne betydningsfulde virksomhet, er sammensat av et like antal representanter for partiet og Landsorganisationen.

Partiet har i 1920 befæstet sin stilling og lagt grundlaget for et fortsat bevist arbeide for at paaskynde den sociale omvæltning og den sociale nydannelse — i fuld overensstemmelse med den faglige organisation. Trods de sterke meningsbrytninger staar den norske arbeiderklasse sterkere konsolidert end nogensinde, og hvad der i denne forbindelse er av den største betydning: arbeiderbevægelsens samling paa et klart revolutionært grundlag.

Det 24. ordinære landsmøte.

I dagene 22.—25. mai holdtes Det norske Arbeiderpartis 24. ordinære landsmøte. Der blev forelagt landsmøtet en overmaade omfangsrik og veggig dagsorden. Man behandlet det principielle program, arbeidsprogram, raadssystemet, bedriftsraadene og sosialisering, skattespørsmålet, økonomisk samvirke mellem partiets avis- og trykkeriforetagender, lovene, partiskolen og oplysningsarbeidet, partiet og Internationalen m. m. Paa landsmøtet møtte 351 representanter. Desuten var Landsorganisationens sekretariat og stortingsgruppen indbudt. Sveriges socialdemokratiske Vänsterparti var representert ved sekretær Fr. Strøm og C. A. Carleson og fra Danmarks venstresocialister møtte Ernst Christiansen.

Protokol over landsmøtets forhandlinger er utsendt.

Landsstyret og centralstyret.

Landsstyret bestaar ifølge lovforandringen paa landsmøtet av 23 medlemmer. Herav skal 9 være bosittende i Kristiania og utgjør centralstyret. De øvrige vælges blandt partimedlemmer i forskjellige landsdele.

Som medlemmer av centralstyret valgtes: Kyrre Grepp, formand, Emil Stang, næstformand, Martin Tranmæl, sekretær, Olav Scheflo, redaktør, frk. Tina Torleifsen, Chr. H. Knudsen, Halvard Olsen og Kr. Aamot. Som tilforordnet fra sekretariatet: Ole O. Lian.

Varamænd: Jakob Friis, Ingvald Rastad, Harry Nilsen, Augusta Aasen og Knut Eng.

Landsstyrets øvrige medlemmer er: Alfred Madsen, John Aalberg, Aamodt Mindrebø, Oskar Torp, A. Egede Nissen, Ole Moen, Ivar Etrsvaag, Jeanette Olsen, Daniel Vatne, Eugène Olaussen, Arne Hauger, Johan Nordvik, Oscar Nilsen og A. Vaagnes.

Suppleanter: Ole Fremo, Søren Sørensen, Karl Bøthun, Knut Olsen og Svend Haaland.

Det er i 1920 holdt 3 landsstyremøter: 27. og 28. mars til behandling av dagsordenen for landsmøtet. 21. og 26. mai: Man behandlet spørsmålet om utgivelse av «Arbeider-bonden», den røde motorbaat i Nord-Norge og en række andre spørsmåal som stod i forbindelse med landsmøtet. 30. og 31. oktober behandlet landsstyret Det norske Arbeiderpartis stilling til de beslutninger som blev vedtat paa den Kommunistiske Inter-

nationales 2. kongres i Moskva. Landsstyret avgav i den anledning sin indstilling som vil bli forelagt det ekstraordinære landsmøte, der av landsstyret blev besluttet indkaldt til paaske 1921, 25. mars og følgende dage.

I forbindelse med landsstyremøtet holdtes et fællesmøte 30. oktober sammen med sekretariatet, stortingsgruppen, Ungdomsforbundets centralstyre, Kvindeforbundets styre og partipressens redaktører.

Centralstyret har i aarets løp holdt 47 møter og behandlet 356 saker.

I aarets løp er holdt 3 fællesmøter med stortingsgruppen. 17. februar holdtes et fællesmøte til behandling av Norges indmeldelse i Nationenes Forbund. Referat fra møtet gjengives i forbindelse med Gausdalsaken. 26. juni behandledes indstilling paa 2 medlemmer til vasdragsstyret. 5. juli blev regeringens erklæring og indstilling paa 2 medlemmer av skatte-lovskommissionen behandlet.

Repræsentation.

Ved utenlandske kongresser har Det norske Arbeiderparti været re-præsentert ved følgende: Danmarks venstresocialistiske partis kongres i Odense: Trygve Lie, kongres i Fredericia: Reinert Torgeirson, de uav-hængiges kongres i Halle: Kyrre Grepp, Martin Tranmæl og Olav Scheflo, med Arvid Hansen som sekretær, den III. Internationales 2. kongres i Moskva: Olav Scheflo, Jacob Friis, fru Augusta Aasen, fru Sigrid Syver-sen, Haavard Langseth og Kr. Kristensen. Desuten deltok fra Ungdoms-forbundet: Sverre Krogh, Einar Gerhardsen og Hans Medby, fra Lands-organisationen: Alfred Madsen.

Centralstyret har været re-præsentert ved kreds-, fylkes- og kommu-nalmøter, hvor dets utsendinger samtidig har holdt indledende foredrag om politiske eller organisationsmæssige spørsmål og i de fleste tilfælder ogsaa talt ved offentlige møter eller fester arrangert i forbindelse med aarsmøtene.

Ved soldatraadskonferansen i januar i Kr.a deltok hele centralstyret. Nedenes Amtsarbeiderpartis aarsmøte: Martin Tranmæl. Kommunalmøtet i Hamar: Martin Tranmæl. Repræsentantmøte i «Bratsberg-Demokraten»: Kyrre Grepp og Th. Øverlie. Repræsentantmøte i Glommendalens Social-Demokrat»: Kr. Aamot. Kreds-møte paa Voss: Emil Stang. Kreds-møte i Nordre Gudbrandsdalen: Martin Tranmæl. Kreds-møte i Øst-Telemark: Olav Scheflo. Romsdals Kredspartis aarsmøte: Martin Tranmæl. Ut-trøndelagens Arbeiderpartis aarsmøte: Martin Tranmæl. Vesteraalens Kredspartis aarsmøte: Trygve Lie. Bamle Kredspartis aarsmøte: Eivind Reiersen. Kreds-møte i Vest-Telemark: Eivind Reiersen. Kommunalmø-tet paa Ulefoss: Eivind Reiersen. Kreds-møte for Nordre Østerdalen paa Koppang: Edw. Mørk. Landsorganisationens kongres: Emil Stang og Chr. H. Knudsen. Kreds-møte i Nordre Helgeland: Harald Langhelle. Kommunalmøte paa Orkanger: Johan Nygaardsvold. Generalforsamling i «Nybrott»: Chr. Hilt. Aarsmøte i Akers Arbeiderparti: Alfred Madsen. Numedals Kredspartis aarsmøte: Emil Stang. Arbeiderpartiets Kvindefor-bunds landsmøte: Chr. H. Knudsen og Martin Tranmæl. Sogns Arbeider-partis aarsmøte: Otto Luhn. Distriktsmøte paa Jevnaker: Martin Tran-mæl. Søndre Hedemarks Kredspartis aarsmøte: Chr. H. Knudsen.

Nye organisationer.

Lenviken Arbeiderparti blev i april indmeldt i partiet. Dette er senere gaat ind i Malangen og Lyngen Kredsparti som er rekonstruert. Indre og Ytre Sogns Kredsparti er slaat sammen til Sogns Arbeiderparti. Søndre og Nordre Helgelands Kredsparti er gaat sammen til Helgelands Kredsparti. Hiesbø og Hafrsfjord Kredsparti er opløst og isteden er indmeldt Heflands Arbeiderparti. Nedenes Amtsparti er omorganisert. Arendals og Grimstads arbeiderpartier er indmeldt direkte i partiet som bypartier. Landkredsene er sammensluttet til Aust-Agder Arbeiderparti.

Agitationen.

Agitationen har i 1920 været drevet meget ihærdig. Det livligste aar partiet har hat, naar man tar i betragtning at 1920 ikke var valgaar.

De mest forsømte strøk er blit besøkt. Rogaland, Sogn, Møre og Rauma, Helgeland, Salten, Lofoten, Vesteraalen, Malangen, Lyngen, Senjen, Vest- og Østfinmarken er tat under behandling. De svakeste distrikter i partiarbeidet har saaledes faat et støt fremover.

Agitationsreiser.

Martin Tranmæl i Sogn.

I tiden 21.—29. februar fortok Tranmæl en reise i Sogn. 20. februar talte han i Bergen for 600 tilhørere og 22. februar i Høyanger for 300 tilhørere. Videre var der foredrag i Leikanger 250, Vik 300, Hafslo 200, Solvor 100, Øvre Aardal 350, Aardalstangen 100, Lærdal, offentlig møte, 200 og paa en fest for partifæller 100, Flaam 100 tilhørere. Tilsammen 11 foredrag for 2600 tilhørere.

Efter foredraget i Høyanger og Hafslo blev der stiftet partiavdelinger.

28. februar deltok Tranmæl i sammenslutningsmøtet mellem Indre og Ytre Sogns Kredspartier til Sogns Arbeiderparti.

Svend L. Skaardal i Søndmør.

Svend L. Skaardal holdt fra 20. mai til 5. juni endel foredrag i Søndmør. Han talte paa følgende steder: Ulstein, Volden, Ørstad, Sæbø, Sokelmen, Ørskog, Vatne (2 foredrag), Bratvaagen, Flemssøien og Haramsøien. Ialt 11 foredrag som alle med undtagelse av møtet paa Ørskog, var meget godt besøkt. Foreninger blev stiftet i Volden og Vatne. I Bratvaagen blev der nedsat en komité som skulde forberede dannelsen av en partiforening.

Svend L. Skaar i Søndre Helgeland.

Den 4. juli møtte Skaar som repræsentant for centralstyret ved kredspartiets aarsmøte paa Holm i Bindalen. Videre holdt han foredrag i Brønnøy, Sandvaagen i Vik, Horsfjord, Lysfjord, Gaupen, Fiskerosen, Bindalseidet, Teraak, Landet, Vega og Tilrum. De fleste av foredragene var godt besøkt. Ialt 12 foredrag.

Karl Kilboms foredrag.

Efter overenskomst med de svenske venstresocialister er der utvekslet talere partiene imellem. Karl Kilbom holdt saaledes endel foredrag her i slutten av april.

24. april talte han i Kristiania Arbeidersamfund, 25. april i Kristiania Samorganisation, 25. april Nedre Eikers Arbeiderparti, 26. april Moss Arbeiderparti og Samorganisation, 27. april Fredrikstad Samorganisation, 28. april i Sarpsborg, 29. april i Fredrikstad og 1. mai for Kristiania Arbeiderparti og om aftenen i Kristiania Arbeidersamfund. Ialt 9 foredrag. Møtene var overalt vellykket og meget godt besøkt.

Den røde motorbaat-turné i Nord-Norge.

I henhold til bemyndigelse av centralstyret foretok partikontoret de nødvendige forberedelser til en agitationsturné med en motorbaat i Nord-Norge. Landsstyrets medlem, Nordvik, ordnet med leie av en fiskeskøyte av skipper Hans Frantzen i Valnesfjorden. Overenskomsten var 40 kroner pr. dag for leie av skøyten og to mand til at betjene den, eieren selv som fører og hans søn som motormand. Paa grund av kjøring tildels baade nat og dag, og trafik av større distanser end skipperen hadde forutsat, fremkom han med anmodning om 50 kroner. Det blev ordnet med et ekstratillæg av 300 kroner som svarer til ca. 45 kroner pr. dag.

Agitationen begyndte i Bodø den 15. juni. Dernæst fortsattes til Nordre Salten, Lofoten, Vesteraalen, Trondenes og Narvik med omegn.

Derefter blev Lofoten og Vesteraalen, Lofoten og Trondenes paa nyt gjennemstreifet, hvorefter ruten blev lagt til Senjen og Malangen og tilslut Lyngen og Tromsø. Avmønstringen foregik i Bodø 19. august. Paa vei sydover blev det holdt foredrag i Malangen, Trondenes og Bodø.

Agitationen varte akkurat i 9½ uke. Paa denne tid blev holdt 253 foredrag paa 176 møter for 30,000 tilhørere og stiftet 34 partiforeninger med tilsammen 534 medlemmer og en husmandsforening med 60 medlemmer.

Talere har været: Ragnvald Langvad, som deltok de 3 første uker som representant for Fangst- og Fiskeforbundet. Martin Tranmæl var med de første 2½ og de sidste 4 uker. Johan Nordvik som deltok de 3 første uker. Trygve Lie var med i 2 uker. Haakon Ramberg i 2 uker. Lars Heiberg i 2 uker. Harald Liljedahl i 6 uker. Alfred Skar 1 uke og Hans Moen i 1 uke. Desuten blev det holdt enkeltforedrag av Naftali Nilssen og fru Gitta Jönsson. Partiforlagets assistent, Harry Nilsson, deltok under hele turneen, som literatursælger, proviantkjøper og regnskapsfører. Ved en række møter og tilstelninger læste han ogsaa socialistiske digte.

Turneen vakte stor opmersksomhet. Møtene var gjennemgaaende meget godt besøkt. En hel del møter blev holdt paa smaasteder og ute i havskjærene, tildels paa steder hvor det tidligere ikke var holdt socialistiske foredrag.

Samtlige industristeder mellem Sulitjelma og Tromsø blev besøkt. Det blev lagt sterk vekt paa at redegjøre for fagbevægelsens opgaver, bedriftsraadstanken og sosialiseringen. Blandt fiskerne hersker det paa mange

steder sterk uvilje mot fagforeningenes lønsbevægelse, en uvilje som for det væsentlige er bygget paa misforstaaelse og ubekjendtskap til de sociale forhold.

Ved alle disse møter blev forstaaelsen for organisationstanken vakt og grundlaget tilrettelagt for et bedre organisert arbeide.

I Malangen og Lyngen, hvor kredspartiene og det partimæssige arbeide laa nøde, blev det sat alt ind paa at faa reorganisert kredspartiene og faa plan og fart i arbeidet. Kredsmøter blev ogsaa besluttet indkaldt og nu er de to tidligere kredspartier reorganisert og sammensluttet i en organisation, Malangen og Lyngens Kredsparti.

Det blev overalt lagt megen vekt paa salg av literatur. Paa alle disse smaastøder kunde det ikke bli saa stor omsætning. Men overalt var folk interessert i vore skrifter. Det blev ialt solgt literatur for kr. 5576.95, deri indbefatter salg av prospektkort av den røde motorbaat.

Den største utgiftspost var leie av baat. Dernæst reiseutgifter for talere fra sine hjemsteder til den røde motorbaat.

Opholdet ombord blev meget rimelig, da deltagerne selv laget sin mat, likesom de hele tiden bodde ombord. Utgiftene dreier sig om ca. 5 kroner pr. dag.

Det var paa forhaand tale om at opta kollekt paa møtene. Men dette viste sig praktisk talt umulig slik som forholdene laa an i Nord-Norge i sommer. De meste inntægter er procentene paa literatursalget og salg av prospektkort. Det utgjør kr. 1986.38. De samlede utgifter er kr. 10,068.38. Efter dette blir underskuddet kr. 8082.31.

Landsorganisationen har dekket halvparten av utgiftene med kr. 5034.00.

De inntægter literatursalget har git, dekker paa langt nær ikke det bidrag partiet indirekte har ydet ved at det har holdt literatursælger (Harry Nilsson) og Trygve Lie og Martin Tranmæl som foredragsholdere.

Som helhet maa det sies at turneen var meget vellykket. Den begeistring man blev mottat med nærsagt overalt, vidner om udmerket grobund for socialismen i Nord-Norge. Resultatet av reisen er at partiet staar betydelig sterkere organisationsmæssig end før.

Nordre Salten hadde 22 møter, 46 foredrag, 4870 tilhørere, 2 foreninger med 24 medlemmer. *Søndre Salten* har 5 møter, 6 foredrag, 2100 tilhørere, ingen foreninger. *Lofoten kreds* har 15 møter, 35 foredrag, 3460 tilhørere, 3 foreninger med 50 medlemmer og 1 husmandsforening med 60 medlemmer. *Vesteraalen* har 40 møter, 45 foredrag, 8035 tilhørere, 7 foreninger med 69 medlemmer. *Trondenes* har 22 møter, 28 foredrag, 2460 tilhørere, 2 foreninger med 49 medlemmer. *Senjen kreds* har 19 møter, 24 foredrag med 1305 tilhørere, 5 foreninger med 88 medlemmer. *Lyngen kreds* har 23 møter, 23 foredrag, 3447 tilhørere, 5 foredrag og 73 medlemmer. *Malangen kreds* har 28 møter, 44 foredrag, 3405 tilhørere, 10 foreninger og 181 medlemmer.

Tranmæl har holdt 86 foredrag, Harald Liljedahl 51, Ragnvald Langvad 28, Johan Nordvik 27, Lars Heiberg 21, Hans Moen 7, Alfred Skar 7, Haakon Ramberg 4, Naftali-Nilsen 3, Gitta Jönsson 3, Trygve Lie 16. Tilsammen 253 foredrag.

Steder som blev besøkt av den røde motorbaat.

Sted	Talere	Antal foredrag	Tilh.
Bodø	Tranmæl	1	1 000
Kjørringøy	Tranmæl, Langvad	2	60
Aansvik og Røsvik	Tranmæl, Langvad, Nordvik	3	40
Indre Styrkenes, Hestevik	— — —	3	15
Kvarv	— — —	3	90
Tørfjorden	— — —	3	100
Djupvik	— — —	3	40
Strøndal	Tranmæl	1	100
Fauske	—	1	500
Skjønstaa (fest)	—	1	200
Rødås	Nordvik, Langvad	2	400
Nordfold	— —	2	250
Sørfjord	— —	2	25
Sulitjelma, Risbakken	Tranmæl	1	700
— Jakobsbakken	—	1	300
Kabelvaag	Tranmæl, Langvad, Nordvik	3	400
Svolvær	Tranmæl, Langvad	2	700
Henningsvær	Tranmæl, Langvad, Nordvik	3	200
Balstad	Langvad, Tranmæl	2	100
Leknes	Nordvik, Tranmæl	2	150
Stamsund	Langvad, Nordvik, Tranmæl	3	150
Storkmarknes	Tranmæl	1	1 500
— —	Langvad, Nordvik, Tranmæl	3	2 000
Aase	Nordvik	1	15
Fiskenes	Langvad, Tranmæl	2	50
Andenes	— —	2	600
Bleik	Tranmæl	1	100
Borkenes	—	1	100
Hannvik	Langvad	1	25
Killebotten	Nordvik	1	35
Harstad	Tranmæl	1	1 120
Ramsundet	Langvad, Nordvik, Tranmæl	3	100
Ballangen	Tranmæl	1	500
Sjømen	Langvad, Tranmæl	2	50
Fiskefjord	Nordvik	1	100
Beisfjord	Langvad, Tranmæl	2	75
Bjerkvik (Elvegaardsmo)	Tranmæl	1	200
Narvik	—	1	2 000
—	Langvad, Tranmæl	2	250
Hokvik	Nordvik	1	150
Bøgen	Nordvik, Tranmæl	2	250
Tjellbotn	Nordvik, Langvad, Tranmæl	3	100
Taarstad	— — —	3	75
Lødingen	Nordvik, Tranmæl	2	75
Kabelvaag	Langvad, Tranmæl	2	800
Kabelvaag	Nordvik, Tranmæl	2	250
Sørvaagen	Langvad, Nordvik, Lie	3	50
Reine	— — —	3	200
Balstad	Nordvik, Lie	2	80
Leknes	Langvad, Nordvik, Lie	3	100
—	Nordvik, Lie	2	100
Brettesnes	Ramberg, Lie	2	60
Fagerbak (Holand)	Lie	1	150
Strømstad	Ramberg	1	30

Sted	Talere	Antal foredrag	Tilh.
Melbo	Lie	1	150
Aanstad	—	1	60
Lekang	—	1	10
Hemnes	Ramberg	1	50
Fiskfjord	Lie	1	200
Sigerfjord	—	1	300
Liland	—	1	80
Grytting	Ramberg	1	25
Sortland	Lie	1	100
Røsnes	—	1	80
Bøstrand	—	1	100
Kredsmøte (Vesteraalen)	—	1	50
Strømme	Heiberg	1	200
Skagen i Bø	—	1	500
Nykvaag	—	1	13
Eide	Ramberg	1	80
Sund	—	1	55
Barkestad	Heiberg	1	60
Øksnes	—	1	60
Sørsand	—	1	40
Nordsand	—	1	35
Sommerøy	—	1	40
Nyksund	—	1	60
Laugnes	—	1	59
Strengelvaag	Liljedahl	1	10
Klo	—	1	20
Skjoldehamn	Heiberg, Liljedahl	2	20
Ankenes	Liljedahl	1	20
Andenes	Heiberg	1	400
Bleik	Liljedahl	1	100
Andenes	Heiberg	1	150
Gryllefjord	Skar, Liljedahl	2	50
Rødsand	—	2	50
Meløyvær	—	2	75
Bjarkøy	—	2	100
Lundenes	—	2	65
Andenes	Heiberg	1	309
Grotavær	Liljedahl	1	50
Andenes	Heiberg	1	300
Borkenes	Liljedahl, Heiberg	2	25
Kvaløy	Skar	1	30
Ervik	Heiberg	1	60
Kannevaagen	Liljedahl	1	20
Gausvik	Heiberg	1	60
Skaanland	—	1	100
Storvand	Liljedahl	1	100
Sørvik	—	1	50
Sandstrand	Heiberg	1	60
Sørølnes	Liljedahl	1	40
Tovik	—	1	25
Bruvold	Naftalie Nilsen	1	15
Sjøveien	—	1	100
Laberg	—	1	30
Soløy	Skar	1	100
Sætermoen	Liljedahl	1	600

Sted	Talere	Antal foredrag	Tilh.
Kostnes	Liljedahl	1	60
Dyrøyhamn	Tranmæl	1	100
Brøistad	Tranmæl, Liljedahl	2	75
Espenes	— —	2	50
Skøelv	— —	2	75
Sørreisa	— —	2	200
Engenes	— —	2	50
Ånstad	Tranmæl	1	75
Bolla	—	1	80
Folvik	—	1	10
Årstein	—	1	40
Gratangsbotten	—	1	75
Hersjeborg	—	1	10
Grov	—	1	40
Hamnvik	—	1	100
Sætermoen	—	1	800
Finsnes	—	1	200
Vashaug	Liljedahl, Fru Jønson	2	150
Græsmyrbotten	— —	2	100
Bjorelvnes	Liljedahl, Tranmæl	2	100
Vangshamn	— —	2	100
Kaarvik	— —	2	50
Rosfjord	— —	2	50
Martinhals	— —	2	50
Nordbynes	— —	2	80
Lakseidet	Tranmæl, Moen	2	50
Sandnes	—	2	40
Storstennes	Tranmæl, Liljedahl	1	40
Sommerøy	Tranmæl, Moen	2	40
Loddbugt	Liljedahl	1	60
Sejenes	—	1	30
Tromvik	Tranmæl, Moen	2	75
Fagerli	Liljedahl	1	60
Henrikvik	Tranmæl, Moen	2	75
Lyfjord	— —	2	75
Skarsfjord	— —	1	50
Futjord	— —	2	100
Nordkjøsbotten	Liljedahl	1	50
Kvesmenes	—	1	40
Inlandet	—	1	20
—	—	1	35
Mikkelvik	Tranmæl	1	30
Skogfjord	—	1	50
Helgøy	—	1	30
Skarpenes	—	1	20
Sjursnes	Liljedahl	1	40
Vannvaag	Tranmæl	1	50
Lakselv	Liljedahl	1	12
Oldervik	—	1	10
Løksetta	Tranmæl	1	20
Reiersvik	Liljedahl	1	15
Jøvik	—	1	20
Skjærvøy	Tranmæl	1	250
Svensby	Liljedahl	1	20
Nordreisa	Tranmæl	1	400

Sted	Talere	Antal foredrag	Tilh.
Nordreisa	Liljedahl	1	400
—	Gitta Jønson	1	400
—	Tranmæl	1	400
Tromsø	—	1	800
—	—	1	300
Maalsnes	—	1	50
Moen i Maalselven	—	1	250
Gausvik	—	1	150
Finkroken	Liljedahl	1	25
Oldervik	—	1	40
Sandviken	—	1	100
Bodø	Tranmæl	1	1 200
		253	30 987

Martin Tranmæl paa Vestlandet.

I tiden 5.—17. april foretok Tranmæl en agitationsreise fra Trondhjem til Stavanger. Denne foredragsreise var et ledd i Ungdomsforbundets agitationsuke.

Følgende foredrag blev holdt:

Trondhjem, 5. april, 1200 tilhørere; Svorkmo, 6. april, 150; Fandrem, 6. april, 150; Orkedalsøren, 6. april, 500; Trondhjem, 7. april, 200; Kristiansund, 8. april, 1000; Molde, 9. april, 300; Aalesund, 10. april, 1000; Hildre, 11. april, 100; Aalesund, 11. april, 1200; Bergen, 13. april, 500; Stavanger, 14. april, 300; Haugesund, 15. april, 200; Dale i Bruvik, 16. april, 500.

Ialt 14 foredrag for 7300 tilhørere.

Samtlige foredrag var offentlige undtagen 2 foredrag i Trondhjem og foredragene i Bergen, Stavanger og Haugesund.

Martin Tranmæl i Gudbrandsdalen og Romsdal.

Efterat Tranmæl hadde deltatt i Nordre Gudbrandsdalens Kredspartis aarsmøte i Vaaga 9. mai og den 13. mai i Romsdals Kredspartis ekstraordinære representantmøte paa Veblungsnes, hvor han begge steder indledet om sosialiseringen og raadssystemet, holdt han følgende foredrag:

Otta 500 tilhørere, Vaagamo 1000, Vinstra 300, Dovre 300, Ormheim 500, Veblungsnes 600. 8 foredrag for 3400 tilhørere.

Efter foredragene paa Otta, Vinstra (Ruste), Dovre og Ormheim stiftedes partiforeninger med henholdsvis 27, 26, 22 og 45 medlemmer.

Sigurd Simensen i Vestfinmarken.

Efter anmodning fra partikontoret foretok Sigurd Simensen en agitationsreise i Vest-Finmarken i juni og juli. Foredragene fordeler sig saaledes:

Hammerfest, 5 foredrag, 1450 tilhørere; Honningsvaag, 3 foredrag, 570; Kammøvær, 1 foredrag, 45; Nordvaagen, 1 foredrag, 35; Vardø, 2 foredrag, 85; Tuffjord, Rolfsø, 1 foredrag, 60; Ingø, 1 foredrag, 55; Kjiglen, Hjelmø, 1 foredrag, 30; Akkerfjord, 1 foredrag, 35; Maasø, 1 foredrag, 40; Havøsund, 1 foredrag, 75; Kaarhamn, 1 foredrag, 40; Hasvik — Sørvær, 2 foredrag, 65; Bosekop, 1 foredrag, 35; Eiby, Alten, 3 foredrag, 1070; Øvre Alten, 1 foredrag, 70; Altengaard, 1 foredrag, 250. Ialt 29 foredrag og 4050 tilhørere.

Simensen deltok videre i Vest-Finmarkens Kredspartis distriktsmøte. Han stiftet et lag i Langfjorden og gjorde forarbeide til partiforeninger i Hølseby ved Kaarhamn samt Havøsund. Solgte literatur for 250 kroner.

Ole Ruud i Numedal.

Efter konferanse med partikontoret og kredspartiet i Numedal holdt Ole Ruud foredrag i kredsene i juni. Der blev holdt møter ved Svene, Lyngdal og Ljosheim. Paa disse steder talte ogsaa redaktør Torgeir Vraa. Videre holdtes foredrag paa Helle, Rollag, Veggli, Øigardsgrænden, Opdal, Rødberg, Jondalen. Her talte ogsaa Joh. Ødegaard. Ialt 14 foredrag. Fremmøtet var ikke værst. Der blev stiftet partiforening ved Svene og Helle samt foretat de nødvendige forarbeider til foreninger ved Rødberg og i Jondalen.

Jakob Friis i Bamle.

I november foretok Friis efter anmodning fra kredspartiet en agitationsreise i Bamle. Han talte i Langesund for 250 tilhørere, Taatøy 150, Helle 100, Vafos 100, Hemnesund 60, Bø 70, Prestestrand 200 og i Kroken for 100 tilhørere.

Ialt 8 foredrag for ca. 1030 tilhørere.

Martin Tranmæl i Trøndelagen.

I forbindelse med Uttrøndelagens Arbeiderpartis aarsmøte i Selbu den 5. og 6. juni, foretok Tranmæl en ukes agitationsreise i Trøndelagen. Herunder holdt han følgende foredrag:

5. juni i Selbu for 300 tilhørere, 6. juni i Selbu for 300, 9. juni i Ranheim for 150, 9. juni i Trondhjem for 3500, 10. juni i Bangsund for 250, 10. juni i Namsos for 1000, 11. i Stenkjær for 600, 12. juni paa Værdalsøra for 400 og 13. juni i Levanger for 1000 tilhørere.

Tilsammen 9 foredrag for 7500 tilhørere.

Martin Tranmæl paa Helgeland.

Paa hjemveien fra den røde motorbaat foretok Tranmæl en runde i Helgeland og holdt følgende foredrag:

2. juli i Sandnessjøen for 500 tilhørere, 3. juli i Mosjøen kl. 12 for 400 og kl. 3 for 500, 3. juli i Fittingfoss for 400, 4. juli i Hatfjelddalen for

250, 5. juli i Korgen for 150, 5. juli i Hemmesberget for 500 og 5. juli i Mo for 700 tilhørere.

Tilsammen 8 foredrag for 3300 tilhørere. Efter foredraget i Hatfjeld-dalen stiftedes en partiforening med 21 medlemmer.

Harald Liljedahl i Østfinmarken.

Efter at ha deltat som taler paa den røde motorbaat reiste Liljedahl nordover til Østfinmarken. Han begyndte sin turné med foredrag paa Kirkenes 18. august for 100 tilhørere. Videre var der møter i Bjørnsund, Salmi Järvi i Finland for 100 tilhørere, Vadsø to foredrag for henholdsvis 40 og 500 tilhørere, Kirkenes 150, Vadsø 200, Vestre Jakobselv 100, Nyborgmoen 400, Vardø to foredrag for 300 og 300 tilhørere, Berlevaag 200 og Honningsvaag.

Ialt blev der holdt 13 foredrag for 2500 tilhørere.

Hjalmar Waage i Rogaland.

I oktober reiste Waage til Rogaland. 5. og 6. talte han i Bergen. I Jærens kreds holdt han foredrag paa følgende steder: Sandnes, Gilje, Oltedal, Trine, Aalgaard, Haglund og Lura. I Dalene kreds var der foredrag i Egersund, Sogndal, Moi, Ueland, Ekerø og Ekersund. Hesbø og Hafsfiord kreds: Jørpeland og i Hillevaag. Karmsund kreds: Skaare og Viksund. Desuten holdtes et foredrag i Stavanger.

Ialt blev der holdt 20 foredrag for 2650 tilhørere, herav falder 1100 paa Bergen.

Det blev solgt literatur for 170 kroner paa reisen.

Ernst Løvaas i Trøndelagen.

I tiden 20. juni—13. juli hjemsøkte Ernst Løvaas paa vegne av Uttrøndelagen Arbeiderparti Fosen. Han holdt foredrag paa følgende steder: Rissa, Hasselvik, Fevaag, Saga, Raakvaag, Varghul, Uthaug, Indre Bjugn, Ytre Bjugn, Oksvold, Valdersund, Lysøund, Stokøen, Lines, Refsnæs (2 foredrag), Roan, Vik, Osen, Sandvikberget og Sæter.

Ialt 21 foredrag. Løvaas stiftet 5 nye partiforeninger, nemlig i Raakvaag, Uthaug, Oksvold, Valdersund og Lysøund.

Fra 24. september til 25. oktober foretok han igjen en agitationsreise i Fosen. Han holdt da 24 foredrag og dannet 3 nye foreninger, nemlig paa Sulen, Bogø og Onsnæs.

Partiet har bidrat med 1200 kroner til denne agitation. Hele arbeidet med planleggelsen o. s. v. har Uttrøndelagen Arbeiderparti besørget.

Ungdomsforbundets Nord-Norges sekretariat.

Ifølge sekretær Sigurd Simensens rapport til Ungdomsforbundets centralstyre har han i 1919 holdt følgende foredrag for partiet i Nord-Norge: Tromsø 7, Nordre Helgeland 4, Søndre Helgeland 5, Harstad 6,

Vesteraalen 3, Kirkenes 2, Vardø 2, Trondenes 8, Salten 2 og Narvik 1, ialt 40 foredrag.

Under sin agitation for partiet har han stiftet 4 partiavdelinger, 2 i Nordre Helgeland, 1 i Trondenes og 1 i Bosekop i Finmarken.

I henhold til den avtale som blev indgaaet mellem Ungdomsforbundet vaaren 1919 forpligtet partiet sig til at støtte Nordlands-sekretariatet økonomisk. Partiet har derfor bevilget 1400 kroner, dette blir 35 kroner pr. foredrag.

Svend L. Skaardal i Sogn og Fjordane.

Efter talrike anmodninger fra Sogn paatok Skaardal sig en agitationsreise i Sogn og Fjordane i tiden 15. septbr. til 8. november. Paa denne turné blev der holdt 38 foredrag, derav i Sogn 18, Søndfjord 8 og i Nordfjord 12. Samtidig blev der stiftet partiforeninger i Innvik og Gløppen. I Høienvik blev forberedt stiftelse av en partiforening, likesom en fagforening blev stiftet og indmeldt i Arbeidsmandsforbundet i Skjolden. Enkelte foredrag, særlig de første, mens man endnu var i travl virksomhet med slaatten og indhøstningen, var mindre godt besøkt. De fleste har været godt besøkt, enkelte steder overfyldt hus.

Eivind Reiersen i Telemarken.

Med støtte fra partikassen har Eivind Reiersen besøkt Øst- og Vest-Telemarken, Bamle og Gjerpen. Dels har kredspartienes styrer arrangert reisene, dels har han besøgt det paa egen haand. Foredragene har for en væsentlig del omhandlet de nye retningslinjer og tesene. Overalt har det været godt fremmøte og bra stemning. Ialt har han holdt 72 foredrag og stiftet 5 nye foreninger.

Oskar Torp i Voss.

Torp foretok i juli en turné i Voss kreds og besøkte følgende steder: Opheim 40 tilhørere, Vinje 85, Bjørgum 75, Nordheim 60, Bulken 10, Dale 150, Trengereid 35, Ytre Arne 130, Litland 70, Vallestrand 100, Espe-land 40 og Voss (2 foredrag) med 125 og 52 tilhørere.

De tillyste foredrag paa Fotlandsvaak, Vaksdal og Hausvik blev indstillet grundet lokalvanskeligheter.

Paa de fleste steder var der partiavdelinger i arbeide, og der hvor vi ingen hadde søktes saadanne dannet, saaledes blev der nedsat arbeidsutvalg paa Vinje og Trengereid for at tegne medlemmer og ordne med partiavdelinger paa stedet.

Av literatur solgte han for ca. 250 kroner brutto.

Ialt 13 foredrag for ca. 1000 tilhørere.

Ungdomsforbundets faglige agitationsuke.

Ungdomsforbundet arrangerte i tiden 1. april til 11. april en faglig agitationsuke. Talerne blev besøgt ved samarbeide mellom Ungdomsforbundet og partiets kontor.

Henrik Berg talte i Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien og Porsgrund. Aksel Zachariassen holdt foredrag paa Stabæk, Grorud og Kjelsaas. Karl Bjurstrøm paa Rjukan og Notodden. Lars Sæther i Fredrikstad, Moss, Borgenhaugen og Lysaker. Johan Pedersen i Kragerø, Risør, Tvedestrand, Arendal, Eydehavn, Grimstad, Kristiansand, Mandal, Venesla og Evje. A. K. Hansen paa Bryn og Høvik. Edward Mørk ved Sandviken og Lysaker. Ialt 28 foredrag.

Tranmæls reise paa Vestlandet var et ledd i denne agitation. Desuten arrangertes der mange møter i Kristiania.

Løvaas har i november—december holdt 39 foredrag i Møre.

Ruslandsuken 15.—22. februar.

Centralstyret arrangerte i ovennævnte tidsrum en agitations- og oplysningsuke for Rusland. Opropet og resultatet av innsamlingen gjengis paa andet sted i beretningen.

Ialt blev der holdt 28 foredrag, formidlet gjennom partikontoret, paa følgende steder:

Lørenskog: Hørmand Haugerud, Muggerud: Johan Pedersen, Syling: Johan Pedersen, Torsnes pr. Fredrikstad Ø: Bjarne Jullum, Aamot, Modum: Christian Hilt, Lierstranden: Christian Hilt, Lillestrøm: Emil Stang, Drøbak: Tranmæl, Sarpsborg: Kristian Aune og Eugene Olaussen, Moss: Eugene Olaussen, Mjøndalen: Karl Johanssen, Jevnaker: Knut Eng, Sandviken: Emil Stang, Mysen: Herman Haugerud, Skien: Trygve Lie, Grorud: Trygve Lie, Brandbu: Martin Tranmæl, Solbergelven: Herman Haugerud, Sander: Johan Pedersen, Larvik: Karl Johanssen, Drammen: Karl Johanssen, Kristiania: Halvdan Koth og Alfred Madsen, Rjukan: Eivind Reiersen, Svelvik: Karl Bjurstrøm, Slemmestad: Johan Pedersen og Lysaker: Emil Stang.

1. mai.

1. maidemonstrationen var overmaade vellykket. Over hele landet blev dagen feiret. Dagens emner var bedriftsraad og sosialisering, forbindelse med Rusland og international arbeidersolidaritet.

Gjennem partikontoret blev der formidlet talere til følgende steder:

Aakrene i Fet: Aake Ordning.
Aalesund: Edgar B. Schjeldrop.
Aamot: Oswald Martinsen.
Arendal: Ole Øisang.
Agnæs: A. K. Hansen.
Alvdal: L. Julseth.
Ask: N. Gjerseth.
Asker: Johan Evje.
Åskim: A. E. Gundersen.
Bang, Valdres: Johs. Bøe.
Berge, Jarlsberg: Nic. Næss.
Bergen: Otto Lühn. Edv. Bull.
Elaker: Oskar Nilsen.

Brandbu: L. Rungstad.
Brevik: O. Steimnes.
Bunnmuddalen: Hans J. Engh.
Bø i Telemark: G. A. Tjønnå.
Dale: Ernst Løvaas.
Dokka, Nordre Land: A. W. Hultmark.
Dombaas: J. Eikefjord.
Drammen: Chr. H. Knudsen.
Drangedal: Peder Karlsen.
Drøbak: Ludvig Hansen.
Eidsfos: B. Kihl.
Eidsvoll: Oscar Pedersen.

- Eidsvold, Søndre: Peder Løwe.
 Elverum: P. O. Løkke.
 Enebakk: Sverre Hjertholm.
 Etne: Olav Sætre.
 Eydehavn: O. H. Maurstad.
 Fetsund: M. Jul Halvorsen.
 Flisa: Chr. Hansen.
 Flørø: A. Alvestad.
 Foldalen: Andr. Pedersen.
 Fredrikshald: G. Ousland.
 Fredrikstad: Trygve Lie.
 Gansdalen, Fet: H. Abelsnæs.
 Gjeithus: Johan Ødegaard.
 Gjøvik: Jens Teigen.
 Gransherad: Hans Helgesen.
 Greaaaker: Herman Andreassen.
 Grorud: Halvard Olsen.
 Gvarv: Lars Sæther.
 Hamar: A. Buen.
 Harpefos: Anton Andreassen.
 Haugestad, Lier: Ottar Lie.
 Haugesund: Aksel Schultz.
 Hougsum, Eiker: Chr. Hornsrud.
 Hemnes, Høland: O. Stav.
 Herre, Porsgrund: J. A. Johnsen.
 Hjuksebø: Marthinus Karlsen.
 Hoff, Jarlsberg: Olav Larssen.
 Holmestrand: Michael Puntervold.
 Horten: Randolph Arnesen.
 Hov, Søndre Land: Aug. Iversen.
 Hundorp: Asbjørn Dørumsgard.
 Hyggen: Harry Nilsen.
 Hønefos: Edw. Mørk.
 Høyanger: Edvard Jørstad.
 Jevnaker: Hans Aas.
 Jønna: Halvdan Johnsen.
 Kap, Toten: Herman Haugerud.
 Kjelsaas: Arvid Hansen.
 Kongsberg: Per Kviberg.
 Kongsvinger: Waldemar Carlsen.
 Koppang: Johan Nygaardsvold.
 Kragerø: H. Finstad.
 Kristiania: Karl Kilbom, Ole O.
 Lian, Eugène Olaussen, Johan
 Gjøstein.
 Kristiansand: Egede Nissen og
 Ola Solberg.
 Kristiansund: Alfred Madsen.
 Kviteseid: A. Lian.
 Laardal: Arthur J. Berby.
 Lalm, Otta: Harald Liljedahl.
 Langesund: Ingjald Norstad.
 Larvik: Martin Tranmæl, K. M.
 Nordanger.
 Lesjaverk: Rolf Haraldson.
 Levanger: I. Skjaanes.
 Lillehammer: Olav B. Feiring.
 Lillestrøm: Sverre Sivertsen.
 Lom og Skjaak: O. Rossow.
 Lunde, Telemark: Eiv. Reiersen.
 Lysaker: Hans Amundsen.
 Lørenskog: Adolf Indrebø.
 Løiten: Oskar L. Ottesen.
 Mandal: Carl Gulbrandsen.
 Mjøndalen, Nedre Eiker: Karl Jo-
 hannsen.
 Moelven: O. Sporpind.
 Molde: Chr. Systad.
 Mosjøen: Johan Nordvik.
 Moss: Kr. Tønder.
 Muggerdal: Petter Haug.
 Myre, Gudbrandsdalen: A. Waat-
 vik.
 Mysen: J. Antonsen Nøkleby.
 Mørkfos: Joh. Rogne.
 Nakkerud: Nils Gjersteth.
 Nes skogbygd: Aug. Ebbell.
 Nome: Hvide-Bang.
 Nore i Numedalen: Joh. Pedersen.
 Nctodden: Ole J. Bakke.
 Odda: Sverre Krogh.
 Odnæs i Land: M. Foshaug.
 Otta: Th. Friis.
 Ottestad: Oskar Nilsen.
 Porsgrund: L. Aslaksrud.
 Rakkestad: Albert Raaen.
 Rasten: Johs. Borchgrevink.
 Raufos: Erling Thorkildsen.
 Rena: Ole Ruud.
 Ringebu: O. Sjetne.
 Ringsaker: Thv. H. Fraurud.
 Rjør: Chr. Wollnick.
 Rjukan: Emil Stang.
 Romedal: O. Gulbrandsen.
 Roros: Fr. Monsen.
 Røstvangen: A. E. Haav.
 Sandefjord: K. M. Nordanger,
 Martin Tranmæl.

Sarpsborg: Kr. Aune.
 Selvik: A. Bratvold.
 Skarnes: Arne Paasche Aasen.
 Ski: Øyvind Marthinsen.
 Skien: C. S. Bentzen.
 Skoger: A. F. Løchen.
 Skotfos: Niels Ødøgaard.
 Skotselven: Torgeir Vraa.
 Slemmestad: Sverre Iversen.
 Slidre: Johs. Gulbrandsen.
 Solbergelven: Karl Johanssen.
 Stange: M. Liengen.
 Stavanger: Reinert Torgeirson.
 Stenkjær: Arne Magnussen.
 Stord: Ola Knudsen.
 Størelvedalen: J. Bondesen.
 Storsjøen, Rendalen: Svend L.
 Skaardal.
 Strømmen: Andr. Bøe.
 Strømsgodset: B. Steinset.
 Stueflaaten: S. H. Pehrson.
 Sylling, Lier: Erik Haugen.
 Sæterstøen: E. E. Rudlang.
 Sætre i Hurum: Kr. Sørлие.
 Svelvik: Hjalmar Dyrendahl.
 Tistedalen: Aksel Zachariassen.
 Tofte i Hurum: Mathias Fredsti.
 Torsnes: Knut Eng.
 Trondhjem: Elias Volan.
 Tryssil: Verner Nilsen.
 Tvedestrand: Carl Hornli.
 Tynset: K. T. Sjøli.
 Tyrstrand: Hans Gunnerud.
 Ulefos: Eiv. Reiersen.
 Urskog: Halvdan Wigaard.
 Vaaler: Joh. Steffensrud.
 Vardal: Augusta Aasen.
 Vennesla: Bjarne Jullum.
 Verma: E. Gerhardsen.
 Verket, Hurum: Peder Olsen.
 Vestfossen: J. Honorè.
 Vestre Gausdal: Ruud.
 Vikesund: Hj. Waage.
 Vinstraanlæggot: Alfr. M. Nilsen.
 Vittingfos: Olav Austad.
 Østmarken: Nils Kvale.
 Østre Jevnaker: Gunnar Braathen.
 Øvre Rendalen: O. Dyrendahl.

Gjennem «Ny Tid» er der besørget talere til følgende steder:

Rennebuskogen: Jens Galaen.
 Gudaa: P. Lynaas.
 Støren: Eugen Schick.
 Hommelvik: K. O. Thornæs.
 Kvaal: John Aae.
 Holtaalen: E. Rimul.
 Sunnan: Chr. Nævermo.
 Salsbruket: O. Kregnes.
 Hersjedalen: P. Didriksen.
 Ler: Ludvig Enmo.
 Orkdalsøen: Henr. Berg.
 Melhus: Nils Indset.
 Selbu: Arnt Mathisen.
 Indre Bjugn: E. Dysterud.
 Meraaker: O. K. Sundt.
 Laanke: E. Krogshus.
 Nestavold: E. Pettersen.
 Lausnes: E. Wisthus.
 Aalen: A. Svedal.
 Løkken: A. Kalvaa.
 Singsaas: O. Thun.
 Værran: Th. Arntsen.
 Ranheim: Anton Larsen.
 Klæbu: Oscar Nilsen.
 Sparbu: William Kristiansen.
 Soknedal: Oskar Nicolaisen.
 Hittra: A. Lenes.
 Inderøya: Nic. Eggen.
 Buvik: John Leistad.
 Hassevik: M. Skogø.
 Stjørdal: Olav T. Vegheim.
 Brønøy: O. Eidem.
 Fløren: Johan Lien.
 Hevnskjel: Peder P. Moe.
 Kopperaaen: Georg Eliassen.
 Kirkesæterøen: John Aalberg.
 Skatval: Ole Blomli.
 Verdal: Ole O. Fremo.
 Namsos: Martin Foss.
 Sandnessjøen: K. Tømmeraaas.
 Skogn: S. O. Øraker.
 Aasen: P. M. Schefloe.
 Malm: T. Klingen.

Enkeltforedrag.

Martin Tranmæl: Stabæk (2 foredrag), Heggedal, Brandbu, Drøbak, Sandefjord (2), Larvik (2), Østre Halsen, Arendal (2), Aas, Fredrikshald (2), Hamar, Fredrikstad (2), Slemmestad (2), Vestfossen, Tjølling, Høvik (2), Sandviken, Lysaker, Eydehavn, Jevnaker, Gjøvik, Faaberg, Lillehammer, Drammen, Hoksund, Greaaaker, Sarpsborg, Græsvik, Tistedalen, Kjelsaas, Krokstadelven, Trondhjem (7) og Kristiania (10), tilsammen 56 foredrag.

Waldemar Carlsen: Roverud, Vestmarken (2 foredrag), Kongsvinger (2), Eda (Sverige), Furuseth, Mo i N. Odal, Aadals Bruk, Charlottenberg, Matrand, Slaastad i N. Odal, Aasnes, Aasnes Finskog og Vinger. Ialt 16 foredrag.

Herman Haugerud: Hamar, Fetsund, Randsfjord, Lillestrøm, Gjesaasen, Tofte i Hurum, Seljord (2 foredrag), Skotselven, Aamot, Ytre Enebak, Sætre i Hurum, Asker og Bygdø.

Emil Stang: Askim, Solbergfossen, Jømna, Voss (2 foredrag), Hoksund, Flisa, Sandviken, Hønefoss, Arendal, Østre Moland, Kristiansand, Ekersund, Sandnes og Porsgrund.

Kr. Aune: Lysaker, Bryn, Rakkestad, Arendal, Eydehavn, Østre Moland, Fevik, Øiestad og Ørje.

Oskar Torp: Borge pr. Sarpsborg (2 foredrag), Fredrikshald, Fredrikstad (3 foredrag), Krapfoss, Moss (2 foredrag), Mysen (2 foredrag), Sarpsborg (5 foredrag), Tistedalen, Voss (2 foredrag) og Kristiania.

Haavard Langseth: Slemmestad, Aamot, Skien, Tønsberg og Aas.

Edv. Bull: Kongsberg, Lillestrøm, Larvik, Sandefjord, Tønsberg, Horten, Holmestrand, Trondhjem og Bergen (2 foredrag).

Aksel Schultz: Aakrene og Rud i Rælingen, Oppegaard, Skoppum (2 foredrag), Sarpsborg og Drammen.

Trygve Lie: Bryn (3 foredrag), Lysaker, Grorud (3 foredrag) og Kristiania (3 foredrag).

Oskar Siav: Brandbu, Grorud, Ask, Askim og Røyken.

Augusta Aasen: Nordre Odalen og Brumuddalen.

Aksel Zachariassen: Lillestrøm, Hamar, Langesund, Skien, Skotfos, Brevik, Porsgrund, Tistedalen, Kongsberg, Lysaker (2 foredrag), Sandviken og Stabæk.

Knut Eng: Jevnaker, Lillestrøm, Kjelsaas, Thorsnes og Risør.

Edw. Mørk: Grorud, Kjelsaas, Lillesand, Eydehavn, Gjøvik, Ski, Løiten og Sande.

Olav Scheflo: Notodden, Moss, Hønefos og Norderhov.

Jacob Friis: Lysaker, Nordre Odalen, Grimstad og Lillestrøm.

Eugène Olaussen: Stabæk, Hønefos, Hoksund, Moss, Tistedalen, Sarpsborg og Fredrikstad.

Alfred Madsen har holdt 41 enkeltforedrag for partiforeninger væsentlig i Trondhjem og Trøndelagen.

Fr. A. Strøm: Tørnes, Drag, Kiøpsvik, Tysfjord og Svalnæs.

Harald Langhelle: Sandnessjøen, Mo i Ranen, Bosmo og Bodø.

Lars Sæther: Røros, Hamar, Sandefjord og Horten.

Hjalmar Waage: Tønsberg, Elverum (2 foredrag), Jømna, Heradsbygden, Aadals Bruk, Hamar, Lillehammer, Moelven, Ringsaker og Veldre.

Jeanette Olsen: Ballangen (4 foredrag), Bogen, Ankenes (2 foredrag), Honningsvaag (3 foredrag) og Narvik (5 foredrag).

A. Egede Nissen: Voss, Jørpeland, Odda, Stavanger (12 foredrag), Kristiansand og Kopervik.

O. Rossow har holdt 27 foredrag i Gudbrandsdalen delvis med økonomisk hjælp fra partiets side. Han har stiftet 3 partiforeninger og 5 kooperative foreninger.

Karl Bjurstrøm: Svelvik, Bryn, Kjelsaas, Grorud og Lysaker.

Johan Pedersen: Slemmestad, Sandviken og Askim.

Kr. Tønder: Rælingen (2 foredrag), Salangen (2 foredrag) og Lavangen.

Aug. Iversen: Gansdalen i Fet.

Olaf Dyrendahl: Bryn.

Anna Johnsen: Østre Jevnaker.

Kr. Aamot: Kongsvinger.

Ole O. Lian: Tønsberg.

Arne Paasche Aasen: Krødsherred, Randsfjord og Lillestrøm.

Carl Gulbrandsen: Kjelsaas, Bryn, Ski og Strømmen.

Chr. Hilt: Sandviken (2 foredrag).

Ole Colbjørnsen: Skien, Askim og Mysen.

Ottar Lié: Vestre og Østre Gausdal.

Svend L. Skaardal: Selbu og Strømmen.

Chr. H. Knudsen: Lier og Hamar.

Reinert Torgeirson: Hoksund.

Hans Aas: Rygge.

Einar Gerhardsen: Enebak.

Karl Johanssen: Sarpsborg og Grorud.

C. N. Carleson: Bryn.

Ernst Christiansen: Bryn.

Johs. Honoré: Odda, Aarstad og Dale (2 foredrag).

Edvard Jensen: Bryn og Lysaker.

Samlet mundtlig agitation.

Foredragsreiser og agitationsuker	723 foredrag
Enkeltforedrag	374 —
1. mai	228 —
Interskandinavisk samarbeide. Foredrag av nordmænd i Sverige og Danmark	49 —

Tilsammen 1374 foredrag

Nye foreninger.

Under agitationsreiser og enkeltforedrag er der efter indkomne rapporter til partikontoret dannet 79 nye partiforeninger.

Det norske Arbeiderpartis forlag.

Forlagets drift i 1920 viser merkbar stigning. Der er utgit adskillig ny litteratur og omsætningsapparatet er blit bedre. Da dette skrives — i begyndelsen av december — foreligger ikke aarsregnskapet, men efter bøgerne at dømme vil omsætningen vise adskillig økning sammenlignet med 1919. Der er nu knyttet forbindelse med saagodtsom alle landets bokhandlere; der er fremdeles nogen faa som ikke ønsker at forhandle socialistisk litteratur, men deres tal er forsvindende. I løpet av høsten er der blit utsendt cirkulærer til partiets avdelinger med paalæg om at vælge kommissionærer og litteraturkomiteer i henhold til sidste landsmøtes beslutning, men det er forholdsvis faa som endnu har efterkommet dette. Der er regelmæssig blit utsendt cirkulærer til parti- og fagforeninger om nyutkomne bøker og brosjyrer, likesom partipressen har været flitig benyttet til notiser og reklame. I aarets løp er der gaat adskillig av forlagets litteratur til Sverige og Danmark. Det er særlig forlagets socialiseringslitteratur som har fundet kjøpere i vore naboland.

Socialiseringskomiteen som blev nedsat av partiet og Landsorganisationen, besluttet ivaares at utgi en række bøker og brosjyrer om socialiseringsspørsmålet. Forlaget paatok sig at forlægge disse. Socialiseringslitteraturen blev delt i 2 serier: i første serie blev utgit 11, i anden serie 4 skrifter.

Utgifterne til papir og trykning har øket jevnt i aarets løp. Dette har naturligvis bevirket at bøgerne er blit dyrere. Prisen paa vore forlagskrifter ligger imidlertid fremdeles betydelig under hvad de borgerlige forlag beregner.

Der er i aarets løp utgit følgende bøker og brosjyrer:

	Oplag.	Pris.
1. Det kommunistiske manifest. Ny oversættelse ved Valborg Sønstevoold	10,000	kr. 1.00
2. Waldemar Carlsen: Herjertog i syd og nord	3,000	- 2.50
3. Kometen. Amatørskuespil	2,000	- 0.75
4. Socialisternes sangbok. Ny utgave	10,000	- 0.75
5. Emil Stang: Sovjet-Rusland. 2. utgave	2,000	- 2.00

Socialiseringsserie I.

6. a) Ole O. Lian: Den nye kamp for folkestyret	8,000	- 0.25
7. b) Alfred Madsen: Raadssystemet og socialiseringen	9,000	- 0.50
8. c) Haavard Langseth: Omkring socialiseringen ..	6,000	- 0.50
9. d) Emil Stang: Overgangen til socialismen	5,000	- 0.30
10. e) Oscar Pedersen: Socialiseringen av Norsk Hydro	1,500	- 0.60
11. f) Socialiseringen under debat	1,500	- 1.00
12. g) Alfred Madsen: Bedriftsraadene	5,000	- 0.50
13. h- Rich. Birkeland: Soc. bedrifts- og arbeidsled. ..	5,000	- 0.50

Socialiseringsserie II.

14. a	Arvid Hansen: Socialisering i teori og praksis ..	3,000	- 3.75
15. b)	H. Langseth: Skogbruk og treindustri	3,000	- 2.00
16. c)	Sv. Sivertsen: Soc. av fiskerinæringen	3,000	- 0.60
17. d)	Arvid Hansen og Emil Stang: Sovjetforfatningen	3,000	- 0.75
18.	Socialiseringen og bedriftsraadene. Indstillingen ..	6,000	- 0.75
19.	Raadssystemet. Indstillingen til landsmøtet	3,000	- 0.75
20.	Otto Winter-Hjelm: Pengenes socialisering	1,500	- 6.00
21.	Valborg Sønstevold: Karl Marx og Friedrich Engels indtil 1848	1,500	- 3.75
22.	W. Münzenberg: Ungdom. Amatørskuespil	2,000	- 0.75
23.	Soldatene og socialismen	10,000	- 0.25
24.	Olav Kringen: Thomas Moore	2,000	- 1.00
25.	W. Hausenstein: De store Utopister	2,000	- 2.00
26.	G. Zinovjev: N. Lenin	5,000	- 0.75
27.	Moskvatesene: første oplag 10,000		- 0.75
	andet oplag 10,000	20,000	- 1.00
28.	R. Torgeirson: Digte	1,500	- 3.00
29.	D. Niewenhuis: Kapital og arbeide	3,000	- 1.50
30.	J. Borchardt: Den historiske materialisme	3,000	- 0.75
31.	Friedrich Engels: Kommunismens grundsætninger	3,000	- 0.75
32.	Albert Jensen: Louise Michel	2,000	- 1.00
33.	P. Krapotkin: Anarkiet, dets filosofi og ideal	3,000	- 1.25
34.	Eugène Olaussen: Verdensrevolution og borgerkrig	3,000	- 0.75
35.	Mosvakongressens manifest	3,000	- 1.00

Ialt 35 skrifter med et samlet oplag av 154,500. Heri ikke iberegnet «Maidagen», «Arbeidets Jul» og «Arbeiderkalenderen».

Der er paabegyndt 2 serier: I den ene: Amatørskuespil er utkommet 2 hefter og i den anden: Socialismens forløpere 3 hefter.

Av skrifter som er under forberedelse og som vil utkomme over jul kan nævnes: Pariserkommunen av Karl Marx, Sovjet-Ruslands økonomiske organisation av A. Goldschmidt, Utopia av Ths. Moore og Det kommunistiske Manifest i landsmaalsoversættelse.

«Det 20. Aarhundred»

er fremdeles forlagets smertensbarn. Tiltrods for utvidelsen og de betydelige beløp som er ofret paa klicheer og medarbeiderskap, staar abonnenttallet stille. Det øker ikke. Underskuddet vil iaar bli større end nogensinde før, antagelig mellem 9 à 10,000 kroner.

Edv. Bull og Johan Evje har begge bedt om at faa fratræ som redaktører av tidsskriftet. Som nye redaktører har centralstyret ansat Arvid Hansen og Trygve Lie.

Kontingenten er fra 1. januar 1921 forhøiet til 8 kroner pr. aar. Naar vi tar de høie papirpriser i betragtning er denne pris meget lav. En aargang av «Det 20. Aarhundrede» blir en statelig bok paa ca. 500 sider med en rigdom av godt socialistisk stof. Tidsskriftet er i en aarrække blit

trykt i et oplag av 2000. Herav gaar bare 1600 til faste abonnenter. Kan et parti paa over 100,000 medlemmer være bekjendt av et saadant misforhold?

«Maidugen»

blev iaar trykt i 15,000 eksemplarer.

Arbeidets Jul

er iaar trykt i 25,000 eksemplarer.

Arbeiderkalenderen

som iaar blev redigert av Trygve Lie, er trykt i 25,000 eksemplarer. Paa grund av de økede trykningsomkostninger maatte forlaget gaa til en forhøielse av utsalgsprisen. Jernbanestreiken har forsinket ekspeditionen baade av Arbeidets Jul og Arbeiderkalenderen.

Arbeiderpartiets bok- og papirhandel.

Det har flere ganger været paa tale at utvide butikhandelen til ogsaa at omfatte skjønliteratur. Der er iaar gjort skridt til dette. Som bestyrer av bokhandelen er ansat Haakon Meyer, som er utdannet som bokhandler. Meyer arbeider ogsaa i forlaget, hvor han særlig har arbeidet med at oppnaa forbindelse med bokhandlerne. Fra begyndelsen av november er bokhandelen blit optat som medlem av Bokhandlerforeningen og fører alt-saa nu et alsidig utvalg av de andre forlags literatur. Partimedlemmer, særlig i Kristiania, bør være opmerksom paa dette, naar de foretar sine bokindkjøp.

Naar vi ser tilbake paa forlagets virksomhet i aarets løp vil det sees, at der er utgit forholdsvis mere end noget tidligere aar. Der kan selvfølgelig reises kritik over adskillig av det som er utgit. Der er begaaet fejl. Bl. a. er der tildels trykt for store oplag i forhold til vort nuværende omsætningsapparat. Vi har trodd, at et oplag av 3000 burde være minimum, men det viser sig at mindsteoplaget heller burde sættes til 1500 à 2000. Det maa vi imidlertid være opmerksom paa: Jo mindre oplag, desto høiere priser. Det maa derfor atter og atter henstilles til partiforeningenes aktive og drivende kræfter: Glem ikke literatursalget, forsøm ikke organiseringen av det! Det skulde være en æressak for enhver overbevisningstro socialist at gjøre en innsats paa dette felt.

Reinert Torgeirson.

Partipressen.

„Folkets Røst“, *Sogns Social-Demokrat“ og „Follo Social-Demokrat“ er av landsstyret godkjendt som partiorganer.

Ved utgangen av 1920 hadde partiet følgende godkjendte presseorganer:

	Partiblade	Utgivelsessted	Redaktør
Dagblade	1. Social-Demokraten	Kristiania	Olav Schefflo
	2. Arbeidet	Bergen	Sverre Krogh
	3. Ny Tid	Trondhjem	K. O. Thornæs
	4. 1. Mai.	Stavanger	Andreas Hanssen
	5. Fremtiden	Drammen	Torgeir Vraa
	6. Smaalenenes Soc.-Dem.	Fredrikstad	P. Moe-Johansen
	7. Bratsberg-Demokraten	Skien	Eivind Reiersen
	8. Sørlandets Soc.-Dem.	Kristiansand	Ole Øisang
	9. Demokraten	Hamar	Olav Larssen
	10. Nybrot*	Larvik	A. Eines
	11. Vestfold Arbeiderblad	Tønsberg	P. O. Løkke
	12. Tiden	Arendal	Carl Hornli
	13. Glommendalens Soc.-Dem.	Kongsvinger	Waldemar Carlsen
	14. Tidens Krav	Kristiansund	Ingvald B. Jacobsen
	15. Ny Dag	Gjøvik	Niels Ødegaard
3 gange uken	16. Haugesunds Folkeblad	Haugesund	Edv. Jørstad
	17. Daggry	Horten	Ole J. Bakke
	18. Østerdalens Soc.-Dem.	Elverum	Olav Sæther
	19. Arbeidets Ret	Røros	Jens Galaaen
	20. Nordlands Soc.-Dem.	Bodø	Harald Langhelle
	21. Folkeviljen	Harstad	Alfred Skar
	22. Nordlys	Tromsø	Peder Kaasmøli
	23. Fremover	Narvik	Aksel Olsen
	24. Namdalens Soc.-Dem.	Namsos	Johs. Eide
	25. Akershus Soc.-Dem.	Lillestrøm	Aug. Iversen
	26. Hønefos og Oplands Soc.-Dem.	Hønefoss	Jørgen Thon
	27. Folkets Røst	Askim	Johan Pedersen
2 gange uken	28. Folkets Frihet	Kirkenes	Thorolf Bugge
	29. Vestfinmarkens Soc.-Dem.	Hammerfest	S. Simensen
	30. Sørtrøndelagens Soc.-Dem.	Orkedalsøren	M. Balsnes
	31. Gudbrandsdalens Soc.-Dem.	Lillehammer	O. Rossow
	32. Sogns Social-Demokrat	Lærdal	Kristian Modahl
	33. Follo Social-Demokrat	Drøbak	Hans M. Olsen
<i>Desuten utkommer følgende social-demokratiske blade:</i>			
	34. Indtrøndel. Soc.-Dem. (3 g. i uken)	Levanger	N. Hallan
	35. Hardanger Soc.-Dem. (3 — —)	Odda	Bjarne Takla
	36. Helgelands Fremtid (3 — —)	Mo i Ranen	R. Knutson
	37. Finmarken (2 — —)	Vardø	Richard Bodin
	38. Moss Soc.-Dem. (2 — —)	Moss	Bj. Jullum
	39. Romerikes Blad (2 — —)	Jesseim	M. Jul. Halvorsen

* „Bratsberg-Demokraten“, Skien, sammenslaes med „Nybrot“, Larvik til en avis under navn av „Folkets Dagblad“ fra 1. januar 1921.

Det socialdemokratiske pressekontor 1920.

De stadig stigende omkostninger ved fremstillingen av aviser har i 1920 medført en voldsom paakjending for partipressen, og dens økonomiske vanskeligheter har selvsagt virket tilbake paa Det socialdemokratiske Pressekontor, hvis hele arbeide er basert paa samvirke mellem avisene.

Budgettet for 1920 forutsatte driftsbidrag fra ialt 31 aviser (15 dagblade). I aarets løp opsa *Uttrøndelagens Socialdemokrat* (Orkedalsøren), *Helgelands Fremtid* (Mo i Ranen), *Finmarken* (Vardø) og *Folkets Frihet* (Kirkenes) forbindelsen. De to sidste aviser har dog fornyet abonnementet i slutten av aaret. Bratsberg-Demokraten (Skien) var i juli maaned indstillet ca. 4 uker. Bladet ophører helt fra aarets utgang, idet det er slaat sammen med Nybrot, Larvik, under navnet Folkets Dagblad. Med flere aviser har kontoret for kortere tid maattet avbryte forbindelsen, da honoraret ikke er blit betalt inden rimelig frist. Av nye forbindelser fik vi fra januar *Sogns Socialdemokrat*, Lærdal, (2. gang ukentlig). *Nordlys*, Tromsø, gik i april maaned over fra 3 ganger ukentlig til dagblad, men maatte efter endel maaneder gaa tilbake til 3 ganger ukentlig. I budgettet for 1921 er der gjort regning paa forbindelse med 27 aviser (14 dagblade).

Tapet ved frafaldet av abonnenter er i nogen grad blit opveiet derved, at Arbeidernes faglige Landsorganisation har øket sit bidrag til kontorets drift fra kr. 1500.00 til kr. 10,000.00 aarlig, regnet fra 1. juli 1920.

Avdelingskontorene. Den 1. februar oprettedes avdelingskontor i Bodø for avisene i Nord-Norge med radaktør *H. Langhelle* som bestyrer.

Den 15. mars fratraadte journalist *Arnold Wik* som bestyrer av avdelingskontoret i Trondhjem. I hans sted ansattes redaktionssekretær *A. Lian*, Skien, men da han frasa sig stillingen, overtoges arbeidet av fru *Anna Laurgaard*, Ny Tid.

Utenlandstforbindelser. Siden midten av januar har Pressekontoret daglig mottat traadløse pressetelegrammer fra Moskva over Kristiania radio.

Fra midten av juli har Daily Herald's utenriksredaktør, *W. N. Ewer*, daglig sendt kontoret telegrammer fra London. Fra samme tid har Daily Herald's specialkorrespondenter, *Phillips Price* og *Frederic Kuh*, sendt telegrammer henholdsvis fra Berlin og Wien. Fra november maaned har *Giovanni Giglio* sendt nyheter fra Rom. L'Humanités utenriksredaktør, *Paul Louis*, skriver regelmæssig korrespondanser fra Paris. Med Federated Press, U. S. A. har kontoret avsluttet kontrakt om gjensidig utveksling av nyhetsmateriel, foreløbig pr. post, men saasnaart økonomien tillater det ogsaa telegrafisk.

Fra 1. oktober overtok redaktør *Aage Jørgensen* arbeidet som korrespondent i Kjøbenhavn.

Stortingsmedarbeider. Siden midten av oktober har kontoret hver dag sendt partiavisene referater og meddelelser fra Stortinget. Journalist *Alfr. Aakermann* har været konstituert som stortingsmedarbeider indtil stillingen besættes fast.

Stenograf *Trygve Try* hadde i sommer 3 maaneders permissioen til et studieophold i Berlin.

Kontorets bestyrer var fra 1. juni i ca. 3 maaneder konstituert som redaktør av *Social-Demokraten* under *Scheflo's* fravær. I slutten av november var bestyreren utsendt som arbeiderpressens korrespondent ved Den internationale Fagkongress i London.

Christian Hilt.

Social-Demokraten.

Driftsresultatet iaar har været over forventning gunstig. Det store underskud ifjor er mer end dækket. Abonnentantallet er uvæsentlig forandret. Det utenbys abonnement er steget noget. Paa grund av de store forøkede driftsutgifter, særlig en større stigning av papirprisene, var det nødvendig at forhøie kontingenten. Fra 1. januar blev kontingenten for indenbys abonnement forhøiet fra 40 til 50 øre pr. uke, den utenbys fra kr. 4.80 til kr. 6.00 pr. kvartal. Annonseprisene blev fra 1. juli forhøiet fr 18 til 22 øre pr. mm. og fra 1. september til 30 øre mm. Løssalget er forhøiet fra 15 til 20 øre pr. ekspl. Denne forhøielse har ikke medbragt nogen reduktion i salget. Budlønnen er forhøiet. Denne forhøielse repræsenterer fra 1. juli til 31 december en merutgift av 12,000 kroner. Redaktion- og ekspeditionspersonalet blev bevilget et gratiale til et samlet beløp av 9000 kroner.

Indtægtene er ca. 57,000 kroner større end budgettert. Indenbys kontingent har indbragt 448,000 kroner, den var budgettert med 416,000 kroner. Annonseindtægtene har været 540.000kroner, budgettert med 525,000 kroner. Paa løssalg er indkommet 150,000 kroner, budgettert 100,000 kroner. Utenbyskontingent har kun indbragt 180,000 kroner, mens den var opført med 216,000 kroner.

Paa de samlede utgifter er der medgaat ca. 35,000 kroner *mindre* end der er budgettert. Dette skyldes, at vi i 1. halvdel av aaret hadde papir til en forholdsvis rimelig pris og paa grund av et indskrænket format.

Paa de utgiftsposter der særlig er overskridelser, er redaktionsutgifter, budløn og skatter.

Av medarbeidere i redaktionen er fru Hogstad frattraadt. Som nye medarbeidere er ansat frk. Hilde Ruud og journalist Hj. Waage.

Centralkomiteen for socialistisk skolevirksomhet.

Beretning for tiden september—december 1920.

Aftenskolene.

Partiets landsmøte i pinsen (mai) 1920 besluttet nedsættelsen av en centralkomité for at organisere den socialistiske skolevirksomhet. Det norske Arbeiderpartis centralstyre valgte som medlemmer til komiteen: Kyrre Grepp, Arvid Hansen og Eugene Olaussen samt Alfred Trønsdal som sekretær. Landsorganisationens sekretariat valgte Ole O. Lian, A. Bratvold og Knut Eng til medlemmer av komiteen.

Centralkomiteen holdt konstituerende møte den 24. august 1920 og valgte Arvid Hansen til formand. Som arbeidsutvalg valgtes Arvid Hansen, Eugene Olaussen og Alfred Trønsdal.

Arbeidsutvalgets første oppgave blev saa at utarbeide normalplaner for undervisningen og organiseringen av de socialistiske aftenskoler samt normalbudget for disse. Planene og budgettene blev utarbeidet i 2 alternativer efter henholdsvis 3 og 5 kvelders ukentlig skoleundervisning. Skolepensummene blev fastsat til 3 maaneder. Hovedfagene paa skolene blev fastsat saaledes: 1. *Socialisme* (socialistisk teori og historie). 2. *Socialiseringen*. 3. *Norsk skriftlig og mundtlig*, (og i tilslutning til norskundervisningen gives praktisk veiledning i disposition og fremføring av foredrag). 4. *Regnskapstørelse*. Undervisningen i teoretiske fag drives i almindelighet ved forelæsninger. I praktiske fag efter lærernes bedste skjøn, dog mest ved anskuelighetsundervisning.

Arbeidsutvalgets planer og budgettet blev vedtat i centralkomiteens møte den 25. august, likesom budget for centralkomiteens virksomhet blev vedtat. Der blev optat fortegnelse over de steder rundt om i landet hvor man ansaa det mulig at kunne gaa igang med organiseringen av skoler med en gang, — ialt 55 steder. Muligheten for lærere i den socialistiske undervisning blev ogsaa undersøkt og sirkulærer blev utsendt til fag- og partiforeninger og ungdomslag paa de forskjellige steder, med oppfordring om at gaa igang med opprettelsen av socialistiske aftenskoler. Centralkomiteen budgetterte samtidig bidrag til disse aftenskoler paa henholdsvis kr. 325.00 og 235.00, alternativ I og II. Alt undervisningsmateriel formidles gjennom centralkomiteen, likesom denne ogsaa bistaar med hjelp til anskaffelse av lærere i de socialistiske fag.

I tiden september—december 1920 er skoler igangsatt paa følgende steder:

Aalesund med 30 elever, Askim 12, Bergen 27, Drammen 15, Elverum 18, Fredrikstad 31, Gjeithus 20, Horten 20, Harstad 25, Hamar 27, Hommelvik 26, Flammerfest 20, Kongsberg 16, Kristiansund 25, Nedre Eiker 19, Kap 20, Lysaker 20, Lillestrøm 20, Moss 30, Røyken 28, Sarpsborg 29, Sandefjord 30, Stenkjær 19, Stavanger 26, Tistedalen 23, Trondhem 50, Tromsø 15 og Toten 20. Tilsammen 641 elever.

Arendal (er skolen netop sat igang). Hokksund (gik skolen efter kort tids forløp istaa). Notodden (var alt klart og gratis skolelokale indvilget paa folkskolen; men maatte indstilles paa grund av at bare 2 elever meldte sig). Porsgrund (indstillet paa grund av mangel paa lærere i socialistiske fag). Rjukan (utsatt til 10. januar). Tønsberg (utsatt paa grund av at bare 5 elever meldte sig). Desuten fortsætter Kristiania soc. aftenscole.

Paa flere steder er skolekomiteer nedsatt og arbeidet med igangsattelse av aftenskoler under fuld gang. Den socialistiske aftenskolevirksomhet synes at vinde vældig tilslutning og interesse overalt. En mængde ældre partimedlemmer er gaatt op i dette arbeide med liv og lyst, baade med skolens organisering og som lærere i den socialistiske undervisning. Flere av de partifæller som virker som lærere har overfor centralkomiteen uttalt sin store glæde over dette arbeide, som er noget av det mest interessante arbeide de har faatt lov at utføre inden bevegelsen. Lærerikt for dem selv og til stor nytte for organisationen. Blandt arbeiderungdommen synes ogsaa interessen at være god, stort set.

Naar det tages i betragtning at den organiserte socialistiske skole-

virksomhet herved har tatt sin begyndelse i vort land, maa man være glad over den start som er gjort. Erfaringene vil nu gi os grundlag at arbeide videre paa. Den socialistiske opplysningsvirksomhet vil da snart vise resultater, der vil styrke vor bevegelse indad og utad.

Alfr. Trønsdal.

Den socialistiske dagskole.

Vaarkurset.

Den socialistiske partiskole begyndte sit første 3 maaneders kursus 16. februar 1920 i Kristiania Arbeidersamfund, som med stor beredvillighet stillet lokale til skolens disposition, efterat der forgjæves var gjort henvendelse til Folkets Hus' styre.

Det første kuld saa slik ut: Hjalmar Dyrendahl, stipendium fra Trondhjems Arbeiderparti; Olav Dyrendahl, Trondhjems fagl. Samorganisation; Einar Gerhardsen, Kr.a; Rolf Haraldsson, Kr.a; Erik Haugen, Notodden; Petter Haug, Lørenskog; Johs. Honoré, Fredericia; Ottar Lie, Løiten; Harald Liljedahl, Kr.a; A. H. Pehrson, Hamar; Olav Solumsmoen, Drammen; Oskar Stav, Strømmen; Kristian Steffensen, Skarnes; Harald Sørli, Kr.a; Karl Bjurstrøm, Kr.a. Desuten i visse fag: A. K. Hansen, Ingv. Larsen, E. Martinsen, Joh. Pedersen og Trygve Try.

To av elevene sluttet i løpet av kurset, Haraldson paa grund av sin stilling i Matros- og Fyrbøterunionen og Bjurstrøm for straks at tiltræe posten som bestyrer av det faglige opplysningskontor paa Rjukan. Skolens lærere har været: i norsk Arvid Hansen og Trønd Hegna; socialisme Arvid Hansen; socialøkonomi Trygve Lie; historie Karl Johanssen; sosialiseringen Haavard Langseth; arbeiderbevegelsens historie Kyrre Grepp; journalistik Chr. Hilt og Olav Schefflo; praktisk organisations- og agitationsarbeide Ousland og Tranmæl. Bestyrer av skolen: Arvid Hansen.

Foruten de faste lærerkræfter har ogsaa en række andre partifæller holdt foredrag paa partiskolen. Eugène Olausen har holdt 6 foredrag (2 om den materialistiske historieopfatning, 2 om kapitalens akkumulatjon og 2 om verdensrevolutionen). Emil Stang har i 5 foredrag gjennomgaat indstillingene om bedriftsraad og raadssystemet, som Langseth paa grund av sin Ruslandsreise ikke rak at behandle, likesom Arvid Hansen har holdt supplerende forelæsninger om sosialiseringstankens utvikling, sosialiseringen i Østerrike og om sosialiseringsliteratur. Alfr. Madsen har holdt endel socialøkonomiske foredrag, Lian 3 forelæsninger om fagbevegelsens historie. Chr. H. Knudsen 3 timer om arbeiderbevegelsens første tid herhjemme. Per Kviberg har i ca. 10 timer git praktisk veiledning i utarbeidelse og fremføring av foredrag. Randolf Arnesen har holdt 1 foredrag om boligsaken og 1 om kooperasjonen og har vist elevene den kommunale bebyggelse og de forskjellige kooperative foretagender. Endvidere er enkeltforedrag holdt av Heggum, Haugerud, Zachariassen og russeren Pavel Wompe som talte om folkeoplysningsarbeide og partiskolevæsen i Rusland.

Høstkurset.

Det 2. kursus, høstsemestret, begyndte 21. august og holdt paa til 20. december. Skolen hadde i dette kursus sit lokale i Folkets Hus, lokale E, som egner sig godt som klasseværelse, idet der er mindre støi fra gaten.

Følgende elever deltok i høstsemestret: Eugen Andersen, Sande, Jarlsberg, Albert Andersen, Rjukan, stipendium fra Rjukan Arbeiderparti, Konrad Nordahl, Bergen, stipendium fra centralkomiteen for socialistisk skolevirksomhet, Harry M. E. Nilsen, Kristiania, stipendium fra Kr.a Arbeiderparti, Rolf Hoimo, Kristiania, stipendium fra Kr.a Arbeiderparti, Claus Kristiansen, Kristiania, stipendium fra Kr.a Arbeiderparti og Elektriske Montørers Fagforening, Jakob Anker Olsen, Kristiania, Evald O. Solbakken, Hamar, stipendium fra Hamar fagl. Samorganisation, Magnus Egenæs, Bergen, stipendium fra Bergens Arbeiderparti, Johanne Bugge Olsen, Bergen, Hildur Eriksen, Kristiania, stipendium fra Kristiania Arbeidersamfund, Johan Lien, Bodø, stipendium fra Centralkomiteen, Harald Thoresen, Aalesund, stipendium fra Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund, Oskar Bye, Bremanger i Sogn, stipendium fra Centralkomiteen, Carl Gulbrandsen, Larvik, stipendium fra Centralkomiteen, H. O. Jubskaas, Bø i Telemarken, stipendium fra Centralkomiteen. Alle disse elever har fuldført kurset. Desuten deltok Karl Hansen, Vevang, ca. 1 maaned i undervisningen. Ialt 17 elever. 4 av elevene betalte selv sit opphold. 13 hadde stipendium, derav 5 fra Centralkomiteen for socialistisk skolevirksomhet.

Skolens bestyrer har i dette kursus været Trygve Lie. Forøvrig har lærerne været: Norsk: Trond Hegna, socialøkonomi: Trygve Lie, socialismens historie: Ole Colbjørnsen Takeraas, socialistisk programhistorie: Arvid Hansen, Det norske Arbeiderpartis historie: Kyrre Grepp, den moderne arbeiderbevægelse i utlandet: Edv. Bull, moderne politisk historie: Karl Johannesen, sosialisering: Haavard Langseth og Edw. Mørk, praktisk organisationsarbeide: Ingvald Rastad og Martin Tranmæl og journalistik: Chr. Hilt.

Desuten har der været en række forelæsninger dels i serier og dels enkeltforelæsninger av kjendte partifæller. Alfred Madsen har i 8 timer fortalt om Rusland og behandlet spredte emner inden sosialiseringsteorien. Hans Heggum har i 6 forelæsninger behandlet anarkisme, syndikalisme og guildsocialisme. Eugène Olaussen har forelåst i 11 timer over Moskvakongressens teser, deres forutsætninger o. s. v. Chr. H. Knudsen har i 6 timer gjennomgaat partiets første historie. Emil Stang har i 3 forelæsninger behandlet sosialiseringens indstillinger. Sverre Sivertsen har forelåst over fiskerinæringens sosialisering i 2 timer. Randolph Arnesen har i 5 timer behandlet kooperationen og enkelte kommunale spørsmål. Reinert Torgeirson og Haakon Meyer har i 12 forelæsninger behandlet literære emner efter speciel anmodning fra elevene. Sverre Krogh i 2 timer politisk geografi. Aksel Zachariassen har gjennomgaat endel journalistiske opgaver med elevene.

Paa grund av den voksende erfaring gik høstkurset sikrere. Der var færre misforstaaelser med lærerne og derved var det kun et par timer som gik spildt. Resultatet av kurset var derfor ogsaa jevnt godt. Man fik gjennomgaa et forholdsvis større pensum end i vaarkurset.

Komiteer.

I anledning arbeidet for opplysningsarbeidet er der nedsatt en komité, centralkomiteen for socialistisk opplysningsvirksomhet, bestaaende av fra Det norske Arbeiderparti: Arvid Hansen, formand, Eugène Olaussen og Kyrre Grepp. Fra Landsorganisasjonen er valgt: Ole O. Lian, A. Bratvold og Knut Eng. Komiteens sekretær er Alfred Trønsdal. Partiets Ruslandsdelegerte medbragte en film fra 3. Internationales 2. kongres. For at lede fremvisningen av filmen nedsatte centralstyret en filmkomité bestaaende av: Kr. Aamot, Jacob Friis og Trygve Lie. Til at fremkomme mød indstilling om partiets stilling til den nye nominationslov nedsatte centralstyret en komité. Til medlemmer av komiteen valgtes: Emil Stang, Trygve Lie og Ingvald Rastad. Landsstyret besluttet 31. oktober at nedsætte en komité til at utrede spørsmålet om bankenes sosialisering. Til medlemmer valgtes: Chr. Hornsrud (formand), Emil Stang, Edv. Bull, Sverre Sivertsen og Alfred Madsen. Som centralstyrets representant i Arbeidernes faglige Landsorganisations sekretariat fungerte til 17. september Olav Scheflo. Fra den tid valgtes Martin Tranmæl med Olav Scheflo som varamand. Komité i anledning socialistisk korrespondanseskole: Kyrre Grepp, Arvid Hansen, Trygve Lie og K. M. Nordanger. Som medlemmer av en komité som skal utrede partiets organisation er valgt: Kyrre Grepp, Martin Tranmæl, Kr. Aamot, Alfred Madsen og Eugène Olaussen. Efter landsmøtet valgtes som medlemmer av kontrollkomiteen: Ole O. Lian, Kyrre Grepp, Chr. H. Knudsen, Ingvald Rastad og Martin Tranmæl. Forlagskomiteen: Kyrre Grepp, Randolf Arnesen og Martin Tranmæl med Kr. Aamot som varamand. Fattigforsorgens omlægning: Emil Stang, fru Gunhild Ziener, Adolf Indrebø, Kr. Tønder og Johan Evje.

Fernanda Nissen og Augusta Aasen.

I det aar som er gaat har Det norske Arbeiderparti mistet to av sine bedste kvinder. Fernanda Nissen døde under en reise i Tyskland. Hennes lik blev brændt i Hagen i Westphalen 9. april. Hendes urne blev bragt til Kristiania og i Folkets Hus holdtes en enkel, men vakker sørgehøitidelighet 23. april.

Augusta Aasen omkom ved et ulykkestilfælde under III. Internationales 2. kongres i Moskva. Hun blev begravet paa Marsmarken, hvor revolutionens forkjæmpere ligger begravet. Hendes minde blev erindret ved en tale av partiets formand, Kyrre Grepp, i Kristiania Arbeiderpartis første høstmøte.

Fernanda Nissens og Augusta Aasens minde vil længe leve hos Det norske Arbeiderpartis hundredetusen medlemmer.

Troppeforsendelserne til Vilna.

I anledning troppeforsendelsene til Vilna vedtok centralstyret og sekretariatet følgende boykot- og protestresolution:

Paa et stort protestmøte, som blev holdt i Kristiania Arbeidersamfund 1. december, vedtoges følgende uttalelse:

«I anledning av kravet om troppeforsendelser til Vilna vil møtet oppfordre Arbeidernes faglige Landsorganisations sekretariat og Det norske Arbeiderpartis centralstyre til at erklære boykot av en eventuel norsk troppeekspedition. Deltagelse i det imperialistiske vaktvold i Vilna vil være et åbenbart nøytralitetsbrud og vil kunne føre landet opp i oprivende og ødelæggende kampe mot en venligsindet nabo.

En slik folkeforbrydelse maa forhindres med alle til raadighet staaende midler. Enhver som efterkommer ordre eller som frivillig lar sig hverve til lakeitjeneste for Nationenes liga, maa derfor brændemerkes og behandles som streikbryter.»

Stortinget besluttet i møte 2. december at samtykke i at der sendes 100 mand til Vilna. Den anerkjendte nøytralitetspolitikk er saaledes brutt. Konsekvensene av stortingets avgjørelse kan føre os opp i de største forviklinger og ulykker.

Det er enhver mands plikt at hindre en slik letsindig og ansvarsløs eventyrpolitikk. Arbeidernes hovedorganisationer gir derfor den uttalelse, som det store protestmøte i Kristiania Arbeidersamfund vedtok, sin uforbeholdne tilslutning.

Ikke en eneste ærekjær mand til den imperialistiske vaktjeneste i Vilna! Gjør boykotten effektiv! Og behandle eventuelle blokadebrytere som regulære streikbrytere!

Det norske Arbeiderparti. Centralstyret.

Kyrre Grepp. Martin Tranmæl.

Arbeidernes faglige Landsorganisation. Sekretariatet.

Ole O. Lian.

Chr. H Knudsens 75 aarsdag.

I anledning Chr. H. Knudsens 75 aarsdag 15. juli nedsattes en festkomité bestaaende av Emil Stang, Gunnar Ousland, Kr. Aamot, Ingvald Rastad og Sverre Sivertsen. Paa vegne av Det norske Arbeiderparti overrakte Kyrre Grepp jubilaranten en blomsterdekoration med en tale i hans hjem om formiddagen. Om aftenen holdtes en festlig sammenkomst paa Frognersæteren.

Sammen med Landsorganisationen er det indkjøpt et maleri av Chr. H. Knudsen, der er skjænket stortinget. Maleriet er malt av Flemming Heyerdahl. Stortinget mottok med tak gaven. En kopi er ophængt paa partiets kontor.

Kristiania og Oplands Vekselbank.

Centralstyret har indkjøpt 10 aktier i Kristiania og Oplands Vekselbank efter pari kurs for 1000 kroner.

Bankens aktiemajoritet er paa fagorganisationens hænder.

Mohrs legat.

Til at komme i betragtning ved utdelingen av Mohrs legat indstillet stipendiekomiteen paa Arvid Hansen, Hjalmar Waage, Sverre Krogh og

Hans Heggum. Legatstifteren tildelte stipendiene til Arvid Hansen og Sverre Krogh.

Stipendiekomiteen bestaar av: Kyrre Grepp, Olav Scheflo, Martin Trammæl, Torgeir Vraa og Halvard Olsen.

Arbeiderbevægelsens stipendium.

Arbeiderbevægelsens stipendium er tildelt K. O. Thornæs og Edw. Mørk med 1500 kroner til hver.

Økonomisk samarbeide mellem blad- og trykkeriforetagender.

Partiets landsmøte og Landsorganisationens kongres besluttet at der skulde organiseres et økonomisk samvirke mellem arbeiderbevægelsens blad- og trykkeriforetagender. Til at lede dette samvirke skal vælges et styre paa 5 og et repræsentantskap paa 10 medlemmer. Partiets landsstyre og Landsorganisationens repræsentantskap vælger hver 2 styremedlemmer og 5 repræsentantskapsmedlemmer. Det 5. styremedlem vælges av repræsentantskapet.

Landsstyret valgte til styremedlemmer Kyrre Grepp og Chr. H. Knudsen og til repræsentantskapsmedlemmer Torgeir Vraa, A. Eines, Karl Monsen, John Aae og Martin Trammæl med Oscar Torp og Fr. Monsen som varamænd. Landsorganisationen har valgt følgende: Styrmedlemmer: Ole O. Lian og Elias Volan. Repræsentantskapsmedlemmer: Halvard Olsen, Johs. M. P. Ødegaard, Oscar Olsen, Gunnar Sethil og A. Bratvold. Varamænd Hans Aas og P. Aarøe. Repræsentantskapet har som det 5. medlem av styret valgt Halvard Olsen. Efter dette er Aas blit fast medlem av repræsentantskapet.

Til formand i styret er valgt Grepp, næstformand Lian. Repræsentantskapet har til formand valgt Ødegaard. Som foreløbig bestyrer for det økonomiske samvirke er ansat Th. Øverlie.

Det økonomiske samvirke begynder sin virksomhet fra 1. januar 1921.

Handelsforbindelse med Rusland

18. september sendte centralstyret og Landsorganisationens sekretariat nedenstaaende skrivelse til regjeringen:

«Centralstyret for Det norske Arbeiderparti og sekretariatet for Arbeidernes faglige Landsorganisation har med spændt opmerksomhet været vidne til den offentlige diskussion som er opstaaet angaaende handelsforbindelsen med Rusland. Av borgerpressens agitation forstaaer man, at der er sterke kræfter i gjære for at hindre en handelsoverenskomst med Rusland. Det er ogsaa blit meddelt offentlig uten at det er blit de mentert, at den franske regjering gjennem sin gesandt i Kristiania har gjort forestillinger overfor den norske regjering i anledning av at Ruslands repræsentant, Litvinoff, opholder sig i Kristiania. Sekretariatet og centralstyret er av den opfatning at regjeringens syn paa spørmaalet ikke falder sammen med det norske folks interesser. Og denne vor opfatning er blit styrket ved den maate hvorpaa myndighetene — specielt politiet i Bergen — har optraadt overfor den russiske fagforeningsdele-

gation, som nylig opholdt sig i Kristiania. I denne forbindelse vil vi nedlægge en bestemt protest mot at utlændinger som kommer til landet som den norske arbeiderklasses gjester, blir behandlet paa denne maate. Baade Landsorganisationen og partiet vil i fremtiden sætte alt ind paa at noget slikt ikke gjentar sig.

Hvad angaar handelsforbindelsen med Rusland maa det forlanges at regjeringen imøtekommer kravet om snarest at istandbringe en handelsforbindelse som gjør det mulig for Rusland at drive regulær handel med Norge. Dette er et krav som i første række angaar fiskerbefolkningen, men ogsaa den øvrige arbeiderklasse, ja hele det norske folk er interessert i at en av landets viktigste næringsgrene faar lov til at utvikle sig uten kunstige hindringer.»

Nominationsloven og partiet.

I anledning den nye valg- og nominationslov nedsatte centralstyret en komité bestaaende av Emil Stang, Trygve Lie og Ingvald Rastad for at utrede lovens virkning overfor partiet. Efter komiteens forslag vedtok centralstyret at sende nedenstaaende skrivelse til odelstinget og konstitutionskomiteen samt stortingsgruppen:

«I den forsterkede konstitutionskomité's indstilling O. XV til odelstinget angaaende nominationslov § 5 heter det:

«Partiets medlemmer som er bosat i valgsognet og har fylt 23 aar, og hvis stemmeret ikke vites at være tapt eller suspendert skal ha adgang til møtet. Til utsendinge kan bare vælges personer som antages at være stemmeberettigede i valgsognet.»

Centralstyret for Det norske Arbeiderparti vil paa det indestændigste fraraade denne bestemmelse. Gjennem alle aar siden 1887 har alle voksne mænd og kvinder kunnet være medlemmer av Det norske Arbeiderparti, uanset alder. Nogen bestemmelse om aldersgrensen findes ikke i partiets love. Det har været overlatt de enkelte partiforeninger, og i almindelighet staar det i foreningenes love *at enhver som er over 17 aar kan bli medlem.*

Denne adgang har arbeiderungdommen benyttet sig av og partiet tæller idag tusenvis av medlemmer under 23 aar.

Det har altid været et hævdvundet princip inden Det norske Arbeiderparti at *alle medlemmer*, som har sit medlemsskap i orden, skal ha alle rettigheter og saaledes ogsaa være med paa at utpeke partiets kandidater til alle offentlige institutioner.

Det norske Arbeiderparti befinner sig netop i denne henseende i en særstilling sammenlignet med de andre politiske organisationer, det disse ikke paa nogen maate har faat den organiserte tilslutning av ungdom som vort parti. Vi mener derfor at der netop i dette punkt maa tages tilbørlig hensyn til Det norske Arbeiderpartis love og særegne organisation. Princippet om at alle medlemmer skal ha alle rettigheter er saa viktig for os at vi ikke kan gi slip paa det, selvom Det norske Arbeiderparti helt skal miste reisegodtgjørelsen og saaledes gi de andre politiske partier en økonomisk fordel.

Man vil derfor sterkt tilraade at Gjøsteins og Enges forslag vedtages, hvorved det omhandlede punkt i § 5 kommer til at lyde: «De av partiets medlemmer som er bøsæt i valgsøgnet skal ha adgang til møtet.» Samtidig vil man anbefale at ordet «stemmeberettigede» i § 2, 5. avsnit utgaar.»

Odels- og lagting tok intet hensyn til partiets skrivelse. Spørsmålet om hvordan partiet skal stille sig efter stortingets beslutning vil komme op paa landsmøtet.

Den hvite terror i Ungarn.

Fra den av Landsorganisationen, Ungdomsforbundet og partiet nedsatte fælleskomité blev der til fagforbundene i mai utsendt et oprop om innsamling av pengemidler til vore forfulgte kamerater i Ungarn. Innsamlingen indbragte 2300 kroner som blev oversendt ungarene.

Arbeiderpartiets centralstyre vedtok følgende uttalelse i anledning av den hvite terror i Ungarn. Skrivelesn blev tilstillet «Arbeiter-Zeitung» i Wien med anmodning om offentliggjørelse:

«Den socialistiske arbeiderklasse i Norge har med den dypeste harme og avsky mottat etterretningene om de grusomheter som utøves av den reaktionære regjering i Ungarn. Magthaverne i Ungarn bærer en væsentlig del av ansvaret for verdenskrigens utbrud. Efter at deres politik hadde siplet bankerot, gjenvandt disse magthavere sit herredømme ved militær og politisk støtte fra sine tidligere fiender, de allierte. Undertrykkelsen av den ungarske arbeiderrepublik var derfor et nederlag for arbeiderklassen i hele Europa. Desto mere nagende er den smerte vi føler ved tanken paa det martyrium arbeiderne i Ungarn nu maa gjennomgaa. Vi betrakter det som en hellig pligt og som en æressak for den internationale arbeiderklasse at komme de ungarske klassefælles til hjælp ved alle de midler som staar til raadighet. Det glæder os at kunne meddele, at den internationale transportarbeiderkongres som i disse dage er samlet i Kristiania, vil ta det ungarske spørmaal op til behandling.»

Det skandinaviske samarbeide. — Utveksling av talere.

Efter beslutning av de tre broderpartier har der været utvekslet talere landene imellem. Fra svensk side har saaledes Karl Kilbom og Fr. Strøm holdt en række foredrag i Norge.

Følgende av vore talere har besøkt Sverige:

Karl Johanssen 6 foredrag i Vermland.

Friis 5 foredrag i Stockholm og omegn.

Aksel Zachariassen 4 i Syd-Sverige.

Torgeir Vraa 6 foredrag omkring Sundsval.

Martin Tranmæl 8 foredrag i Dalarna, — tilsammen 29 foredrag.

Tidligere har Friis holdt 1 foredrag i Stockholm og Upsala og Martin Tranmæl 2 i Gøteborg og 1 i Stockholm, — alt ialt 34 foredrag.

I januar holdt *Tranmæl* 15 foredrag i Danmark.

Soldaterraadenes landsutvalg.

Centralstyret deltok i soldaterraadenes konferanse 31. jan. i Kristiania. Sammen med Landsorganisationen har man bevilget bidrag til agitationsarbeidet som utvalget har igangsatt. Av landsutvalgets beretning hitsætter vi bl. a.:

Paa den avholdte soldatkonferanse i Kristiania 31. januar—1. februar 1920 blev som bekjendt den organisationsform med selvstændige soldatforeninger ophævet og det blev besluttet at bygge paa antimilitære utvalg som skulde ha sin rot i de bestaaende organisationer. Der blev da paa konferansen valgt et styre paa 4 mand til at skjøtte arbeidet, idet forutsætningen var at det 5. styremedlem (sekretæren) skulde ansættes med fast løn. Resultatet av valgene blev at Knut Eng blev formand, Trygve Lie viceformand og Otto Winther-Hjelm og Harry Nilssen styremedlemmer. Johan Pedersen blev ansatt som sekretær. Der blev ogsaa utsendt indbydelse til Arbeidernes faglige Landsorganisation, Det norske Arbeiderparti, Norges soc.-dem. Ungdomsforbund og Norges ungsocialistiske Forbund om at sende hver sin repræsentant til landsraadet. Valgt blev: fra Landsorganisationen: Aksel Schultz, fra Det norske Arbeiderparti: Emil Stang og fra Ungdomsforbundet: Einar Gerhardsen. Fra Ungsocialistisk Forbund svartes der, at da forbundet ikke var enig i den taktikbeslutning som blev fattet paa konferansen avslog de indbydelsen.

Sekretæren tiltraadte sin stilling 7. februar og det første som da blev gjort var at der blev trykt 3000 cirkulærer, som utsendtes til alle fag-, partiforeninger og ungdomslag i landet om at nedsætte antimilitære utvalg og foreta indregistrering av de vernepliktige.

Sekretæren foretok derpaa en række med reiser paa forskjellige dele av landet for dels at faa nedsatt antimilitære utvalg, og fortrinnsvis valgtes da de steder som laa i nærheten av ekserserspladsene for at faa rede paa hvilken maate arbeidet skulde anlægges naar soldatene rykket ind paa moene.

Der blev dannet en række med antimilitære utvalg landet over. Der blev ogsaa sendt ut cirkulærer til Ungdomsforbundets distriktsstyrer om at overvaake det antimilitære arbeide i sine distrikter.

Hvad agitationen paa moene angaar, saa begyndte det umiddelbart efter at soldatene rykket ind paa moene, og der blev ført det agitations- og opplysningsarbeide som var mulig med de begrænsede midler som stod til raadighet. Landsraadet utgav saaledes en brosjyre «Soldatene og socialismen», som blev trykt i oplag av 10,000. Den blev spredt overalt paa moene og den gjorde god virkning, da den var skrevet i et klart og letfattelig sprog. Der blev da selvfølgelig ogsaa holdt en hel del foredrag paa de forskjellige ekserserspladser. Sekretæren holdt saaledes flere foredrag for marinesoldatene i Horten, Heistadmoen, Terningmoen, Helgelandsmoen, Hvalsmoen, Gardermoen, Aur, m. fl. steder. Desuten foretoges reiser i Fredrikstad og Tønsberg, hvor der ogsaa var militære, men der drev de antimilitære utvalg den agitation som var nødvendig blandt soldatene.

Desuten reiste Harald Liljedahl i 3 uker for landsraadets regning,

hvorunder han holdt foredrag paa Terningsmoen, Veblungsnes, Ulven, Bømoen og Tvildemoen samt Gimle og Evjemoen.

Ogsaa blandt marinefolkene har der været ført en ivrig agitation. Det viste sig bedst at denne har været frugtbar da en panserkrydser blev sendt nordover til Finmarken ut paa høstparten. De fleste av sjøguttene stod paa arbeidernes side. Hvilken betydning dette har vil være klart for alle.

Chr. H. Knudsens fond for socialistisk opplysningsarbeide.

I anledning av Chr. H. Knudsens 75 aarsdag har Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes faglige Landsorganisation og Norges socialdemokratiske Ungdomsforbund besluttet at opprette et fond for socialistisk opplysningsarbeide. Fondets skal bære jubilentens navn.

Ved slutten av Landsorganisationens kongres 1920 rettet *Ole O. Lian* en opfordring til organisationens medlemmer om at yde bidrag til fondet. Medlemmene maa føle det som en forret, uttalte hr. Lian, at skaffe tilveie dette fond. Chr. H. Knudsen har i denne som saa mange andre henseender, været den første bidragsyder. Han har skjænket 1000 kroner.

Fondet skal anvendes til socialistisk opplysningsarbeide og forvaltes av Arbeiderpartiet, Landsorganisationen og Ungdomsforbundet. Følgende statutter er vedtat av de tilsluttede organisationer:

1.

Fondet bærer Chr. H. Knudsens navn til erindring om hans 75-aarige fødselsdag 15. juli 1920:

2.

Fondets midler tilveiebringes ved innsamlinger blandt fag-, parti-foreninger og ungdomslag.

3.

Fondets formaal er i første række at yde støtte til opprettelse og drift av socialistisk dag- eller høiskole og socialistiske kveldskoler og dernæst til socialistisk opplysningsarbeide gjennom forelæsninger, foredrag og ved spredning av socialistiske skrifter.

4.

Fondets virksomhet trær i kraft naar det har naadd 10,000 kroner. $\frac{3}{4}$ av renteavkastningen herav anvendes til fondets formaal og $\frac{1}{4}$ tillægges fondet.

Naar fondet har naad et beløp av 100,000 kroner, avsættes en femtedel av renteavkastningen til et reservefond, som i vanskelige tider kan anvendes til formaalet.

5.

Midlene forvaltes av Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes faglige Landsorganisation og Norges socialdemokratiske Ungdomsforbund i fællesskap. Fondet administreres av en fælleskomité paa 6 medlemmer, to for hver organisation. Desuten er Chr. H. Knudsen medlem av komiteen.

6.

Komiteen vælger selv sin formand og sekretær og om nødvendig kasserer. Det forudsættes at de interesserte organisationers kontorhjælp utnyttes.

7.

Spørsmål og planer av større rækkevidde oversendes de 3 hovedorganisationers centralstyret og sekretariatet til uttalelse av avgjørelse. I tvisttilfælde holder disse fællesmøte for at fatte bindende beslutninger. Paa samme maate kan forandringer i fondets love foretages.

8.

Hvert aar maa komiteen sende de 3 organisationer beretning og regnskap over sin virksomhet. Beretningen gjælder kalenderaaret og maa være indsendt inden februar maanedes utgang det følgende aar.

9.

Som revisorer fungerer en av de valgte revisorer fra hver av de tre hovedorganisationer. Organisationenes revisorer utser hvert aar en av sine egne til revisorer for fondet.

Nærmere instrukser kan gives av styret.

Som medlemmer av fondets fælleskomité er fra partiet valgt Kyrre Grepp og Martin Tranmæl, fra Landsorganisationen er valgt Ole O. Lian og E. Volan, fra Ungdomsforbundet Peder Løwe og Alfred Trønsdal. Som selvskrevet medlem deltar Chr. H. Knudsen.

Hittil er til Det norske Arbeiderpartis kontor indbetalt til fondet kr. 7744.00.

Indsamling til tyske arbeiderbarn.

Efter at der fra Tyskland var kommet en række anmodninger om hjælp til nødlidende arbeiderbarn, nedsatte centralstyret en komité bestaaende av fru Anna Johnson, Kr. Aamot og Trygve Lie som skulde overta dette arbeide. Komiteen blev tiltraadt av Landsorganisationen som opnævnte P. Aarøe, Aksel Schultz og Robert Kopp som medlemmer av komiteen. Fra denne komité er der kommet en rapport, hvorav vi gjengir følgende:

Den av centralstyret og Den faglige Landsorganisations sekretariat nedsatte barnekomité har holdt to møter. I det første deltok den tyske repræsentant dr. Schairer. Komiteen besluttet den 4. juni at indby tyske arbeiderbarn til Norge. Forutsætningen var at der skulde opnævnes en tysk uttagelseskomité bestaaende av fru Kautsky, dr. Breitscheid og Willy Münzenberg. Den 4. juni blev de tyske myndigheter telegrafisk underrettet om vor indbydelse og betingelser. Først 15. august mottok komiteen besked om at betingelsene var godkjendt.

Den 21. august holdt komiteen nyt møte. Man blev enige om ikke at indby tyske barn til Norge denne sommer paa grund av den langt fremskredne tid. Skylden derfor maa utelukkende lægges paa de officielle

myndigheter i det tyske røde kors, som ventet saa længe med at godta den foreslaatte tyske uttagelseskomité.

Isteden besluttet komiteen at utsende et oprop gjennom pressen og ved sirkulærer til foreninger for at samle ind penge til nødlidende tyske barn.

Alt i alt er der altsaa hittil inkommet kr. 5305.25. Endnu kan man imidlertid vente bidrag, idet en række foreninger først i september fik tilsendt det utsendte sirkulære.

Skandinavien og Sovjet-Rusland.

Forbindelsen maa gjenoptages. — Agitationsuke 15.—22. februar.

Sovjet-Rusland har nu tvunget ententen til delvis at hæve sulteblokaden og indstille fiendtlighetene. Verdensimperialismen spekulerer paa nye forbrydelser overfor det arbeidende russiske folk. Disse kan bare anvendes ved arbeiderrepublikkens seierrike fremgang ved arbeidernes støtte i andre land.

Arbeiderne i England har ved sin kraftige optræden drevet regjeringen til at ændre signaler. I Frankrike er det en voksende uvilje imot de imperialistiske magthavere som hidser til overfald paa Sovjet-Rusland.

Derfor vakler verdensimperialismen. Den er ifærd med at maatte slippe det strupetak den har søkt at faa paa den russiske arbeider- og bondebefolkning.

Endda er dog ikke sulteblokaden helt hævet. Det er heller ikke gjort tilløp til fredsslutning, trods Sovjet-Ruslands villighet. Arbeiderne maa derfor være paa vakt overfor nye skjændigheter fra den klasse, som bærer ansvaret for folkeundertrykkelsen og verdenskrigen.

Ogsaa de skandinaviske arbeidere maa staa paa vakt. Kapitalistklassen her hjemme har efter evne deltat i forfølgelsene av det nye Rusland, borgerpressen har med den største iver og beredvillighet spredt alle løgn-telegrammer som er utstedt av arbeiderrepublikkens bakvaskere, og vor regjering har stillet sig mot Sovjet-Rusland, ved at avbryte forbindelsen med den russiske regjering.

Paa forespørsler i stortinget har utenriksministeren paa regjeringens vegne søkt at legge ansvaret paa andre, paa de russiske myndigheter, for regjeringens lakeitjenester overfor vestmagtenes imperialister. Denne foragtelige optræden fra regjeringens side kan ikke brændmerkes kraftig nok.

Norske arbeidere! Frem derfor til protestmøter! Kræv forstaaelse med Rusland og kræv regjeringen til ansvar for dens optræden! Forbered grundlaget for en aksjon, om en saadan skulde vise sig nødvendig!

Den skandinaviske centralkomité, som blev nedsat paa Stockholmskongressen, har besluttet at opfordre de skandinaviske arbeiderorganisationer til i uken 15.—22. februar at arrangere protest- eller opinionsmøter. Paa disse maa der kræves:

1. at sulteblokaden blir fullstændig hævet og
2. at diplomatiske og kommercielle forbindelser med Sovjet-Rusland straks gjenoptages.

Paa disse møter maa det ogsaa foretages indsamling til indkjøb av medicin for det russiske folk.

De norske medlemmer av centralkomiteen retter den sterkeste opfordring til arbeiderorganisationene rundt omkring i landet om i løpet av denne uke at arrangere møter og faa istand innsamlinger. Det er ikke bare et arbeiderspørsmål at faa gjenoptatt forbindelsen med Sovjet-Rusland, men likeledes et spørsmål som angaar hele det norske folk. Vareutveksling med Rusland vil bety større arbeidsvirksomhet og saaledes være et middel til at forebygge den arbeidsledighet som truer en række virksomheter. For vore fiskerier vil det være et livsspørsmål at faa aapnet det russiske marked.

Meget staar paa spil.

Frem derfor til møter og til protest mot regjeringens Ruslandsfiendtlige politik. Yd støtte til medicin for det russiske folk!

De russiske arbeideres sak er vor sak.

De innsamlede midler sendes Det norske Arbeiderparti, Folkets Hus, Kristiania.

3. februar 1920.

Centralkomiteens norske medlemmer

Elias Volan. Halvard Olsen. Martin Tranmæl.

Centralstyret slutter sig til denne opfordring og arbeiderpartiets kontor vil bistaa med at skaffe foredragsholdere.

Det norske Arbeiderpartis centralstyre

Kyrre Grepp.

I henhold til opropet arrangeres der hele landet rundt foredrag om Rusland. De av partiet arrangerede foredrag gjengis i forbindelse med agitationen. *Ved partiets innsamling inndrom kr. 15,052.84.*

Moskvakongressen.

Den 3. Internationale holdt sin 2. kongres i Moskva i sidste halvdel av juli. De retningslinjer, programmer og optagelsesbetingelser — teser — som blev vedtatt paa kongressen, blev først offentliggjort i vor parti-pressen og siden utgit i brosjyreform paa partiforlaget.

Arbeiderpartiets, Landsorganisationens og Ungdomsforbundets representanter deltok efter indbydelse av centralstyret i møter den 24. august og 20. september. Herunder redegjorde representantene utførlig for de beslutninger som blev fattet av kongressen.

I møte den 7. oktober blev det nedsatt en komité, bestaaende av Grepp, Schefflo, Lian og Tranmæl, for at utarbeide forslag til uttalelse i anledning av tesene. Komiteen fremla sin foreløbige indstilling i møte den 12. oktober, en flertalsindstilling fra Grepp, Schefflo og Tranmæl og en mindretalsindstilling av Lian. Samtidig forelaa indbydelse fra venstre fløi til de uavhengige tyske socialisters kongres i Halle. Da formanden i 3. Internationales eksekutivkomité, Sinovjev, møtte, besluttet centralstyret at Grepp, Schefflo og Tranmæl skulde møte for at det samtidig kunde

konfereres med Internationalen om stillingen. Som grundlag for konferansen med Sinovjev godtok centralstyret komitéflertallets indstilling.

Den endelige indstilling vedtoges av centralstyret i møte den 13. oktober og i landsstyrets møte den 29. oktober. I forbindelse med landsstyremøtet holdtes partikonferanse den 28. oktober. Til denne var foruten landsstyret inndbudt: Landsorganisationens sekretariat, Ungdomsforbundets centralstyre, Kvindeforbundets styre, partipressens redaktører og stortingsgruppen. Konferansen drøftet stillingen til Moskvakongressens beslutninger og centralstyrets indstilling. Nogen beslutning blev ikke vedtat.

Landsstyrets flertal sluttet sig til centralstyrets flertalsindstilling. 3 medlemmer stemte for mindretallets indstilling. Saavel mindretallets som flertallets indstilling er offentliggjort i partipressen, likesom indstillingene er utgit i brosjyreform sammen med tesene.

„Arbeiderbonden“.

I landsstyremøte 26. mai blev centralstyret bemyndiget til at utgi «Arbeiderbonden». Det blev uttalt ønskeligheten av at den allerede kunde utkomme fra nytaar. I november besluttet saa centralstyret at utgi «Arbeiderbonden» fra 1. januar 1921 efterat ha behandlet budget- og redaktionsspørsmålet. Den skal redigeres av en komité, bestaaende av *Chr. Hornsrud, H. Haukaas og Gunnar Lund* med *Ole H. Tokerud* som sekretær og ansvarshavende. Til «Arbeiderbonden» vil det bli knyttet en række bidragsydere blandt vore mest interesserte partifæller, likesom specielle agronomutdannede mænd vil levere ukentlige bidrag om smaa- bruk, havestel o. s. v.

«Arbeiderbonden» blir 8-sidig, et format tilsvarende «Social-Demokratens» «Lørdagskvelden». Prisen blir 2 kroner kvartalet.

Landsorganisationens, partiets og ungdomsforbundets fælleskomité.

Fra Norges socialdemokratiske Ungdomsforbund mottok centralstyret 16. februar følgende skrivelse:

Paa møtet den 30. januar d. a. av distriktsformændene og centralstyret i Norges soc.-dem. Ungdomsforbund til drøftelse av den politiske situation blev det vedtat at sammenkalde til en fælleskonferanse mellem Det norske Arbeiderparti, fagforbundene og Ungdomsforbundet.

Tilstanden i vort land gjør et slikt møte av de organiserte arbeideres repræsentanter nødvendig.

Av de mange opgaver som maa drøftes, kan man peke paa: Kampen for politisk forbindelse med og repræsentation i Sovjet-Rusland, krav om asylret for alle politiske flygninger og ophør av al politisk justisforfølgelse og alle klassedomme.

Videre tvinger spørsmålet om bedriftsraad, en effektiv pris- og profitregulering og boligrationering sig med nødvendighetens magt ind paa arbeiderklassen, saa man maa komme til enighet om de aktioner som arbeiderklassen maa gaa til for at faa gjennomført disse og lignende krav.

Drøftelsen av de her nævnte saker gjør en fælleskonferanse absolut paakrævet.

Centralstyret tillater sig herved at indby til en saadan konferanse. Den begynder i Arbeidersamfundets lille sal mandag 1. mars kl. 10 form.

Man vilde være taknemmelig for at faa besked om de som blir valgt som repræsentanter.

Som partiets repræsentanter møtte Kyrre Grepp, Emil Stang og Olav Schefflo.

Konferansen resulterte i at der blev vedtat nedenstaaende forslag:

«Den faglige Landsorganisations sekretariat, Det norske Arbeiderpartis centralstyre og Norges socialdemokratiske Ungdomsforbunds centralstyre opfordres til hver at vælge 2 repræsentanter til en komité, som kan søke etablert et nærmere samarbeide mellem de tre organisationer.

Denne komité faar i opdrag at drøfte aktuelle spørsmåal av større interesse for den organiserede arbejderklasse og fremlægge disse drøftelser til eventuel behandling av de tre organisationers styre.»

Som medlemmer av denne komité valgtes for partiet: Olav Schefflo og Martin Tranmæl; fra Landsorganisationen: Ole O. Lian og H. Petersen, og fra Ungdomsforbundet: Peder Løwe og Eugène Olaussen.

Komiteens formand er Olaussen, sekretær Løwe.

Komiteen har holdt flere møter og behandlet en række politiske og taktiske spørsmåal.

Indsamlingen til ungarske partifæller kom istand efter foranledning av komiteen.

Nationernes forbund.

Om Arbeiderpartiets stilling til Nationenes Forbund holdt centralstyret og stortingsgruppen fællesmøte 17. februar 1920. Protokollen for dette møte er saalydende:

«Fællesmøte mellem stortingsgruppen og centralstyret 17. februar 1920.

Tilstede av centralstyret: Grepp, Stang, Schefflo, Lian, Ødegaard, Halvard Olsen, frk. Thorleifsen, Aas og Eng samt Tranmæl. Av stortingsgruppen: Buen, Bentzen, Hornsrud, Bondesen, Nygaardsvold, Tønder, Foshaug, Gausdal, Gjøstein, Wollnick, Lian og Arne Magnussen.

Til behandling forelaa Arbeiderpartiets stilling til regjeringens forslag om

Norges indtrædelse i Nationenes Forbund.

Grepp aapnet møtet og refererte iølgende forslag som diskussionsforslag:

«Det norske Arbeiderparti kræver i sit principielle program post 9:

- a) Avvæbning.
- b) Stedsvarende nøitralitet.

Lovene for Naitonenes Forbund ophæver nøitraliteten for forbundets medlemmer og gjør det tvilsomt om et medlem av ligaen kan avvæbne.

Det er derfor programmæssig utelukket at Det norske Arbeiderparti kan yde sin medvirken til at Norge blir medlem av Nationenes Forbund.

Dertil kommer at Det norske Arbeiderparti paa grund av forbundets nuværende imperialistiske karakter ikke kan gjøre sig medansvarlig i at vort land melder sig ind i forbundet.»

Forslaget gav anledning til et længere ordskifte. Formanden konstaterte, idet ordskiftet avsluttedes, at samtlige hadde uttalt sig imot indmeldelse i Nationenes Forbund, hvorfor votering ansaaes overflødig.»

O. M. Gausdals eksklusion.

Trods denne avgjørelse stemte *O. M. Gausdal* i stortinget subsidiært for indmeldelse i Nationenes Forbund.

Saken kom op paa partiets sidste landsmøte, som vedtok følgende beslutning:

«Landsmøtet uttaler sin sterkeste misbilligelse av Gausdals votering i spørsmålet om Nationenes Forbund.

Landsmøtet overlater til centralstyret (eventuelt landsstyret) at træffe endelig avgjørelse i saken efterat Gausdals erklæring er indhentet.»

Denne beslutning blev den 29. mai sendt Gausdal med anmodning om hans uttalelse.

Herpaa mottoges følgende svar:

Det norske Arbeiderparti, Kristiania.

I anledning centralstyrets ærede av 29. f. m. har jeg den ære at vedlægge avskrift av den resolution, som Det nordiske interparlamentariske delegeretmøte i Stockholm vedtok den 3. september 1919 og hvorfor ogsaa centralstyrets medlem hr. Ole O. Lian stemte *uten reservationer*.

Det kunde ikke et øieblik falde mig ind at det var nogen forbyrdeles mot partiet at stemme subsidiært i Norge for, hvad centralstyrets egne medlemmer principalt stemmer for i Sverige med kun 4 maaneders mellemrum.

Kristiania den 5. juni 1920.

Ærbødigst

O. M. Gausdal.

Avskrift av uttalelsen:

Møtet hilser med glæde den mulighet, som gjennom dannelsen av et folkenes forbund aapner sig for at grundlægge en ny mellemfolkelig retsordning og et organisert samarbeide for nationenes fællesinteresser paa det sociale, økonomiske og kulturelle omraade.

Møtet uttaler det haab, at forbundet — gjennom opprettelsen av faste institutioner til avgjørelse av mellemfolkelig tvist og gjennom en vidtgaaende indskrænkning av militærvæsenet som nærmeste maal — maa forbedres og utvikles saaledes, at det kan samle alle stater til betryggelse av en varig fred og til fremme av menneskehetens høieste interesser.

Centralstyret besluttet i møte den 17. juli enstemmig med nedenstaaende begrundelse at indstille paa for landsstyrets medlemmer at *O. M. Gausdal* blir at ekskludere av Det norske Arbeiderparti.

«Under henvisning til den paa fællesmøte mellem centralstyret og stortingsgruppen den 17. februar og den debat og beslutning landsmøtet fattet, blir *O. M. Gausdal* at ekskludere av Det norske Arbeiderparti. Det svar som Gausdal paa foranledning av landsmøtet har avgitt, har intet med det foreliggende spørmaal at gjøre. Landsmøtet vilde gi ham anledning til at avgi en redegjørelse for sin votering og eventuelt gjøre avbitt for sin optræden. Istedet refererer han til en uttalelse et interparlamentarisk møte i Stockholm har vedtat. Spørsmålet om vort lands indmeldelse i Nationenes Forbund forelaa ikke dengang i utredet stand.

Uttalelsen paa dette møte angik forøvrig bare spørsmålet om et Folkenes forbund i sin almindelighet og ønskeligheten av at faa opprettet et saadant paa tilfredsstillende grundlag. Det samme indeholdes jo i gruppens forslag og uttalelser i stortinget.»

Paa foranledning av Lian blev ekspeditionen av denne beslutning utsat for at gi Gausdal nok en anledning til at redegjøre for sin votering.

Følgende skrivelse blev mottat fra Gausdal:

Til centralstyret for Det norske Arbeiderparti.

Da jeg har bragt i erfaring at min uttalelse til centralstyret i anledning av stemningen om indmeldelse i Nationenes Forbund er blit misforstaat, vil jeg her ved nærmere redegjøre for min stilling i den sak, idet jeg selvsagt beklager, at det skal være oppfattet som et brud med partiets principper. Fra min side har det aldrig været tilsigtet.

Jeg betragtet saken saaledes, at naar jeg principalt stemte for gruppens forslag, som jeg var helt enig i, kunde ingen tvile om min opfatning. Naar jeg derhos subsidiært stemte for indmeldelse, vilde jeg dermed ikke godkjende — jeg synes det umulig kan betragtes saadan — at jeg dermed har godkjendt Nationenes Forbund i sin nuværende form. Da pagten for dette forbund av selve dets skapere var angit nærmest som et utkast, som de indtrædende nationer selv skulde bearbeide og forme, stemte jeg ogsaa for at gaa ind, for at vor nation sammen med andre som hadde staat utenfor krigen, kunde rette paa de feil som klæbet ved pagten og virke for at alle nationer gives adgang til at træ ind. Jeg trodde saaledes ikke at være i strid hverken med partiet eller gruppen, og jeg beklager, at man har oppfattet det saaledes.

Kristiania, 23. juli 1920.

Ærbødigst

O. M. Gausdal.

Skrivelsen blev referert i centralstyrets møte den 27. juli. Formanden blev bemyndiget til at konferere med Gausdal personlig. Efter gjentagne henvendelser møtte Gausdal til konferanse paa partikontoret 24. august. Partiets formand og sekretær var tilstede.

Paa spørsmåal av disse om Gausdal var villig til at erkjende, at han ved subsidiært at stemme for Norges indmeldelse i Nationenes Forbund har forbrutt sig mot partiets program og mot den stilling partiets centralstyret og stortingsgruppe hadde indtat til forslaget om indmeldelse, svarte han nei. Han vedkjendte sig at han hadde en anden opfatning av Nationenes Forbund end partiet, men mente at det var hans ret og pligt at hævde denne opfatning. Vilde partiet forby ham dette, fik han forlate partiet.

Efter de erklæringer Gausdal har avgit og det svar han har git partiets formand og sekretær fastholder centralstyret sin indstilling av 17. juli:

At O. M. Gausdal blir at ekskludere av Det norske Arbeiderparti.

Samtlige landsstyrets medlemmer tiltraadte centralstyrets indstilling, hvorefter Gausdals eksklusion av partiet blev meddelt stortingsgruppen.

Dyrtidsmanifest.

13. oktober besluttet centralstyret sammen med Landsorganisationens kongres at utsende nedenstaaende manifest:

Til arbeiderklassen i Norge!

De reaktionære kræfter i vort land er i disse dage virksonne paa alle felter.

Dyrtiden er blit værre og værre paa grund av at de styrende har

slappet paa alle prisreguleringer og tillatt spekulantene at boltre sig mere og mere frit.

Gang paa gang har den norske arbeiderbevægelse protestert mot dette. Men har forlangt et sterk samfundsmæssig virksomhet. Den har krævet en effektiv importregulering med *helt forbud* for alle luksusvarer. Den har forlangt beskyttelse av forbrukerne.

Men de styrende har fulgt den motsatte politik til skade for alle norske forbrukere.

Resultatet ser vi nu i en fortsat og sterk prisstigning, som har medført at løningene maatte forhøies uten at dog dette har kunnet gi arbeiderne tilstrækkelig vederlag for dyrtiden. Samtidig er den norske valuta sunket slik at vort land trues av en krise.

Importreguleringen

er blit den rene fiasko, fordi regjeringen lefler med importspekulantene, ikke tør stenge vinindførselen og anden utpræget luksusimport.

Bolignøden

herjer vort samfund værre end *nogensinde*. I byer og industristrøk er boligforholdene nu for store dele av befolkningen umenneskelige, og for mange småfolk paa landet er stillingen likedan.

Stortinget har undlatt at gjennomføre en *effektiv* boligrationering. Og selv den litet tilfredsstillende rationering som er lovfæstet, søker nu det konservative flertal i vore bystyres at nedvotere.

Hertil kommer at den *samfundsmæssige boligbygning* trues med stans, idet bankene negter kommunene laan.

Det er en utpræget *samfundsfiendtlig taktik* som paa denne maate føres fra bankhold, og det maa forlanges at staten griper ind og foreskriver bankene at pengene i *første række* maa gjøres disponible for den samfundsmæssige boligbygning.

Arbeidsledigheten

begynder nu atter at vise sit uhyggelige ansigt. Og denne arbeidsledighet vil *utvides* og *forværres*, hvis bankkapitalen faar lov til at fortsætte sin samfundsfiendtlige politik og lægge vort produktionsliv øde.

Rikmændene protesterer mot formuesbeskatningen og sender sine penger ut av landet, men landet mangler penge til de mest nødvendige behov.

Regjeringen optræder overfor statens arbeidere og funktionærer paa en hensynsløs maate ved at negte jernbanefunktionærene og anlægsarbeiderne selv den rimeligste lønsforbedring.

Midt i alt dette dukker *Arbeidsgiverforeningen* op med sine lockout-trusler og «Samfundshjælpen» med sin sorte virksomhet.

Det er som al reaktion har samlet sig om at kvæle arbeidernes og småfolkets fremskritt.

Det er ikke utelukket at de reaktionære kræfter i Norge, i likhet med reaktionen i andre land, pønser paa at frata arbeiderklassen de fordele den *har* vundet i 8-timersdagen, ferier og andet.

De sidste brutale utvisninger viser ogsaa at det er regeringens hensigt at gaa den utprægede reaktions ærinder.

Mot dette er det at arbejderne, funktionærene, smaabrukerne, jordarbejderne, fiskerne og sjøfolket maa reise den mest energiske og samlede protest.

Deres interesse er fælles og de utgjør det aldeles dominerende flertal i folket.

Der maa en *samlet optræden* av den *forenede arbeiderklasse* til for at døive den reaktionære bøig som nu truer med at omslutte vort land i sit klamme favntak.

Hovedorganisationenes styrer opfordrer derfor alle fagforeninger og partiforeninger til gjennem en kraftig propaganda at reise en sterk folke mening mot de reaktionære anslag og føre frem arbeiderklassens krav.

Ved moter og deminstrationer maa nu arbejderne uttale sin protest og forme sine krav.

Arbeiderklassen maa kræve at:

Prisstigningen begrænses ved en haandfast somfundsregulering som stanser den vilde spekulation.

Valutaen forbedres ved en effektiv motarbeidelse av kapitaleksport og ved importregulering som rammer det utprægede luksusforbruk — ogsaa vinen — uten at fordyre de nødvendige forbruksgjenstande.

Den indenlandske produktion holdes øppe, især boligproduksjonen, kraftutbygningen og anden samfunnsnyttig produksjon.

Arbeidsledigheten motarbeides ved at den offentlige produksjon holdes øppe paa rimelige lønsvilkkaar, istedet for at produksjonen som nu indstilles for at arbeidernes krav kan bli slaat ned.

Forfølgelsen av utenlandske arbeidere indstilles, idet vi maa hævde fri agitationsret for alle.

Den samlede arbeiderklasse maa staa frem for disse krav.

Vi maa vise de reaktionære kræfter at arbeiderklassen i Norge evner at staa paa vakt om sine interesser og slaa de reaktionære anslag ned.

Men dette kan vi ikke uten at *alle* som arbeider blir med os:

Smaabrukerne og jordarbejderne, fiskerne og skogstolket, arbeiderne og funktionærene, alle har de utprægede forbrukerinteresser og maa samles til en kjæmpeprotest mot den folkefiendtlige reaksjon som nu vil stanse arbeiderklassens fremmarsj.

Beretning fra Kvindeforbundets virksomhet i 1920.

Kvindeforbundet bestaar ved aarets utgang av 106 foreninger med et medlemstal av ca. 4000.

Indmeldt i aarets løp er 10 foreninger, utmeldt 5, hvorav den ene er opløst.

Der er avholdt 12 forretningsutvalgsmøter, 1 hovedstyremøte, 1 ekstraordinært landsmøte, 1 representantskapsmøte for Kristianiaforeningene, 2 fælles medlemsmøter for Kristianiaforeningene og 2 store offentlige møter.

Paa det ene store møte avholdt i mai, holdt den engelske dr. Marion Phillips foredrag om «kvinder i det politiske liv» som blev tolket av generalsekretær Gierløff.

Paa det andet møte avholdt i november holdt sekretær Trygve Lie foredrag om dyrtiden og frk. Nanna Broch om bolignøden i Kristiania.

Paa et godt besøkt møte av Kristianiaforeningene har Martin Tranmæl holdt foredrag om taktikspørsmålet.

Videre er møte avholdt til behandling av dagsorden til partiets landsmøte. Møtet vedtok med 78 mot 66 stemmer tilslutning til raadssystemet.

Paa forbundets ekstraordinære landsmøte som avholdtes 26. mai seiret de revolutionære ideer med 84 mot 37 stemmer. Indledningsforedrag ble her holdt av Tranmæl og Ousland.

Som ny formand valgtes fru Hanna Adolfsen.

Navnet paa forbundets organ forandredes fra «Kvinden» til «Arbeiderkvinden».

Forbundet har ved sekretæren deltatt i det forberedende arbeide til kvindernes boligkongres og forbundets avdelinger har deltatt i kongresser med et antal av ca. 60 representanter. De socialistiske kvinder var vistnok her i mindretal, men formaat ved sin agitation at faa vedtatt resolusjoner med krav om boligrationering.

Forbundets sekretær har deltatt i den 2. kongres av den 3. Internationale som holdtes i Moskva i juli 1920 og kvindekongressen sammesteds.

Blandt de mange skrivelser som er ekspedert er der sendt henstilling til Kirkedepartementet om at der ved vore skolehjem maa nedsættes en kontrollkomité som naarsomhelst har adgang til hjemmene. Skrivelse er sendt Justitsdepartementet med henstilling om, at der i den komité som skal nedsættes for at revidere straffeloven ogsaa maa opnævnes arbeiderkvinder og til samme krav paa, at der i sædelighetssaker maa sitte kvinder som domsmænd. Skrivelse er sendt Stortinget med henvisning til den voldsomme prisstigning paa sukker og mel og en indstændig anmodning om at ta skridt til en bedring. Skrivelse med anmodning om at gi Verne- og Lærehjemsforeningen den autorisation som foreningen søker om til sin virksomhet er sendt Stortinget. Videre er der sendt en resolution med krav om: en streng prisregulering paa alle livsfornødenheter samt importforbud for al luksus og stans av vinflommen. Der er sendt Kristiania Formandskap en protest mot formandskapets sabotage av boligrationeringsloven.

Der er igangsatt en studiecirkel i Kristiania, hvori deltar 18 medlemmer, der begyndte i november med sprogstudier, men skal utvides til ogsaa at omfatte socialistiske studier.

Partiets indstilling til Moskva-beslutningene er optatt til avstemning blandt Kvindeforbundets styremedlemmer. Forretningsutvalgets samtlige 5 medlemmer samt hovedstyrets 5 medlemmer har stemt for flertallets indstilling mens 1 medlem slutter sig til mindretalsindstillingen.

Der er stiftet kvindeforeninger paa Stabæk og paa Skotfos ved fru Aasen. Desuten har hun holdt en række foredrag for forbundet vaaren 1920.

Under behandlingen av taktikspørsmålet ivaares har fru Adolfsen holdt 3 foredrag og sekretæren 3. Videre har fru Adolfsen ihøst holdt 2 foredrag, fru Karlsen 1 og sekretæren har talt om Rusland paa 8 møter.

Sigrd Syvertsen.

Beretning for Arbeiderbevægelsens arkiv 1920.

Arbeiderbevægelsens arkiv har i 1920 hat de samme lokaler som tidligere i Folkets Hus kjelder. Men den stadige økning av arkivsaker har nødvendiggjort en bedre utnyttelse av rummene med opsætning av nye reoler og hylder. Saaledes er det ene værelse nu fra gulv til tak optat med avisreoler, hvor samtlige arbeiderblade i landet er samlet i indbundne aargange. De andre to rum er paa samme maate utnyttet til opbevaring av andre arkivsaker.

Avdelingen for innsendte fag- og partiforeningsdokumenter, beretninger, regnskaper o. s. v. er helt omregistrert i aarets løp, saa man nu har faat en bedre og mere oversiktig orden paa disse saker.

Arbeidet paagaar nu med en nøiagtig katalogisering av alle *utenlandske* arkivsaker, hvorav der findes ikke saa litet, væsentlig fra Danmark og Sverige, især er Arbeiderbevægelsens arkiv i Stockholm flink til at sende os beretninger og brosjyrer fra den svenske arbeiderbevægelse.

Ludvig Hansen.

Arbeidernes Aktietrykkeri.

Fra styret for Arbeidernes Aktietrykkeri er mottat nedenstaaende beretning for 1920:

I de første 3 kvartaler av aaret fortsatte tilgangen paa arbeide paa samme maate som i de foregaaende aar. I det sidste kvartal derimot minket arbeidsmengden betydelig her som i de andre trykkerier. Da vi imidlertid hadde tilstrækkelig at gjøre med at fuldføre de allerede indkomne bestillinger viser driftsresultatet allikevel et saavidt gunstig resultat, tiltrods for de 2 ganges lønsforhøielse i aarets løp.

Prisene paa tryksaker er ogsaa steget i det forløpne aar, især var stigningen i papirprisene særdeles høi, idet den for de mest anvendte sorter androg til fra 50 til 75 pct. Som følge av avslutning av kontrakter i slutten av 1919 var vi imidlertid istand til at holde nogenlunde de samme priser som før paa de fleste papirsorter det meste av aaret.

Trykkeriets *gamle* gjæld er sunket med kr. 119,055.28 fra kr. 180,542.40 til kr. 61,487.12. Den største post er gjælden til herr Jens Aanesen, som i aarets løp er helt betalt med kr. 106,443.44.

Trykkeriet har i aarets løp hat et bruttooverskudd av kr. 132,176.38. Til personalet er utbetalt den i lovene fastsatte tantième av 5 pct. av den optjente løn med kr. 23,985.90.

Reproduktionsanstalten har gaat med et underskudd av kr. 4043.79, som er dækket ved laan hos Arbeidernes Aktietrykkeri.

Partiets organisasjoner.

Istedenfor de vanlige korte beretninger fra partiets samorganiseringer, som i regelen intet fortæller om det nødvendige parti- og organisationsarbeide, har partikontoret iaar valgt at stille endel konkrete spørsmål som man ønsket partiorganisationenes svar paa. De svar som er inkommet gjengives nedenfor. Av denne oversigt vil det da fremgaa særlig hvad som ikke er gjort av det absolut nødvendige arbeide. Der ved vil partiets styre bli istand til at ta sig av de kredse som ligger efter.

Følgende spørsmål er stillet:

1. Er der drevet en planmæssig og systematisk agitation.
2. Hvad er foretat for at danne fylkesparti?
3. Hvad er gjort for at faa fastlønnet fylkessekretær?
4. Hvad er gjort for at fremme literaturomsætningen?
5. Hvad er foretat for at sætte igang socialistiske aftenskoler?
6. Er der bevilget noget stipendium til Den socialistiske Dagskole.

Østfold fylke.

Paa fylkesmøte i januar i Sarpsborg blev der besluttet at danne fylkesparti fælles for byene og landdistriktene i Østfold. De foreløbige love blev vedtat. Der skal ansættes fastlønnet sekretær. Formand i styret er Oscar Torp, Sarpsborg.

Eidsberg Arbeiderparti.

Ad 2. Samtlige kredsstyrelser i Østfold var samlet i Sarpsborg i anledning saken. Der blev vedtat et forslag, som gik ut paa at henstille til vort kredsparti om at vælge en komité paa 3 mand og at det blev paalagt Glemmen Kredspartis formand at sammenkalde denne komité, men det er ikke blit til nogen ting.

Ad 4. Med hensyn til literaturomsætningen har vi tilskrevet foreningene, saa vi er i arbeide med at faa organisert det.

Ad 5. Vi har faat igangsatt to aftenskolekurser, et i Askim og et paa Mysen, men de elever som meldte sig har været sløve til at møte desværre, saa vi maa ta forholdsregler mot det til næste gang.

Kristian Henriksen.

Tune Arbeiderparti.

Ad 1. Nei.

Ad 2 og 3. Styrene for fylkets samtlige kredspartier var ivaar samlet til møte og drøftet den fremtidige organisationsform. Der besluttedes

at nedsætte et repræsentantskap paa 15 medlemmer (3 fra hvert parti), der skulde forestaa valgarbeidet i tilfælde valg dette aar, samt fremkomme med forslag til den fremtidige form for partiorganisationen i fylket. Sammenkaldelsen av det nedsatte repræsentantskap blev overlat Glemmen kreds. Dette er til dagsdato endnu ikke gjort. Tune Kredspartis styre skal dog gjøre hvad det kan for at faa organiseret partiet inden fylket slik, at det kan ha de bedste betingelser for at løse partiets mange og store opgaver. I forbindelse hermed vil vi gjøre hvad der gjøres kan for at faa ansat fylkessekretær.

Ad 4. Styret har tilskrevet samtlige tilsluttede partier med anmodning om at organisere literaturkomiteer i overensstemmelse med landsmøtets beslutning herom. Hvor langt arbeidet hermed er fremskredet har vi endnu ingen oversigt over. dog kan meldes at i Skjeberg blir komiteen konstituert i de nærmeste dage.

Ad 5 og 6. Nei.

Forøvrig kan meddeles at partiapparatet i kredsen ikke virker som man kunde ønske, tiltrods for at kredspartiets styre har ofret meget arbeide for at skape orden og plan i tingene. Saaledes kan opplyses at Rølfsei Arbeiderparti paa trods av flere henvendelser ikke har indsendt beretning for forrige aar og likeledes staar tilrest med kontingent for flere kvartaler.

Hans H. Bjerkholt.

Glemmen Kredsparti.

Ad 1. Ingen agitation er ført.

Ad 2. Omsendt til samtlige partiavdelinger.

Ad 5. Intet, da vi mangler penger.

A. Engebretsen.

Akershus Jylke.

De 5. kredspartier i Akershus har holdt ekstraordinære møter og samtlige besluttet at danne fylkesparti fra 1. januar. Det lovutkast der er omsendt, er vedtat. Der skal ansættes fastlønned fylkessekretær. Den endelige konstituerende fylkesmøte holdes i Kristiania 6. februar.

Akers Arbeiderparti.

Ad 1. Karl Bjurstrøm foretok med bidrag av partiet en foredragsreise rundt til de fleste lag. Styrets medlemmer har besørget de fleste foredrag og der er i aarets løp ikke holdt saa faa.

Ad 2. Efter initiativ av Akers Arbeiderparti holdtes i november et møte mellem de 5 kredspartier inden fylket. Man besluttet her at danne et fylkesparti og vedtok et lovforslag. Kredspartiene har senere tiltraadt fylkesmøtets beslutninger.

Ad 3. Der er besluttet at ansætte fylkessekretær.

Ad 4. Alle foreninger har valgt literaturforsælgere.

Ad 5. Partiet besluttet at igangssette aftenskoler, en i hvert sogn. Den paa Lysaker har været i virksomhet med ca. 20 elever. I de 3 øvrige

sogne har planen strandet paa lokalespørsmålet, da skolestyret negtet skolelokale.

Ad 6. Nei.

Trygve Lie.

Bærum og Follo Arbeiderparti.

Ad 1. Delvis.

Ad 2. Ja. Henvises til foranstaaende beretning.

Ad 3. Se foran.

Ad 4. Delvis.

Ad 5. Nei. Ungdomslagene har studiecirkler.

Ad 6. Nei.

C. Johnsen.

Mellem Romerikes Arbeiderparti.

1. Plannæssig agitation ved foredrag har ikke været drevet i forrige aar. Jeg har holdt et foredrag i Ullensaker, og der har været holdt flere foredrag i Lillestrøm og Strømmer. Imidlertid vil agitationsspørsmålet nu bli drøftet paa bred basis, idet det ekstraordinære kredsmøte den 2. januar d. a. enst. paala kredsstyret at sammenkalde alle kredsens foreningsstyrer sammen med kredsens socialistiske herredsstyrerepræsentanter til et fællesmøte for at drøfte agitationen og andre ting av interesse for bevægelsen.

2. Ovennævnte kredsmøte paala videre kredsstyret at utarbeide plan for literaturomsætningen i overensstemmelse med den plan (uttalelse) som blev vedtat paa sidste landsmøte, avpasset til forholdene her i kredsens.

3. Fylkesparti for Akershus blev besluttet opprettet paa fylkesmøte den 6. februar.

4. I forbindelse med opprettelsen av fylkesparti besluttet samtidig at ansætte fast fylkessekretær.

5. Gjennem vort stedlige partiorgan er der drevet en ihærdig agitation for igangsættelse av socialistiske aftenskoler.

Der er igang en socialistisk aftenskole for Lillestrøm og omegn (Strømmen). Skolen lider under mangel paa habile lærerkræfter, idet det har vist sig vanskelig at faa de lærere som centralkomiteen lovet. Der er tildels sendt vikarer, som neppe har de nødvendige kvalifikationer. Elevene har flere ganger maattet gaa hjem uten undervisning, idet vedk. lærer er uteblit. Jeg tillater mig at henlede centralstyrets oppmerksomhet paa dette forhold, som har vakt sterk misnøie blandt elevene og skolens stedlige styre.

K. M. Nordanger.

Nedre Romerikes Arbeiderparti.

Med hensyn til agitationen. saa ligger arbeidet nede. Der er liten interesse at spore. Kredsstyret har nu utsendt et cirkulære til foreningene om at opta et kraftig arbeide. Der vil bli holdt agitativmøter i november maaned. Partikontoret vil faa anmodning om at skaffe talere.

Fylkesparti er under dannelselse, og sekretær skal ansættes.

Angaaende literaturomsætningen har kredsstyret anmodet foreningene om at ta sig av saken.

Asbjørn Dørumsgaard.

Øvre Romerikes Kredsarbeiderparti.

1. Nei, ikke for tiden.
2. Er besluttet dannet.
3. Vort kredsparti kan av økonomiske grunde ikke anbefale ansættelse av sekretær.
4. Forsøkes ordnet i Samorganisationen.
5. Nei, ansees for tiden ikke mulig.
6. Er behandlet i foreningene, men med negativt resultat, da andre formaal først maa ivaretages.

Kredspartiet bestod den 31. december 1920 av 14 foreninger med ca. 500 medlemmer; men da de fleste foreninger er uten lokale er foreningsvirksomheten liten og agitationen har lagt nede tildels av samme grund. Arbeidet har derfor koncentrert sig om at holde foreningene sammen, hvilket ogsaa hittil har lykkedes. Der er arrangert 1. maitog flere steder med god tilslutning. Partistillingen har dog gjort det vanskelig at arbeide og der er merket ikke saa litet frafald i foreningene, hvorfor den økonomiske side ogsaa er mørk. Da partiet ikke har flertal i nogen kommune i kredsene er det partipolitiske arbeide vanskelig.

T. Haavie.

Hedmark fylke.

Der er av kredspartiene nedsat et fylkesutvalg.

Til formand er valgt Oscar Nilsen. Spørsmålet om dannelse av fylkesparti er drøftet og der er enighet om at saken maa løses snarest mulig.

Det er besluttet utarbeidet forslag til love for fylkespartiet. Disse forslag er oversendt kredspartiene.

Det er videre utarbeidet bestemte planer for fylkesutvalgets arbeide fremover.

Eidskog, Vinger og Odalen Arbeiderparti.

1. Det har været drevet agitation. Men om den kan kaldes planmæssig derom har jeg tvil. Vi faar forlite foredrag herover, mens andre hold blir paaskjønnet mere.

2. Der er ved vort lag valgt nogen til at sælge literatur.

3. Saken har været drøftet ved særskilte møter av formændene og andre valgte. Noget endelig resultat er det ikke kommet til.

4. Ja, kommer op paa halvaarsmøte 30. december.

5. Det tænkes igangsatt en skole paa Kongsvinger, og kredspartiet har bevilget et beløp av 100 kroner hertil.

Karl J. Hansgaard.

Solør Arbeiderparti.

Kredspartiet hadde ved utgangen av 1920 et medlemsantal av ca. 600 i 35 foreninger.

Der er politiske samorganisationer i kredsens samtlige bygder. 1. maidemonstrationer blev avholdt i de fleste bygder.

1. Agitationen foran kommunevalget drevet væsentlig av de lokale kræfter. For kredspartiets regning talte adv. Emil Stang i Hof.

2. Literaturomsætningen er overlatt de enkelte foreninger.

3. For samarbeide inden fylket og eventuelt dannelse av fylkesparti har Solør Arbeiderparti sammen med de andre kredspartier i fylket utnævnt et utvalg. Plan om fylkessekretær utredes ogsaa av ovennævnte utvalg.

4. Paa sidst avholdte aarsmøte den 2. januar 1921 bevilgedes foreløbig 100 kroner til en oprettendes aftenskole paa Kongsvinger.

Arnt Hauger.

Søndre Hedmark Kredsparti.

1. Hvad agitationen angaar saa har der i indeværende aar ikke været drevet agitation i nogen større utstrækning. Der har været i løpet av sommeren avholdt endel foredrag, men de fleste av disse har omhandlet landarbeidernes stilling til fagbevægelsen og som kredspartiet saaledes ikke har hat nogen befatning med. Kredspartiet er forøvrig i en saadan økonomisk forfatning at nogen effektiv agitation ikke kan drives, da man mangler de fornødne midler dertil. Dette er vist ogsaa tilfælde med de enkelte foreninger — og man kan saaledes av den grund ikke drive agitations- og oplysningsarbeidet saadan som det skulde og burde drives.

2. Hvad dette spørsmal angaar saa har endnu ikke kredspartiene tat den endelige stilling til dette. For Søndre Hedmark er stillingen den, at vi har hele tiden ment at et fylkesparti nu bør dannes. Imidlertid har de andre kredspartier i fylket med undtagelse av Nordre Hedmark hat betænkeligheter ved at opløse de nuværende kredspartier og gaa til dannelse av et fylkesparti. Og man er saaledes enige om som en foreløbig ordning at opretholde kredspartiene og at vælge et arbeidsutvalg for fylket. Et saadant utvalg er for længe siden valgt og bestaar foruten kredspartiernes formænd som selvsikre medlemmer av 2 fra hvert kredsparti valgte repræsentanter, det blir saaledes 18 medlemmer i utvalget. Utvalget skal nu den 28. november avholde sit konstituerende møte og hvor da utvalgets formand skal vælges. Centralstyret skal straks faa meddelelse om utvalgets formand. Som midlertidig formand fungerer undertegnede.

4. Angaaende literatursalget saa har saavidt mig bekjendt de enkelte foreninger og ungdomslag i fællesskap ordnet med dette. Nogen beretning om literaturomsætningen i de enkelte bygder har jeg ikke mottatt, da vist disse sendes gjennom ungdomslagernes distriktsorganisation til Ungdomsforbundet.

5. Angaaende kveldsskoler saa er kredsstyret av den opfatning at det er meget vanskelig her i landdistriktene at faa realisert denne tanke. Man er selvfølgelig klar over hvilken stor betydning disse skoler vilde ha for

bevægelsen her oppe og ikke mindst for den ungdom som inuligens kunde komme til at delta paa disse skoler, men da vi av erfaring vet hvor vanskelig det er at faa samlet ungdommen her paa landsbygden med de spredte avstande, og at det saaledes ved at sætte disse aftenskoler igang let kunde bli en fiasko, har man endnu ikke tat stilling til saken. Saken vil imidlertid bli optat paa kredspartiets aarsmøte for derved at faa bragt paa det rene de enkelte foreningers stilling til denne, samtidig som man paa dette møte vil komme til at ta stilling til selve agitationen som saadan.

Oscar Nilsen.

Nordre Hedmark Kredsparti.

Ad 1. Nogen planmæssig agitation kan ikke sies drives grundet mangel paa agitatorer.

Ad 2. Kredsen har valgt repræsentanter til det i fylket oprettede fylkesutvalg og har deltat i dette utvalgs arbeide.

Ad 3. Fylkesutvalget har foreslaat dannelse av fylkesparti og i forbindelse hermed ansætte en fast fylkessekretær. Dette forslag skal nu behandles i de respektive kredspartier.

Ad 4. Spørsmålet angaaende literaturomsætningen har været drøftet uten at der er besluttet noget i sakens anledning. Foreningene er opfordret til at danne komiteer til forhandling av litteratur.

Ad 5. Nogen socialistisk aftenskole er ikke opprettet. Med de indskrænkede midler som kredspartiet raader over, vil det ogsaa vanskelig kunde gjøres.

Ad 6. Der er indsamlet penger til stipendium til den socialistiske dagskole i Kristiania, men da der i høst efter annonce i «Demokraten» ingen meldte sig hertil, er pengene endnu ikke kommet til anvendelse.

Even Johannessen.

Søndre Østerdalens Kredsparti.

Ad 1. Nogen planmæssig agitation kan vanskelig drives paa grund av daarlig økonomi samt paa grund av distriktets vidtstrakte beliggenhet. Foredrag er dog holdt enkelte steder.

Ad 2. I forbindelse med de øvrige kredspartier inden Hedmark fylke er der nedsat fylkesutvalg, som søndag 28. november skal ha møte for at vedta plan for sit arbeide. Det er dog ikke usandsynlig at fylkesparti kan bli opprettet med det aller første.

Ad 3. Der er fra fylkesutvalgets side gjort henvendelse til kredspartiene angaaende ansættelse av en fylkessekretær; men paa grund av flere kredspartiers daarlige økonomi har man endnu ikke set sig istand til at kunne realisere denne tanke.

Ad 4. Fra kredspartiets side er intet gjort direkte angaaende literaturomsætningen. Dette arbeide er overlatt til samorganisationene og de enkelte foreninger.

Ad 5. Kredspartiet har gjort henvendelse til samorganisationene om at opprette kveldsskoler. I Elverum er skole allerede igang, og i Aamot og Stor-Elvdal arbeides der ogsaa med saken. Det som stiller sig vanskeligst er dog lærerspørsmålet.

Ad 6. Paa kredspartiets aarsmøte i august sidstleden vedtoges at henstille til foreningene og samorganisationene at samle midler til at sende en elev til dagskolen. Vi har dog til dato kun faat løfte om et bidrag paa 125 kroner, og med den daarlige økonomi kredspartiet befinder sig i, har vi derfor ikke endnu kunnet faa tanken realisert.

Hvad interessen for partiarbeidet i kredsene angaar, maa desværre indrømmes at den er meget slap. Foreningsarbeidet gaar trægt paa de fleste steder og det ser tilsyneladende ut som om arbeiderne er sovnet fuldstændig ind. Forhaabentlig er dog denne sløvhetsperiode bare av forbigaaende art.

Johs. Borchgrevink.

Nordre Østerdølens Arbeiderparti.

Ad 1. Grundet de store ekstrautgifter som er paalagt medlemmene, lagene og kredspartiet — blandt andet til pressefondet og likedan et likestort bidrag til «Arbeidets Ret», Røros, har al agitation været indstillet utenom lokale kræfter inden lagene. Vi har nemlig ingen ting at hjelpe os med.

Ad 2. Det er nedsat et fylkesutvalg, der foreløbig har sat arbeidet igang. Kredspartiene blir antagelig ophævet.

Ad 3. Ansættelse av fylkessekretær er en forholdsvis stor økonomisk affære og er foreløbig stillet i bero, trods man er opmerksom paa at det er en sak som maa realiseres saasnt anledning gives.

Ad 5 og 6. Til kveldsskoler — som paa grund av den spredte bebyggelse maa kun avholdes i centrummene — mangler vi lærere.

L. L. Levilhaug.

Opland fylke.

Formændene i kredspartiene i Opland fylke var 13. november 1920 samlet til konferanse paa Gjøvik til forhandling om ordningen av en fællesorganisation for fylket.

Man enedes om som en foreløbig ordning at kredspartienes formænd danner et arbeidsutvalg som fungerer indtil kredspartiene har fastslaaet organisationsformen.

Som formand i dette arbeidsutvalg valgtes O. M. Vorhaug og som næstformand C. A. Madsen.

Konferansemøtet finder at Opland fylke er saa vidstrakt og kommunikationsforholdene saa vanskelige at en centralisert fylkesorganisation lite vil kunne svare til sin hensigt og vil derfor anbefale at der for fylket kun vælges et arbeidsutvalg som igjen deles i to distriktsstyrer.

Møtet foreslaar for kredspartiene at vedta følgende:

Formændene i kredspartiene danner fylkesutvalg. Dette utvalg vælger inden sin egen midte formand og næstformand. Fylkesutvalget skal ivareta partiets interesser ved stortingsvalgene.

Dette fylkesutvalg deles i to distriktsstyrer, det ene for Hadeland og Land, Toten og Valdres og det andet for Gudbrandsdalen. Formand i distriktsstyret for det første er: C. A. Madsen, Kap, Toten, og for det andet O. M. Vorhaug, Myre.

Disse distriktsstyrer skal fremme samarbeidet mellem kredspartiene og ivareta agitationen i distriktene. Kredsstyrene danner repræsentantskab for distriktene.

Fylkesutvalget har aarsmøte umiddelbart efter kredspartienes aarsmøter.

Utgiftene ved fylkesutvalgets arbeide fordeles mellem kredspartiene efter medlemsantallet pr. 31. december foregaaende aar.

Nordre Gudbrandsdalens Arbeiderparti.

Til de i skrivelsen stillede spørsmåal kan meddeles:

Til 1. Fra kredspartiets side er ikke drevet «planmæssig» agitation siden i sommer. Enkelte foreninger har i løpet av høsten holdt møter med foredrag, men det er dog først nu at regelmæssige møter er begyndt efter den stans som bestandig blir her om sommeren.

I den nærmeste fremtid vil vort «socialistiske foredragslag» sættes ut i livet, og vi har haab om at det blir til god nytte.

Til 2. Kredspartiet har bemyndiget styret til at medvirke til dannelse av en fylkesorganisation, bygget paa kredspartiene. Der var i sommer indbudt til et møte i den anledning, men tingen var grepet meget upraktisk an, saa det møte blev det ikke noget av.

Til 3. Intet. Spørsmålet vil melde sig naar fylkesorganisationen er færdig, men om disse tildeels baade nye og veike organisationer vil magte at lønne en sekretær, er uvist. For vort vedkommende vil «Gudbrandsdalens Socialdemokrat» kræve ganske store tilskudd til den fortsatte drift.

Til 4. Nei, men de fleste lokalforeninger har valgt nogen til at forestaa literaturomsætningen.

Til 5. Nei.

Til 6. Kredspartiet besluttet i sommer at søke tilveiebragt midler til et stipendium for en elev fra kredsens som vilde gaa et kursus ved partiets dagskole. Men under den nuværende stilling maa vi først se at greie de tiltak som vi har begyndt med, og før vort partiblåd paa Lillehammer er nogenlunde sikret, vil der neppe bli forsøkt indsamlet penger til dette formaal.

Lars Moen.

Søndre Gudbrandsdalens Arbeiderparti.

Partiet tæller for tiden ca. 300 medlemmer, fordelt paa 10 lokalforeninger. Av disse er i det forløpne aar 3 nye. Ca. 15 foredrag er i aarets løp holdt i kredsens.

En ordning med redaktøren av lokalavisen som distriktssekretær, er under overveielse.

Partiets arbeide i det forløpne aar har været indstillet paa at holde vor nystartede partiavis, «Gudbrandsdalens Socialdemokrat» gaaende. Bladforetagendet finansieres nemlig av Nordre- og Søndre Gudbrandsdalen og Lillehammer samorganisasioner og kræver kredspartiets hele økonomiske evne. Trods vanskelige tider, ser vi dog fremtiden fortrøst-

ningsfuld i møte og konstaterer at bevægelsen med egte døl-tempo gaar sagte men sikkert fremover.

O. M. Vorhaug.

Totens Kredsparti.

Ad 1. Der drives ingen planmæssig agitation.

Ad 2. Herom har jeg korrespondert med formændene for Hadelands og Lands Kredsparti og Søndre Gudbrandsdalens Kredsparti. Der vil nu bli holdt et møte av formændene for fylkets 5 kredspartier paa Gjøvik den 13. november for at danne et arbeiderutvalg for hele fylket. Forøvrig ansees det heldigst at beholde kredspartiene som de nu er.

Ad 3. Hadeland og Land besluttet paa et ekstraordinært kredsmøte ihøst at utsætte spørsmålet til sit første ordinære aarsmøte. Jeg agter nu at ta spørsmålet op paa det ovenfor nævnte møte av kredsformændene.

Ad 4. Nei.

Ad 5. Der henvises til ovennævnte rundskrivelse. Der er desværre kun igangsatt en kveldskole, nemlig paa Kap, for hvilken undertegne er formand. Paa de øvrige steder inden kredsene, hvor der kunde være tale om at faa kveldskoler igang, er mig bekjent intet yderligere gjort for denne sak. Skolen paa Kap har 18 faste elever og undervisningen synes at gaa meget bra. Centralkomiteen har dog ikke kunnet skaffe os alle de i planen nævnte bøker.

Ad 6. Der er intet innsamlet til stipendier til partiskolen i Kristiania, hvis det er den, De mener. Til de lokale kveldskoler antas stipendier at være unødvendig.

Forøvrig er det nok desværre mangt at utsætte paa organisationsarbeidet og foreningslivet inden kredsene. Vi har saaledes et større distrikt, nemlig Biri og Snertingdalen, hvor der overhodet ingen foreninger er. Landmandsforbundet og arbeiderdemokratene raader der grunden alene. Kan ikke centralstyret hjelpe os litt med at faa has paa dette «mørke fastland»?

Kredsstyrets opfordring i ovennævnte rundskrivelse om at yde en dagløn er kun delvis etterkommet, skjønt det er vel kjendt inden kredsene, at «Ny Dag» arbeider med en meget stor gjæld, der for en større del er garantert av private. Saaledes har Kap Arbeiderforening og Vardal Samorganisation etterkommet opfordringen, mens store foreninger som Kap Fagforening og Raufos Jern- og Metalarbeiderforening har stemt forslaget ned. Av sidstnevnte forening bevilgedes dog 500 kroner, men det er jo meget mindre end hvad en dagløn vilde andrat til. I Kap Fagforening stemte arbeiderdemokratene selvfølgelig mot forslaget, men desværre delvis ogsaa vore folk. Hvad skal vi gjøre med slike partifæller? Der vil nu antagelig bli igangsatt markedsuke og basarer paa forskjellige steder inden kredsene.

C. M. Madsen.

Hadeland og Lands Kredsparti.

1. Agitationen: Kredspartiet har ikke drevet nogen nævneværdig agitation siden stortingsvalget 1918.

2. Fylkesparti: Formændene for samtlige kredspartier inden fylket hadde et møte paa Gjøvik den 13. november 1920. Vi drøftet der spørsmålet om at danne fylkesparti. Jeg henviser til foranstaaende referat fra møtet.

Vi behandlet ogsaa fylkessekretærspørsmålet, men fandt det ikke hensigtsmæssig at ha en mand for hele fylket, da avstandene er saa rent for store.

Vi har da planer oppe om at ansætte en eller eventuelt to distriktssekretærer. Denne sak har forøvrig været fremme paa alle kredspartiers møter i det sidste, men er blit utsat paa grund av finansielle vanskeligheter.

3. Literaturomsætningen: Kredspartiet som saadant har ikke foretat noget i denne sak, men overlatt dette til de enkelte foreninger, hvilket vel ogsaa er mest praktisk.

Einar Korslund.

Buskerud fylke.

De 4 kredspartier, Ringerike, Hallingdal, Buskerud og Numedal, er slaat sammen til Buskerud fylkes Arbeiderparti.

Følgende svar er indkommet fra partiets formand Eugène Olaussen, Hokksund i Eiker:

Som svar paa de rettede spørsmåal tjener:

1. Ja. Sekretæren gjennemarbeider distrikt efter distrikt. Han har nylig tiltraadt, saa meget er endnu ikke gjort, men begyndelsen er god. Han har fra 17.—24. oktober bereist følgende steder: Vittingfos, Efteløt, Øvre Sandsvær og Vestfossen. Paa førstnævnte sted blev der dannet herredsparti og forberedt aftenskole. Dette sidste skedde ogsaa paa Øvre Sandsvær. Fra nytaar skal skolen være igang paa disse steder. Han har paa samtlige steder holdt offentlige foredrag om «tesene» samt paa alle steder uten Efteløt, hat fællesmøte med alle foreningernes styre til information og instruktion i partiarbeidet. Paa Efteløt har vi bare én forening. Hans arbeide paa styremøtene tilstræber at faa organiset literaturomsætningen, opprettet aftenskoler, faa istand regelmæssige møter med bestemte mønsterdagsordener i foreningene. Det er hensigten senere at utvide dette til fuld kontrol over foreningenes arbeide osv.

2. Der er dannet fylkesparti den 21. august.

3. Fast lønnet sekretær er ansat fra 1. oktober.

4. Fylkespartiet har git sekretæren i oppdrag at overalt søke faa istand permanente literaturkomiteer efter det system som anbefaltes av sidste landsmøte.

5. Fylkespartiets styre har inden sin midte nedsat et engere utvalg for skolene. Formand i dette er Eugène Olaussen, inspektør Orning og kasserer Andr. Nordnæs. Foreløbig sorterer 4 skoler under styret: Vestfossen, Hokksund, Gjeithus og Krokstadelven. De er ogsaa under forberedelse paa to steder i Røyken og to steder i Hurum, men kommer her neppe igang før over nytaar. Som fast lærer i de socialistiske fag er for de fire første steder ansat Antøn Blomkvist, Krokstadelven.

6. Midler til dagskolen vil bli forsøkt indsamlet.

Vestfold fylke.

Der er besluttet dannet fylkesparti for landdistriktene og byene hver for sig. Der er valgt et foreløbig styre som skal bearbejde lovene og indkalde til et endelig møte. Formand i fylkesstyret er Mathiassen Mo, Sandherad. Fylkesmøte er berammet til 6. februar.

Skoger Kredsparti.

1. Det har været litet med agitation.
2. En komité fra Skoger kreds har gaat sammen med styrene i de øvrige kredser i fylket. Der var et møte i Tønsberg søndag 24. oktober og der konstituerte man Vestfold Fylkesparti. Man valgte et foreløbig styre som skal behandle lovene og indkalde til nyt møte. Vi vil da i nærmeste fremtid gaa til opløsning av kredsene.
3. Vi turde ikke foreløbig ansætte en fast sekretær.
4. Der er ganske sikkert valgt kommissionærer i hver forening som optar bestilling.
5. Der er ikke oprettet kveldsskoler i kredsene.
6. I denne del av kredsene har foreningene ydet bidrag til kveldsskoler i Drammen.

Ole Rypaas.

Jarlsberg Kredsparti.

1. Nogen agitation har ikke været drevet, da kredspartiets kasse er tom, og nogen hjælp fra fagforeningene har ikke været tale om. Desuten tror jeg interessen for kredspartiet har været liten, da det jo staar foran avvikling. Det ser ut som flere foreninger har kvidd sig for at betale kontingenten.
 2. I Slagens Arbeiderparti er valgt literaturkomité. De andre foreninger har jeg ikke hørt noget fra.
 3. Se foran 3.
- Til de øvrige spørsmåal kan jeg kun si at de har været drøftet, men vi har ingen penger kunnet avse.

L. J. Larsen.

Sandherred Arbeiderparti.

- Ad 1. Intet utover det almindelige.
- Ad 2. Utføres av Sandherreds Socialistlag og Sandefjords socialdemokratiske Ungdomslag.
- Ad 3. Fylkesparti er dannet, et for byene og et for landdistriktene i Vestfold.
- Ad 4. Spørsmåalet om ansættelse av fylkessekretær skal op paa et møte som avholdes første søndag i februar.
5. Aftenskole er igang i Sandefjord. Der er intet bevilget til stipendium.

Joh. Mathiassen.

Brunla Kredsparti.

Ad 1. Der drives agitation ute i foreningene, men denne er ikke planmæssig anlagt.

Ad 2. Se foran.

Ad 4. Grundet daarlig fremmøte paa de av kredspartiet tillyste møter har partiet som saadant litet kunnet foreta for literaturomsætningen, men ute i foreningene er der solgt ikke litet literatur.

Ad 5. Da byene har arbeidet med denne sak og der er igangsatt skoler i byene og disse ligger centralt til er det let adgang til at søke disse.

Ad 6. Midler til Den socialistiske Dagskole har ikke været innsamlet, da kredsens økonomi ikke er den bedste.

Iøvrig bemerkes, at man ved den nye fylkesorganisation haaber at faa mere fart i arbeidet og er det tanken i forening med byene at faa ansatt en lønnet sekretær for fylket.

Martin N. Østby.

Telemark fylke.*Øst-Telemarkens Kredsparti.*

1. Agitationen i Øst-Telemarkens Kredsparti er væsentlig drevet for «Bratsberg Demokraten» og hvortil de største offer er gaat i dette aar. Vi hadde i høst engagert rekdaktør Reiersen til at holde foredrag i kredsen, men dette blev avbrutt med bare nogen faa foredrag paa grund av jernbanestreiken.

I mai d. a. utsendte vi til foreningene et cirkulære med 12 spørsmål, deriblandt om agitationen, om bladet m. m., om valg av korrespondenter og komiteer for salg av literatur m. m. Paa disse cirkulærer har vi faatt svar fra en del foreninger som sier at der er valgt bl. a. komiteer for literaturomsætningen og agitationen.

2. Et utvalg av «Bratsberg Demokratens» bladstyre har arbeidet med dannelsen av fylkesparti. Der er utarbeidet love, som nu er utsendt til foreningene. Der vil straks over nytaar bli avholdt møte i sakens anledning.

N. Høljesen.

Gjerpen Kredsparti.

Med hensyn til spørsmålet om organisationsarbeidte og foreningslivet i kredsen saa er dette — undtatt Skotfos — slettet mulig. Den indre partistrid lægger sin døde haand over alt i Gjerpen kreds, det er som om hver forening og hvert enkelt medlem vil gjøre mindst mulig, bare avvente den sprængning av partiet, som alle her borte forutser; og før vi faar klare socialistiske linjer, før kommer vi heller ikke til at kunne arbeide.

Her er intet gjort med undtagelse av at en komité arbeider med lovtkast for et fylkesparti, og at vi arbeider med opprettelsen av en socialistisk aften-skole paa Skotfos og muligens et par steder til i kredsen.

Ingv. Sørensen.

Bamle Kredsparti.

1. Agitationen i Bamle kreds har i 1920 væsentlig været som følger: Redaktør *Reiersen* har været rundt i kredsen en gang paa turné og flere gange leilighetsvis. Han har antagelig holdt mellem 20 og 30 foredrag her i kredsen dette aar.

Skolebestyrer *Finstad*, Kragerø, har holdt 2 foredrag paa foranledning av kredspartiet, og vistnok flere paa foranledning av de enkelte foreninger.

Arkivar *Friis* har været her paa turné og holdt 8 foredrag.

Dertil kommer den agitation, som blir arrangert av de enkelte foreninger, men her er en ubehagelig mangel paa lokale kræfter, og dette gjør meget til, at agitationen for os blir noksaa kostbar.

2. Literaturomsætningen besørgeres av de enkelte foreninger, men mange vier denne sak forliten opmerksomhet, andre f. eks. *Krokens Arbeiderforening* har nedsat en særlig komité til at ta sig av saken, og denne komité arbeider interessert.

3 og 4. Her er planer oppe om at danne fylkesparti, og denne organisation foreligger fuldt utredet fra komiteens side og saken oversendt foreningene til uttalelse. Den nye organisation tar sigte paa fast ansat *fylkespartisekretær*.

5 og 6. Tanken paa aftenskoler har endnu ikke resultert i noget; heller ikke har vi endnu magtet at sende nogen av vore egne paa den socialistiske ungdomsskole grundet pengemangel.

Tor O. Sundtveit.

Aust-Agder fylke.

Aust-Agder Arbeiderparti.

Ad 1. Skal bemerkes at der i 1920 har været drevet lite agitation i fylket. Grunden hertil er, at da formanden *Endresen* meldte sig ut gik det samtidig flere ut av de ældre medlemmer av dem som har staat fremme i arbeidet rundt om i foreningene. De som stod igjen av de ældre har trukket sig tilbake, saa i de fleste foreninger i fylket er det nye og uøvede folk i ledelsen. Dette har gjort forholdet vanskelig.

Ad 2. Det er intet specielt gjort for literaturomsætningen.

Ad 3. Aust-Agder Arbeiderparti er fylkesparti, bestaaende av samtlige foreninger i fylket med undtagelse av *Sætersdalen* der er kredsparti.

Ad 4. Har ikke været drøftet, men vil komme op paa første aarsmøte.

Ad 5. Fra fylkespartiets side er intet foretaget for igangsættelse av aftenskoler. Der er ikke bevilget noget stipendium til den socialistiske dagsskole.

Soren Sørensen.

Sætersdalens kreds Arbeiderparti.

Ad 1. Ingen agitation for kredsens regning er foretaget i 1920. Derimot skal redaktør *Øisang* foreta en foredragsreise i februar førstk. i kredsen.

Ad 2. Literaturomsætningen er formidlet av de tilsluttede foreninger.

Ad 3. Kredspartiet har korrespondert med styret i Aust-Agder Arbeiderparti om et fællesmøte for at drøfte saken.

Ad 3. Nei. Derimot sammen med Kristiansand.

Ad 5. At faa nogen skolegang er umulig grundet at Enge Verk og gruber er nedlagte. Forøvrig er kredsene saa spredt befolket at man ikke paa en rimelig økonomisk maate kunde skaffe hverken elever til dag- eller aftenskole.

A. Larsen.

Vest-Agder fylke.

Paa et fællesmøte mellem Mandalens og Oddernes kredspartier som avholdtes i Mandal den 17. oktober 1920 enedes man om at opløse kredspartiene og at danne et parti for hele fylket.

Paa et møte avholdt i Kristiansand 12. december 1920 blev saa Vest-Agder Arbeiderparti konstituert, love vedtat og som styre valgt A. T. Askedal, Vennesla, formand, Salve Hagen, Oddernes, viceformand, Olav Strandberg, Vennesla, kasserer, Søren Robstad, Vennesla, sekretær og som styremedlemmer B. Hultman, Oddernes, Salve Lian, Sør-Audnedal, og Ellef Krossen, Tveit.

A. T. Askedal.

Oddernes Kredsparti.

Ad 1. Her er desværre ikke drevet nogen planmæssig agitation i kredsene. Dette er rent sørgelig. Her ligger saa megen brak mark, som simpelthen aldrig faar høre om socialismen. En rigtig god agitator tror jeg vil kunne utrette meget med nogen foredrag. — Jeg tilføier at dette om uvidenheden om socialismen gjælder hele Vest-Agder fylke. — I de andre 3 kredse er der endda mindre gjort for arbeidernes sak end i Oddernes.

Ad 2. Jeg som formand i Oddernes kreds har arbeidet med at faa til en fylkesorganisation. Dette at faa forbindelse med hele fylket har været et svare arbeide. Vi er imidlertid paa god vei. — For 3 uker siden hadde vi et møte i Mandal med utsendinger fra Oddernes og Mandalens kreds. Her blev nedsat et arbeidsutvalg som skulde utarbeide love og sammenkalde repræsentantskapsmøte. Dette møte blir antagelig holdt i nær fremtid, saa jeg har haab om at fylkesorganisationen skal bli en virkelighet inden denne maanedes utgang.

Ad 3. Paa det sidste aarsmøte vi holdt i Oddernes kreds behandlet vi en skrivelse fra en komité som var nedsat i Kr.sand. Denne komité hadde utarbeidet forslag som gik ut paa at ansætte en sekretær for Sørlandet. Aarsmøtet sluttet sig enstemmig til tanken om ansættelse av sekretær. Men siden har jeg ikke hørt noget om den sak. Det er Kr.sands Arbeiderparti som maa paaskynde arbeidet.

Ad 4. Her er visst solgt litet literatur. Jeg har sendt henstilling til de enkelte foreninger at sørge for utbredelse av socialistisk literatur. Paa egen regning har jeg kjøpt den nye literatur som forlaget byr iaar. De kjøpte bøker og skrifter laaner jeg ut.

Ad 5. Nei, kredspartiet, hvis finansielle stilling er noksaa slet, har ikke git bidrag til kveldsskoler. Her i Mandal tænker vi paa at faa istand en kveldskole over jul.

Ad 6. Der er ingen midler til stipendier til Den socialistiske Dagskole indsamlet.

Torkjell Breilid.

Lyngdal kreds.

Rafos socialdemokratiske Forening.

Der var en tid 3 partiforeninger i kredsene, en i Lyngdal, en paa Liknes i Kvinesdal og en paa Rafos, samme bygd. Liknesforeningen er opløst og foreningen i Lyngdal er antagelig ogsaa vandret ind til, jeg kunde næsten være fristet til at si, den evige hvile. Rafos soc.-dem. Forening eksisterer fremdeles, men sover den retfærdiges søvn. Der har ikke været afholdt generalforsamling de sidste 2 aarene. Her er god stemning for socialismen her i Kvinesdal, ialfald blandt de unge, men her mangler ledelse.

Jeg staar derfor fremdeles som formand, saa paa den maate kan jeg likesom ha nogen kontrol over kassen. saa ikke pengene kommer bort. Vi har endnu ca. 1100 kroner igjen, saa jeg kan purre paa kassereren, saa han sender kontingent til partiet engang iblandt.

1. Der har ingen socialistiske foredrag været holdt i Lyngdal kreds siden før stortingsvalget 1918.

2. Ingen socialistisk literaturomsætning i 1919—1920.

3. Kredspartiene i den østlige del av fylket har tat initiativet til dannelse av fylkesparti for Vest-Agder. Der er i den anledning berammet afholdt møte i Kristiansand S. den 12. december s. a.

Anders A. Svindland.

Lister kreds.

Nes socialdemokratiske Forening.

Til 1. Agitation er ikke drevet her andet end det lille vi kan drive mand og mand i mellem, og derfor gjør vi heller intet fremskridt.

Til 2. Organisationen her er for ny, saa her er et daarlig sted for at omsætte socialistisk litteratur. Vi behandlet spørsmålet i foreningen, men fremmøtet var saa daarlig at vi maatte la spørsmålet bero.

Til 5. Da vi er saa faa medlemmer og har saa mange ting som kræver penger, fandt foreningen for tiden ikke at kunne bevilge noget til den socialistiske dagskole.

Ths. Østerhus.

Rogaland fylke.

Efter indbydelse av Jærens Kreds Arbeiderparti afholdtes et fællesmøte paa Sandnes søndag 2. januar 1921 av arbeiderorganisationene i Rogaland for at foreta stiftelse av fylkesparti. Der møtte repræsentanter fra Jæren, Dalene, Karmsund Kredsparti samt Hetland Arbeiderparti. Ryfylke var ikke repræsentert.

Enstemmig besluttedes at oprette fylkesparti.

Fylkespartiets formaal er at samle alle inden fylket værende kreds-partier og partiforeninger som anerkjender Det norske Arbeiderpartis love, for at drive socialistisk oplysning, forestaa literatursalg samt stiftelse av nye foreninger, og endelig at lede de politiske valg.

Hvert aarsmøte, som afholdes inden 15. mars, foretar valg paa styre bestaaende av 7 medlemmer med varamænd samt 7 revisorer.

Foruten styret skal fylkespartiet ledes av et repræsentantskap, hvor-til partiforeningene vælger en repræsentant for hver 25 medlemmer.

Formand *D. S. Langholm*, Sandnes, sekretær *T. Oftedal*, Sandnes, og kasserer *Jacob Sørnes*, Sandnes, og som øvrige styremedlemmer *B. Tveite*, *Hilmar Larsen*, *Hillevaag*, *A. Hoelsæther*, *Egersund*, og *S. Skudseide*, *Skaare*, *Karmsund*. — Varamænd: *O. Rosseland*, *Sandnes*, *Selmer Oftedal*, *Aalgaard*, *Martin Idland*, *Hillevaag*.

Efter forslag av *T. Fjermestad* blev styret paalagt at utrede spørgs-maalet om ansættelse av fylkessekretær og forelægge utredningen paa det første aarsmøte.

Jæderens Kredsparti.

Ad 1. Med hensyn til agitationen, saa har der utover høsten blit avholdt endel foredrag. Den av Det norske Arbeiderparti utsendte agitator *hr. Hj. Waage* holdt 7 foredrag i kredsen, redaktør *Hanssen 3*, *Johs. Johnsen*, *Stavanger*, 1, samt advokat *Stang 1* i *Sandnes* om «*Moskvatesene*» — tilsammen 12 foredrag. Foredragene som har behandlet de aktuelle spørgsmaal saavel indenlands som internationalt, har været godt besøkte.

Ad 2. Hvad oprettelse av fylkesparti angar, blev der efter initiativ av kredspartiets aarsmøte ivaar nedsat en komité, som fik i opdrag at sammenkalde de øvrige i fylket arbejdende, kredsorganisationer for stiftelse av fylkesorganisation.

Ad 3. Spørsmålet om fylkessekretær er der ikke blit tat stilling til, og det maa ogsaa sees i sammenhæng med selve fylkesorganisationens stilling.

Ad 4. Literaturonsætningen har der heller ikke blit nogen fast plan i, utover at «1ste Mai»s *Sandnes*'-kontor forhandler endel av partiets og Ungdomsforbundets literatur. Naar nu landsmøtet har paabudt literaturomsætning i lovs form, vil der fra styrets side bli tat skridt til at kredsfor-eningene følger nævnte paabud.

Ad 5. Kveldskolesaken kan neppe som de lokale forhold ligger an, særlig med hensyn til erhvervelse av lærerkræfter, neppe bli aktuelt foreløbig uten for *Sandnes*. Der har ungdomslaget tat initiativet til skolens oprettelse ved at nedsætte en komité som sammen med partiet og den fagl. samorganisation skal arbejde for skolens oprettelse. I *Sandnes* er der næsten enstemmighet om, at skolen maa oprettes snarest mulig, saa-iremt de nødvendige lærerkræfter kan anskaffes. En kveldskole for *Sandnes* maa man sikkert gjøre regning paa ogsaa kan bli besøkt av utenbys partimedlemmer.

I det store og hele arbeider kredsorganisatioenn under vanskelige forhold, særlig da hvad det økonomiske angaar, og kassen er permanent

tom. Under de nuværende vanskelige arbeidsforhold vil det neppe la sig gjøre at avkræve partimedlemmene nye ekstrakontingenter.

Jac. Sørnes.

Dalenes Kredsparti.

Ad 1. Vi har i høst drevet en del agitation; men vore smaa midler strækker ikke langt, da alle penger som skal til baade for agitationen og kredsens repræsentation maa udelukkende skaffes tilveie av styret. Vi har en svak stilling i kredsens hvad som angaar foreningers antal, deres kvantitative og kvalitative styrke er saa ringe, at kredsstyret av den grund ikke stort magter av sin opgave.

Ad 2. Hvad fylkesparti angaar, saa er det for en god tid siden nedsat en komité som fik i oppdrag at ordne og komme med innstilling i saken.

Ad 4. Den endelige ordning med omsætningen av literatur skal behandles i den nærmeste fremtid. Men vi har allerede sørget for at ha for haanden «Moskvatesene» og en del anden literatur. Saa snart ordningen blir vedtatt saa skal det bli rapportert, og vi har den tro at ialfald den sak kan bli bragt ind under faste former.

Ad 5. Hvad angaar de andre saker som er nævnt i sirkulæret, saa er vi absolut magtesløs efter mit begrep — men vi skal paa første møte opta alle poster til alvorlig behandling.

Albert Hoelsæther.

Hordaland fylke.

Midthordland Kredsparti.

Ad 1. Der har jo av forskjellige talere været holdt foredrag i kredsens, uten dog at det kan sies at agitationen har været drevet planmessig. Forøvrig vil jeg henvise til mine tidligere skrivelser angaaende samme.

Ad 2. I paasken hadde man møte paa Voss for at drøfte dette spørsmåal. Der besluttedes at danne fylkesparti, bestaaende av de tre kreds-partier i fylket. Stiftelsen herav vil finde sted i januar maaned næste aar. Et tillyst møte innledning samme sak den 1. august maatte avlyses.

Ad 3. Spørsmåalet var oppe paa Vosse-møtet, men her utsatt til endelig behandling i fylkespartiet.

Ad 4, 5 og 6. Nei, vi har desværre intet foretatt os til fordel for disse opgaver.

D. M. Davidsen.

Voss Kredsparti.

Ad 1. I sommer er avholdt et større stevne paa Voss. 1. til 15. august foretok Oskar Torp en agitationsturné gjennom kredsens. Ellers har det ikke været drevet nogen agitation som kredspartiet har ledet. Men de lokale foreninger har besørget drevet en del agitationsarbeide.

Ad 2 og 3. Paa fællesmøte av utsendinger fra fylket paa Voss i paasken i aar blev besluttet at det skulde forsøkes dannet fylkesparti, og Midthordlands kredsstyre skulde kalde sammen de andre kredsstyre til mulig konstituerende møte naar foreningene hadde uttalt sig. Dette møte

blev sammenkaldt 1. august, men siden utsat paa ubestemt tid uten at man senere har hørt noget til saken.

Ad 4 og 6. Nei.

Ole J. Fosdal.

Indre Søndhordland kreds.

Revnistranden socialdemokratiske lag.

Laget har ikke hat møte sidste aar, da vi blev negtet lokale fordi vi staar tilsluttet Arbeiderpartiet. Nu har laget faat et litet lokale indtil videre. Vi har solgt endel literatur.

Torkel Svinesten.

Sogn og Fjordane fylke.

Sogn Arbeiderparti.

1. Den stedlige agitation kan i almindelighet kun drives i vintertiden. Erfaringen viser at det er umulig at holde foreningsarbeidet igang om sommeren, idet medlemmene væsentlig bestaar av smaabrukere. Disse forhold og vanskeligheten ved at bereise distriktet har gjort, at kredspartiet har set sin første opgave i at skaffe distriktet en avis. «Sogns Social-Demokrat» startedes 1. oktober 1919 og trykkes nu i et oplag paa 1500 eksemplarer.

2. Sogn og Fjordane Arbeiderparti blev stiftet paa møte i Høyanger 15. august 1920. Der vedtoges love for fylkespartiet og valgtes et styre paa 5 mand. Formand er lærer A. Lote, Florø. Paa dette møte blev det ogsaa bestemt at «Sogns Social-Demokrat» skal overgaa til organ for hele fylket og utgives i Vadheim under navnet «Sogn og Fjordane Socialdemokrat». Denne overgang vil antagelig finde sted i den nærmeste fremtid. Fylkespartiet har anskaffet sættemaskin og komplettert trykkeriet.

3. Kredsstyret har i nogen tid hat spørsmålet om ansættelse av fast fylkessekretær under behandling. Det norske Arbeiderparti har paa visse betingelser bevilget 1000 kroner til dette øiemød. Partiet her er imidlertid endnu saa faatallig at det kan ha lange utsigter med at realisere planen.

4. Literaturomsætningen er nu overtat av avisen og henvendelse sendt til foreningene om at virke for utbredelse av socialistisk literatur.

5. Det har i Lærdal paa et tidligere tidspunkt været forsøkt at opprette en socialistisk kveldskole. Tilslutningen viste sig imidlertid dengang for liten. Dog agter man at gjenopta forsøket. Paa de fleste andre steder i Sogn hvor partiforeninger findes, kan dette arbeide vanskelig drives paa grund av mangel paa habile lærere.

6. Nei.

Hvad der kanskje mest bidrar til at sinke foreningsarbeidet er mangelen paa skikkede foreningslokaler. Kun Høyanger har et Folkets Hus. Dette spørsmål staar derfor for hver enkelt forening som det nærmeste. Nedre Lærdals Arbeiderforening har et Folkets Hus-fond, som for øieblikket beløper sig til ca. 1700 kroner.

Trods alle vanskeligheter maa man dog si at arbeidet har gaat over forventning, naar man tar i betragtning at Sogn er et utpræget bonde-

distrikt som alltid har sognet til venstre. Agitationen her maa i høiere grad end de fleste andre steder lægges an paa smaabrukere og landarbeidere.

Erik Nordberg.

Sunnfjord Kredsparti.

Her i krinsen er partiet endaa nytt og veikt. Det same kan ogsa segjast um partistillingi elles i fylket.

Det arbeid me hev samla oss um siste aaret, er innsamling av pengar til skiping av vaart eige blad. Florø arbeiderforening heldt soleis i vaar basar til inntekt for det fyremaal og tok inn vel 4000 kr. brutto. Det er no vedteke at «Sogn Socialdemokrat» skal flyttast til Vadheim, gjerast til fylkesblad og heite «Sogn og Fjordane Socialdemokrat». Me stend no midt oppe i flytting, aktie-teikning og abonnentsamling, og desse arbeid stel so mykje tid og krefter fraa dei faa som arbeider at mykje anna maa setjast til sides.

Me hev god von um framgang for partiet, naar bladet kjem i sving.

Heile fylket er no organisert i desse tri kredsparti: Nordfjord, Sunnfjord og Sogn, og desse vart igjen samanslutta til eit fylkesparti paa eit fylkesmøte i Høyanger 15. august.

Spursmaalet um fylkessekretær er no fyre i fylkestyret, og me vonar aa faa innsett fylkessekretær i den nærmeste framtid.

Planmessig agitation hev diverre ikkje vore driven, heller ikkje hev det vore gjort noko for literaturumsetningi. Baae desse oppgaaivor tenkjer me aa faa løyst ved fylkesblad og fylkessekretær.

Stipendiar til den socialistiske dagskulen hev me ikkje samla pengar til. For tidi vet eg ingen her som vil reisa. Spursmaalet skal verta teke upp seinare.

Socialistiske kveldsskular hev me ingen av daa me manglar lærarkrefter, og her paa Florø vilde ein slik skule vera husevill, daa skulehuset endaa ikkje er oppatt-bygd etter branden.

Anders A. Lote.

Nordfjord Kredsparti.

Vor forening bringer herved Det norske Arbiederparti vor bedste tak for den virkningsfulde agitation Skaardal utførte her i fylket og mest virkningsfuldt her i Nordfjord, idet han fik stiftet 2 foreninger, en i Gløppen og en i Innvik. Vi ser nu mer forhaabningsfuldt paa fremtiden her i Nordfjord. Det er tungvindt at arbeide her for vor forening. Vanskelig at faa medlemmene til at møte, og de lange avstande og vanskelige kommunikationsforhold gjør ogsaa sit, men det gjælder at holde ut.

I foreningen har vi diskutert forskjellige poster paa programmet med livlig tilslutning.

Til de forskjellige punkter skal svares:

1. En planmæssig agitation har været vanskelig at utføre.
4. Literaturumsetningen forsøkt gjennom foreningen.
5. Socialistiske kveldskoler ikke besluttet opprettet.
6. Til stipendier til dagskolen er ingen midler innsamlet.

Jørgen Langeland.

Møre fylke.

Indre Søndmøre Kredsparti.

Angaaende agitationen saa har vi forsøkt at gjøre noget, men da vi er daarlig stillet økonomisk, har vi desværre ikke magtet at drive nogen effektiv agitation.

Angaaende fylkesparti, saa hadde samtlige kredspartier i fylket møte paa Molde langfredag d. aa. for at drøfte sken. Der blev da nedsat en komité til at utrede saken bedre og komme med forslag til et senere møte. Indtil det danner kredspartiformændene et bindeled.

Søndmøre Kredsparti bestaar av kun 3 foreninger, og disses medlemmer bestaar væsentlig av arbeidere, som er borte den meste tid av aaret. Endel driver fiske om vinteren og om sommeren er de paa arbeide dels i havnevæsenet og fyrvæsenet. Det blir derfor vanskelig at faa nogen regelmæssige møter. Det er kun høst og vaar at vi kan faa noget gjort.

Men vi vil understreke, at dersom en bedre agitation kunde drives, saa vilde stillingen være langt bedre. Men vi mangler lokale kræfter, som kan oppløse terrænet, for det gjør saa litet om man faar et foredrag i aarets løp. Dog haaber vi paa fremgang i kredsene og vil vi henstille til partiet at huske paa os naar nogen er ute fra partiet i agitation.

Sigv. K. Folstad.

Romsdals Kredsparti.

1. Angaaende agitationen kan meddeles, at der for kreds partiets regning — med tilskudd fra Det norske Arbeiderparti — netop i disse dage ioregaar en agitationstur med journalist Ernst Løvaas som taler. Turen omfatter 25 foredrag i Romsdals kreds. Naar dertil kommer 2 foredrag av Martin Trammæl — et paa Ormheim, hvor der dannedes partiforening med 45 medlemmer og et paa Veblungsnes i forbindelse med partiets kredsmøte, saa er alle meddelelser om agitationen git for vort kredsparti.

2. Paa møtet i Molde 1. april iaar, hvor samtlige kreds partier i fylket var repræsentert, blev der nedsat en komité til at utrede spørsmålet om fylkesorganisationen for Møre. Denne komité har utarbeidet en indstilling, der gaar ut paa, at Ytre og Indre Nordmør kreds partier slaas sammen til et parti. Møre og Rauma Kreds parti deles mellem Romsdal og Indre Søndmør Kreds parti, saaledes at dette sidste omfatter alt inden det gamle Søndmør fogderis grænse. Idetheletat er organisasjonenes grænser avpasset efter de gamle fogderigrænser, som man fandt var det mest naturlige. Fylket blir saaledes bestaaende i 3 distriktsorganisationer forbundet ved et *fylkesutvalg*. Dette bestaar av 2 mand fra hvert distrikts parti, og efter forslaget skal distrikts partienes formænd og kassere være selvskrevne medlemmer av fylkesutvalget. Fylkesutvalgets mandat og pligter er nærmere fastsat ved love. — Jeg har grund til at tro at dette forslag vil bli vedtat av kreds partiene; men indtil dette kan bli endelig avgjort fungerer et fylkesutvalg bestaaende av samtlige kreds partiers formænd.

3. Fastlønnet fylkessekretær har man av økonomiske grunde ikke kunnet ansætte.

4. Literaturomsætningen er ikke organisert.

5. Kveldsskoler er ikke opprettet inden kredspartiet. Grunden herfor er at her ingen større steder er, der kan greie at ta dette løft. Man maatte ogsaa paa de fleste steder faa lærerkræftene langveis fra og det vilde bli uforholdsmæssig kostbart. — Derimot tror jeg en korrespondanseskole vilde vinde adskillig indpas her paa vore kanter.

En anden ting maa ogsaa nævnes, nemlig den ting at vi her i Romsdal, i likhet med Søndmør, ikke har den *mindste antydning til partipresse*. Hvad dette har at si er umulig at forstaa for den som ikke har levet under disse forhold — særlig i en tid som denne. Vistnok kan vi faa vore annonser ind i borgerpressen, men derimot ikke et kort referat fra averterte møter. Hvad slike forhold rummer av ærgrelsen, fordoblet arbeide og til sine tider ogsaa motløshet vil jeg ikke forsøke at forklare. Naar saa dertil kommer at flere av vore dygtige mænd i bedste fald, yder passiv motstand mot sit eget partis arbeide og forsyner motstanderne med midler til at ramme os — da mener jeg toppunktet er naadd paa taalmodighetens prøvelse.

Det meste, der trods alt holder motet oppe er at der gjennom dette tilsyneladende ugjennemtrængelige væv av løgn, bakvaskelse og svig dog allikevel fremvokser en slekt — flere og flere i antal og bedre og bedre i kvalitet — en slekt som vil kjæmpe og ofre for vor sak. Og her er nu glædeligvis mange slike ogsaa i Romsdal, og mange flere vilde det bli ved en planmæssig agitation. Her er et sunt og skarpttænkende folk; men de maa vækkes, og Det norske Arbeiderparti bør søke at tilvende sig æren av at ha vækket dette folk.

Derfor ser vi trods alt fremtiden med glæde imøte.

Jac. Dahl.

Møre og Rauma Kredsparti.

I aaret 1920 har vi heller ikke kunnet drive nogen væsentlig agitation, da midlene har været for smaa. To av de gamle foreninger gik ind, men der er til gjengjæld stiftet 2 nye. Nu efter nytaar er der dannet yderligere 2, likesom flere er under dannelse.

I aaret har der været holdt foredrag av følgende talere: Sven Skaardal 3 foredrag, Anton Alvestad 2 foredrag, Olav Oksvik 6 foredrag. Tilsammen 11 foredrag. Naar undtages Skaardal, der reiste for Det norske Arbeiderparti, har agitationen været utført for egne midler.

Olav Oksvik.

Nordmøre Arbeiderparti.

Indre Nordmøre Kredsparti.

Ad 1. Helt planmæssig agitation i ordets egentlige forstand kan desværre ikke sies at ha været drevet, da man har savnet midler dertil. Dog har man forsøkt efter evne og leilighet at utnytte lokale kræfter og den agitation som har været, har været planmæssig forsaavidt som man har prøvet at komme de mest nødlidende herreder til hjælp. Red. Jakobsen var ute en tur omkring 1. mai, og i midten av juni hadde vi et godt besøkt arbeiderstevne i Stranнесnes. Desuten var det planlagt en 8-dages

foredragstur med hr. L. Øyr som taler i 1. halvdel av juni; men paa grund av indtrufne omstændigheter blev den forhindret. Nu netop har det fungerende fylkesutvalg planlagt en 5 à 6 ukers foredragstur i fylket med hr. Ernst Løvaas som taler.

Ad. 2. Om der er gjort noget for at faa nedsat fylkesutvalg eller dannet fylkesparti?

Paa aarsmøtet i Kristiansund den 28. december 1919, besluttet Indre Nordmør Kredsparti at ta arbeidet op for dannelse av fylkesparti. Efter henstilling sluttet Ytre Nordmør Kredsparti sig til og paa fællesmøte samme dag valgtes en komité paa 6 mand — 3 fra hver kreds — til at arbeide for fylkesparti. Denne komité, som først utvirkede valgt repræsentanter fra alle organisationer i fylket, traadte sammen paa Molde skjærtorsdag og langfredag iaar. Man blev ikke enig. Nordmør for, Romsdal og Søndmør mot fylkesparti. Trods korrespondanse har man ikke helt kunnet sammenarbeide sig. Men som det første skridt vil partier slaas sammen til fogderipartier omtrent efter de gamle fogderigrænser til Nordmør, Romsdal og Søndmør fogderipartier. Maalet maa være fylkesparti.

Ad 3. Meningen var at stifte fylkesparti og med fast sekretær. Men ved de foretagne undersøkelser viser det sig at være saapas stort økonomisk offer, at man har tvil om at det vil gaa igjennem. Et medlemstal paa ca. 1000.

Ad 4. Henstilling til foreningene om at vælge literaturkomité i overensstemmelse med landsmøtets beslutning er nylig utgaat.

Videre har forretningsutvalget under overveielse at optræ som kredspartiets literaturkomité til støtte for eventuelt tilbakeliggende foreninger.

Ad 5. Nei.

Ad 6. Nei.

Man savner økonomisk styrke til at kunne yde i den utstrækning som ønskelig.

Rudolf Kanestrøm.

Ytre Nordmøre Kredsparti.

1. Et stevne har været avholdt i fælles med Indre Nordmøre Kredsparti.

Første mai sendte partiet (paa forlangende) P. Alsvik til Teiholmen for at holde foredrag. Journalist Ernst Løsaas har hat en turné paa 7 — syv — foredrag. Grunden for saa liten agitation er økonomiske vanskeligheter.

2. Vi holdt paa fylkesparti. Paa grund av at Romsdal, Møre og Rauma og Indre Søndmørs kredspartier var imot en saadan ordning strandet tanken om fylkesparti. Derved ogsaa spørsmålet om fylkessekretær.

Det kan oplyses at Indre og Ytre Nordmør kredspartier agter at slaas sig sammen til et Nordmøre Arbeiderparti fra januar 1921.

3. Da Kristiansund ligger saa omtrent midt i distriktet, har vi ikke fundet det formaalstjenlig at oprette eget utsalg for literatur, da det er lettere for de enkelte foreninger at hente sit forbruk fra utsalget i Kristiansund. Vi har opsat «literaturomsætningen» paa dagsordenen til aarsmø-

tet i december. Da faar vi haabe det lykkes at faa en bedre ordning og mere fart i det saa nødvendige spørgsmaal.

4. Dette saa vigtige arbeide for vor saks fremme ser vi for vor del næsten haabløst at begynde med. For det første mangles egne lokaler paa de fleste steder, for det andet er det saa vanskelig at skaffe lærere, da disse stiller sig skeptisk overfor et saadant spørgsmaal.

Sør-Trøndelag fylke.

Uttrøndelagens Arbeiderparti.

Uttrøndelagens Arbeiderparti har beholdt sin organisation som fylkesparti fra de gamle amtspartiers tid.

Ad spørgsmaal 3. Spørgsmaalet har været drøftet gjentagne gange. De agitationsturneer som Løvaas har foretat er tænkt som en begyndende løsning av distriktssekretærspørgsmaalet, idet vi agter at fortsætte med turneer snarest mulig. Nogen fast fylkessekretær er ikke ansat.

Ad 4. Partiets forsælgere faar for tiden literatur fra utsalget i «Ny Tids» ekspedition.

Ad 5 og 6. Partiet har bistaaet med veiledninger ved oprettelse av socialistiske kveldskoler paa to steder. Paa sidste aarsmøte besluttedes bevilget stipendier til et beløp av 1000 kroner for ansøkere til partiskolen i Kristiania. Dette stipendium saa partiet sig ikke istand til at yde paa et saa tidlig tidspunkt som til høstsemestret, men man vil yde det til næste semester.

Fra Leinstrand Arbeiderlag er ydet 200 kroner til stipendier til partiskolen.

John Aal.

Nord-Trøndelag fylke.

Indtrøndelagens Arbeiderparti.

Til 1. Om der drives en planmæssig agitation kan svares: Journalist Løvaas har nu netop avsluttet en turne. Han har holdt ca. 25 foredrag i distriktet. Ellers kan man ikke si at nogen planmæssig agitation er drevet.

Til 2. Der er planlagt et fællesmøte med Namdalens Kredsparti.

Til 3. Hvad der er foretat for at faa ansat fylkessekretær? Saken var oppe til behandling paa sidste aarsmøte, men den økonomiske stilling er paa ingen maate saadan, at partiet kan ansætte en saadan. Vi blev paa samme møte nødsaget til at forhøie kontingenten til 1 krone for mænd og 50 øre for kvinder. Men bare dette skridt har ført til at en del foreninger trækker sig tilbake. Tanken om ansættelse av sekretær vil igjen bli drøftet.

Til 4. Hvad literaturomsætningen angaar gjøres der hvad gjøres kan.

Til 5. Nei.

Til 6. Partiet har sendt opfordring om nogen ønsker noget saadant, men ingen har meldt sig. Personlig holder jeg paa i fællesskap med Stenkjær Arbeiderparti at igangssette en aftenskole.

John Aalberg.

Namdalens Arbeiderparti.

Ad 1. Kredspartiet har av økonomiske grunde ikke drevet nogen agitation iaar; men Kolvereid Arbeiderparti og Bangsund Socialistlag har hver arrangert et arbeiderstevne. Desuten har Namsos Arbeiderparti arrangeret 3 foredrag.

Ad 2. Kredspartiet var indbudt til at la sig repræsentere paa Indtrøndelagens Arbeiderpartis aarsmøte for at drøfte den fremtidige organisationsform. Partiet var repræsenteret med 2 mand, men før de kom frem var saken behandlet og et forslag vedtat, som gik i den retning, at det paalagdes det fremtidige styre i Indtrøndelagens Arbeiderparti at utarbeide forslag til ny organisationsform.

Ad 3. Paa kredspartiets aarsmøte forelaa skrivelse fra Utrøndelagens Arbeiderparti om samarbeide for at faa ansat en fast fylkessekretær. Aarsmøtet kunde av økonomiske grunde ikke gaa med paa dette.

Ad 4. De enkelte foreninger tar sig av literaturomsætningen.

Ad 5 og 6. Dette er begge dele et økonomisk spørsmaal for kredspartiet, og som vi ikke ser os istand til at løse saalænge vi har vort lokale presseorgan gaaende.

Dette sluker nemlig alt hvad de enkelte foreninger kan yde av økonomiske ofre.

For 1920 blir det antagelig ydet omkring 5000 kroner av foreningene til bladets drift.

Einar Gundersen.

Nordland fylke.

Fylkesparti er stiftet paa grunnlag av kredsorganisationene. Byene er med i fylkespartiet. Love er vedtat og styre valgt. Harald Langhelle, Bodø, er formand.

Helgelands Arbeiderparti.

Medlemstallet for samtlige partiforeninger er desværre gaat tilbake, saa vi pr. 1. januar 1920 hadde et medlemstal av 183 mænd og 24 kvinder, tilsammen 207.

Samtidig meddeles, at Søndre Helgelands Kredsparti er sammensluttet med Nordre Helgelands Kredsparti til en samorganisation under navn av *Helgelands Arbeiderparti*.

Vi skal endvidere nedenfor besvare de i skrivelsen av 22. oktober opstillede spørsmaal.

Ad 1. Agitationen drives i den utstrækning og med de midler vi har hat til raadighet, og undlater i denne forbindelse ikke at bemerke, at vi finder at være litet tilgodeset med foredragsholdere her i distriktene og skulde gjerne se at centralstyret har os i erindring med en duelig foredragsholder, da dette trænges storligen for at rette litt paa slapheten blandt arbeiderbefolkningen.

Ad 2. Fylkesutvalget for Nordland fylke blev stiftet paa repræsentantmøte i Bodø den 10. september sidstl. Formand: redaktør Langhelle, Bodø.

Ad 3. Fylkessekretær kommer til at sortere under fylkesstyret.

Ad 4. Av økonomiske grunde har kredspartiet endnu intet gjort for literaturomsætningen, og er dette overlatt de lokale foreninger.

Ad 5. Nei.

Ad 6. Spørsmålet har været behandlet i foreningene, men svaret er at intet kan gjøres paa grund av økonomiske vanskeligheter.

Fra 1. november opprettes her i Sandnessjøen filialkontor av «Nordlands Socialdemokrat», og vi haaber ved hjælp av dette at faa litt mere fart i arbeidet.

J. Henriksen.

Nordre Saltens Kredsparti.

Jeanette Olsen har holdt et foredrag i Ballangen om Moskvotesenc. Der er intet foretat i anledning literaturomsætningen.

Kredspartiet har deltatt i dannelsen av fylkespartiet.

Her har ingen planer været oppe om fylkessekretær. Her er intet bevilget til stipendium. Kredspartiet er i økonomiske vanskeligheter. For aaret 1920 hadde man store uttællinger i anledning deltagelsen i Stockholmskongressen og landsmøtet.

Kredspartiet hadde planlagt en agitationstur som skulde utføres av Jeanette Olsen med det samme hun deltok i dannelsen av fylkesparti. Imidlertid maatte hun indstille turen.

Magnus Edvardsen.

Lofoten Kredsparti.

1. Her er i Lofoten holdt 5 foredrag siden den store foredragsturné avsluttedes.

2. Fylkespartiet blev stiftet den 26. september og der blev da samtidig valgt et fylkesutvalg.

3. Ang. fylkessekretær, saa er det spørsmål ikke løst endda. Men jeg har den formening at det vil være den første opgave fylkespartiet maa løse for derved at faa et mere planmæssig organisationsarbeide inden fylket.

Lofoten og Vesteraalens kredspartier arbeider i fællesskap med at faa opprettet filialkontor i Svolvær for «Nordlands Socialdemokrat», da vi anser det for at være av stor betydning for arbeiderpressens utbredelse i distriktene her omkring.

Hvad de andre omskrevne spørsmål angaar har kredspartiet ikke magtet at utrette noget effektivt arbeide. Derimot har Svolvær Arbeiderparti for stedets vedkommende optatt spørsmålene: Literaturomsætningen og kveldsskoler.

H. E. Haug.

Vesteraalens Kredsparti.

Angaaende organisationsforholdene i kredsene, saa er dertil at svare at dette er nok ikke saa godt som det burde være. Folk er træge at holde sammen i organisationer. Kræfterne, som skal være ledende, er svake. Dog er stillingen ikke haabløs. Det som mangler er kraftig og vedvarende agitation. Jeg har tænkt mig at for at faa litt større fasthet i organisa-

tionsarbeidet burde Det norske Arbeiderparti ordne med ensartet agitationsmateriel over det hele land. F. eks. medlemsbøker for indklæbning av merker for betalt kontingent. Likeledes med hensigtsmæssige bøker, hvori lagene skulde føre forhandlinger, medlemsfortegnelse, kassa m. m. Hadde hovedpartiet dette paa sit forlag kunde kredspartiene stadig være forsynet, og det kom mulig litt mere fasthet i det lag som blev stiftet alt fra første stund. Her i Vesteraalen er stiftet mange, men det er desværre i altfor mange tilfælde blit med det.

1. Agitationen blir selvsagt ikke saa fyldig som man skulde ønske. Vi tænker jo at bøte paa dette ved at faa ansat en habil mand ved det vordende filialkontor i Svolvær for «Nordlands Socialdemokrat», Jeg haaber det blir snart.

2. Fylkesutvalg er valgt.

3. Fylkessekretær er endnu ikke ansat.

4. For literaturomsætningen er intet gjort fra kredspartiets side. Det har altid været overlatt til de engere lag.

5. Kveldskoler har ikke partiet set sig raad til nogen støtte for disse. Tiderne her er nu grusomt flau.

6. Ang. Stipendier til dagskolen har det samme forhold gjort sig gjældende.

Haakon Ramberg.

Troms fylke.

Senjen Kredsparti.

Ad 1. Vistnok ikke saa planmæssig som ønskelig, men nogen agitationsvirksomhet er dog utfoldet i løpet av aaret. Formanden har holdt en del foredrag, likesom redaktør Skar og Naftali Nilsen. Partiets agitationsreise pr. den røde motorbaat gik ogsaa gjennom Senjen, hvor færden deltagere holdt endel foredrag.

Ad 2. Ungdomslagene, som desværre ikke er indmeldt i kreds, har efter evne fremmet literaturomsætningen.

Ad 3. Den 29. december blev der holdt et møte i Tromsø til konstituering av fylkesparti for Tromsø i tilslutning til Det norske Arbeiderparti. Hvert kredsparti hadde tidligere git sine respektive styre fuldmagt til at danne fylkespartiet og repræsentanter for disse styre møtte paa møtet i Tromsø, hvor der blev valgt et arbeidsutvalg med Kr. Tønder som formand, Naftali Nilsen, viceformand, og M. Simonsen som tredje medlem. Utvalgets formand og viceformand er tillike fylkespartiets formand og viceformand.

Ad 4. Nei.

Ad 5. Intet.

Kr. Tønder.

Trondenes Kredsparti.

Ad 1. Her har været drevet endel agitation utover høsten, men ikke i den utstrækning som ønskelig kunde være, da vi har savnet de nødvendige midler. Vi har endnu avsidesliggende distrikter, hvor der saagodtsom ingen agitation er drevet.

Ad 2. Fylkesutvalg er dannet og skal ha sit første møte i juleuken i Tromsø.

Ad 3. Her er intet foretat for at faa ansat en fast fylkessekretær, da vi hittil har lia bare to organiserte kredspartier i fylket. Nu er jo ogsaa de to nordlige kredser organisert, saa fra nu av skulde spørsmålet bli mere aktuelt.

Ad 4. Vi har endel kommissionærer for literatursalg ute i distriktene.

Ad 5. Vi har sammen med Harstad Arbeiderparti oprettet en socialistisk kveldskole i Harstad.

Ad 6. Her er ingen midler innsamlet til stipendier til den soc. dag-skole. Trondenes Kredsparti vil henstille til fylkesutvalget paa dets første møte om at la utrede spørsmålet om ansættelse av en fastlønnet fylkessekretær.

Vor organisation her i kredsén er ikke sterk. Aarsaken hertil ligger i at vi ikke har hat midler til at drive et planmæssig opplysningsarbeide. Heller ikke har vi hat de kræfter som var nødvendige. Kreds partiets formand, som har været benyttet til dette arbeide, har som regel været optat med andet arbeide. Nu er jeg imidlertid ledig, og vil bli ledig i vinter, og jeg vil gjøre hvad jeg kan for at faa en sterkere organisation i kredsén.

Nattali M. Nilsen.

Finmark fylke.

I Honningsvaag møttes i januar repræsentanter for hele fyket og man drøftet fylkets organisation, bladspørsmålet, opplysnings- og agitationsarbeidet. Møtet besluttet at danne fylkesparti. Formand: Sigurd Simensen, Hammerfest.

Bypartierne.

Til bypartiene er der rettet følgende spørsmåal:

1. Er der drevet en planmæssig agitation?
2. Hvad er foretat for at fremme literaturomsætningen?
3. Hvad har partiet gjort for at faa igang aftenskoler? Er der bevilget noget stipendium til den socialistiske dagskole?
4. Hvad er foretat for at faa et samarbeide istand med de byer som skal ha fælles stortingsmand
5. Er der foretat noget for at faa ansat distriktssekretær sammen med nærmeste landdistrikt?

Fredrikshald Arbeiderparti.

1. Nogen agitation efter en forut lagt plan har ikke været drevet. Dog har her været avholdt en del foredrag: Et foredrag av sekretær Tranmæl, et av redaktør Kilbom og et av Oscar Torp. 1. mai var iaar arrangeret med barnetog, der fik en udmerket tilslutning. Talen for barnetoget blev holdt av lærer Kranhaug, Sarpsborg. Ved demonstrationstoget talte journalist Ousland.

Desuten har sekretær Tranmæl, stortingsmand Bentzen og advokat Emil Stang holdt foredrag om Moskvatesene.

2. Partiet har paa et av de sidste møter besluttet nedsat en komité med en repræsentant fra hver av de tilsluttede foreninger til at ordne med literaturomsætningen.

3. Paa grund av økonomiske vanskeligheter er der ikke blit foretat noget i den anledning.

4 og 5. Angaaende samarbeide med de byer som skal ha fælles stortingsmand og distriktssekretærspørsmålet blev der avholdt et møte i Sarpsborg, hvor begge disse saker var optat til behandling. Partiet var repræsentert paa dette møte med 4 repræsentanter.

Gustav Løwengren.

Sarpsborg Arbeiderparti.

Ad 1. Der er i aaret drevet en planmæssig agitation baade utad med offentlige foredrag og friluftstevner og særlig indad i avdelingene og blandt medlemmene. Hovedvegten er lagt paa socialistisk opplysningsarbeide og sosialiseringsspørsmålet.

Ad 2. Partiet har i fællesskap med Sarpsborg og Omegns Samorganisation organisert en literaturkomité, som er i sving.

Ad 3. Partiet har tatt initiativet for opprettelse av aftenskole og i fællesskap med Samorganisationen og Sarpsborg Socialistlag blev den sat igang i høst, og der ydedes 500 kroner av hver organisation. Det første 3 mdl. kursus efter planens alternativ 1 begyndte 20. sept. 1920 og avsluttedes 17. december s. a.

Den startedes med 27 elever og gjennemsnittsbesøket har været ca. 20. Et fortsættelseskursus tænkes avholdt efter nytaar.

Der er ikke bevilget noget til stipendium til dagskolen i Kristiania, da der ingen ansøker var til et saadant.

Ad 4. Partiet har tatt initiativet for avholdelse av et fylkesmøte for dannelse av en fylkesorganisation for Østfold.

Ad 5. Paa samme møte skal spørsmålet om fylkes- eller distriktssekretær drøftes.

Nils Gjerseth.

Fredrikstad Arbeiderparti.

Ad 1. Kan ikke si at agitationen er drevet planmæssig. Vi har arrangeret en del foredrag.

Ad 2. Literatursalget her' besørger av avisen og opplysningskontoret.

Ad 3. Igangsat aftenskole. Ikke bevilget stipendier til skolen i Kr.a.

Ad 4. Endnu intet.

Ad 5. Nei.

Vil samtidig opplyse at vor økonomiske situation er meget daarlig. Paa en nyaapnet kafé i Folkets Hus har partiet tapt 6000 kroner fra december f. a. til oktober iaar.

Det var saavidt vi fik ordnet med kontingenten til Det norske Arbeiderparti. Naar saa hertil kommer de meget grumsede partiforhold vi nu er oppe i synes stillingen mig ikke videre lys, og stortingsvalgene, hvorom der spørres, blir vel ingen sukses i kommende aar.

Her er dannet partiopposition og det spøker da for at hele partiet sprænges. Jeg synes dere derinde burde gjøre noget alvorlig for at faa kløften igjenkastet.

Rikheim.

Moss Arbeiderparti.

1. Nogen planmæssig agitation er ikke drevet, men der er holdt en del foredrag.

2. Literaturomsætningen har Samorganisationen tatt sig av.

3. Der har været avholdt en aftenskole i 3 maaneder efter initiativ av ungdomslaget. Noget stipendium er ikke bevilget.

4. Der avholdtes et fylkesmøte i Sarpsborg den 16. januar 1921, hvor dette spørsmål blev behandlet og hvor der blev dannet en fylkesorganisation fælles for by- og landdistriktene.

5. Paa samme møte drøftet man spørsmålet om ansættelse av distriktssekretær.

Einar Magnussen.

Drøbak.

Ad 1. Ja. Der har været holdt møter og utdelt skrifter.

Ad 2. I 1920 har literatur været omsat av formanden i partiet og ungdomslaget samt paa bladkontoret. Omsætningen har dog været be-
drøvelig liten. Fra generalforsamlingen nu vil der bli ordnet overensstem-
mende med cirk. av 7. september f. a.

Ad 3. Stedet er litet. Vi skal dog gjøre et forsøk fra høsten 1921.

Den økonomiske stilling har desværre ikke git os anledning til nogen
bevilgning til stipendier.

Ad 4. I 1920 er intet foretat.

Ad 5. Ja. Partiet var repræsentert paa møtet i Oppegaard angaaende
bl. a. ogsaa dette spørsmål. Spørsmålet vil bli løst sammen med den
nye kredsinddeling.

Jeg vil faa tilføie, at partiarbeidet her har været at virke for vort
blad «*Follo Socialdemokrat*», idet vi anser bladspørsmålet som det vig-
tigste for tiden. Alt hvad partiet faar ind av penger gaar til bladet og
trykkeriet.

Partiet her har ogsaa egen eiendom paa en skattetakst av 50,000 kr.

C. Simonsen.

Kristianic Arbeiderparti.

Medlemstallet er i aarets løp øket med 1538. Antallet av foreninger er
øket fra 126 til 135. Nedenstaaende opgave viser medlemstallet ved aarets
utgang:

Foreningens art	Antal foreninger	Medlemstal		Til- sammen
		Mænd	Kvinder	
Fagforeninger	110	24429	5867	30296
Kvindeforeninger	11		434	434
Ungdomslag	4	601	206	807
Andre foreninger	10	663	121	784
Tilsammen	135	25693	6628	32321

Paa aarsmøtet 16. april valgtes følgende styre: Kr. Aamot, formand,
Ingv. Rastad, sekretær, Augusta Aasen, Kr. Kristesen, Knut Eng, Gunnar
Ousland og Ludvig Hansen, styremedlemmer.

Samarbeidet med Kr.a faglige Samorganisation.

Vaaren 1920 blev Kr.a faglige Samorganisation dannet. Kr.a Arbei-
derparti har allerede fra første stund pleiet det intimeste samarbeide med
Samorganisationen. Umiddelbart efter aarsmøtet avholdtes der et fælles-
møte av partiets og samorganisationens styre, hvor det besluttedes at
etablere samarbeide i alle saker av fælles interesse. Der nedsattes paa
fællesmøtet en permanent arbeidskomité for samarbeidet mellem de to or-
ganisationer.

Den 27. juni arrangerede fælleskomiteen midtsommerstevne paa Norsk Folkemuseum, Bygdø. *Ole O. Lian* og *Edv. Bull* talte. Desuten var der musik, folkevisedanse, sang av mandssangforening, fyrverkeri etc. Til stevnet solgtes 2300 adgangstegn. Fælleskomiteen har i samarbeide med Kr.a org. Arbeideres Lieboerutvalg og Kr.a Lieboerforening arbeidet for gjennomførelsen av en effektiv *boligrateringslov*. En deputation hadde 15. juni foretræde for stortingets præsidentskap. Deputationens ordfører redegjorde for de fortvilede boligforhold i Kristiania og overrakte præsidentskapet vore organisationers krav paa en *effektiv* boligrateringslov. Under jernbanefolkenes streik arrangerede fælleskomiteen lørdag 4. december et *demonstrationstog* til støtte for de streikende jernbanefolks krav. Arbeiderne marsjerte i sluttet trop like fra arbeidsplassene til Tullinløkken, hvor toget samledes. Toget gik fra Tullinløkken og passerte Karl Johans gate, Jernbanetorvet, Nygaten og Pløens gate frem til Nytorvet. Paa torvet var reist 2 talerstole, hvorfra *Martin Tranmæl* og *A. Alberti* talte for tilsammen 15—20,000 mennesker.

Kristiania fagl. Samorganisation har den hele tid delt kontor med Kristiania Arbeiderparti. Herved opnaaes at utgiftene til kontorhold blir mindre end om de to organisationer skulde ha kontorer hver for sig.

Forelæsningskursus om socialisering og bedriftsraad.

For at gi tillidsmændene paa arbeidsplassene og i fagforeningene en orientering i spørsmålet om dannelse av bedriftsraad m. v. arrangerede partiet et forelæsningskursus i Kr.a Arbeidersamiunds store sal. Kursets program var følgende: *Ole O. Lian*: Emne: Arbeiderkommissionens indstilling om bedriftsraad. *Jacob Friis*: Emne: Socialiseringsspørsmålets stilling i Tyskland og Østerrike. *Emil Stang*: Emne: Socialiseringen i Russland. *Martin Tranmæl*: Emne: Bedriftsraadenes stilling til fagbevægelsen. Kurset holdtes i tiden 9.—16. februar. Forelæsnningene paahørtes av ca. 100 av verkstedsklubbenes og fagforeningenes tillidsmænd.

Den socialdemokratiske aftenskole.

Den socialdemokratiske aftenskole har i en arrække været drevet av Kr.a Arbeiderparti. Da skolen væsentlig søkes av fagforeningsfolk fandt partistyret at samorganisationen burde gjøres delagtig i skolens ledelse. Det besluttede, derfor at oprette et Kristiania-arbeidernes Oplysningsfond, som nu har overtat skolens drift. Fondets styre bestaar av 2 medlemmer valgt av partiet og 2 medlemmer valgt av samorganisationen samt av skolestyrets formand.

Skolen har i 1920 hat igang en 1. klasse og en 2. klasse. Desuten har der i likhet med tidligere aar været avholdt aftenkurser i foreningsarbeide.

Stillingen til den 3. Internationale.

Landsstyrets indstillinger angaaende Moskvatesene og partiets stilling til den 3. Internationale blev diskutert paa 3 møter i november maaned. *Tranmæl* og *Lian* indledet diskussionen. Ved voteringen som fandt sted 18. november, blev landsstyrets flertalsindstilling vedtat med 149 st. Landsstyrets mindretals indstilling fik 60 stemmer. 13 repræsentanter stemte mot saavel flertallets som mindretallets indstilling.

Forlikskommissærvalget.

I repræsentantskapsmøte 24. november vedtoges efter endel debat med 42 mot 41 stemmer at partiet ikke skulde delta i forlikskommissærvalget.

Kafeen

har i det forløpne aar liaet en omsætning paa ca. 230,000 kroner. Nettooverskuddet er vel 20,000 kroner.

Stipendier til partidagskolen.

Av kafeens overskud blev der til partidagskolens høstkursus bevilget 3 stipendier à 600 kroner. Stipendiene blev tildelt Harry Nilsen, Claus Kristiansen og Rolf Hofmø. Samtlige stipendiater fik tillægsstipendier av sine foreninger.

Kongsvinger Arbeiderparti.

Ad 1. Der er i 1920 ikke drevet nogen planmæssig agitation av mangel paa lokale.

Ad 2. Der er heller intet foretat for at fremme literaturomsætningen. Mangelen paa lokale truer med at dræpe bevægelsen.

Ad 3. Partiet (samorganisationen) har arbeidet med spørsmålet socialistisk aftenskole. Solør Arbeiderparti og Eidskog, Vinger og Odalens Arbeiderparti har hver bevilget 100 kroner til skolen under forudsætning av at skolen kommer istand. Skolespørsmålet skal slutbehandles paa generalforsamling søndag. Det vanskeligste blir at faa tak i lokale — kanske ogsaa tilstrækkelig elever.

Ad 4. Der var tillyst et møte om den paa Hamar ifjor under kommunalmøtet. Saken blev da utsat i paavente av den nye valglov. Siden har vi intet hørt om denne sak.

Ad 5. Nei.

Waldemar Carlsen.

Hamar Arbeiderparti.

Ad 1. Ja, men hovedsagelig gjennom vor partiorgan «Demokraten» i Hamar. Et kommunalmøte holdtes paaskeaften samt 1. og 2. paaske-dag med deltagelse av kommunerepresentanter fra Hamar, Gjøvik, Lillehammer og Kongsvinger samt fra Hedmark fylke. Der blev holdt indledningsforedrag av borgermester Monsen om «Kommunal finanspolitik» og «Samarbeide i boligproduktionen», av sekretær Andr. Pedersen om «Kommunale pensioner», av Martin Tranmæl om «Vort agitationsarbeide», av stortingsmand Juland om «Skolespørsmålet», av Ole Holmen om «Jordspørsmålet», av J. Lothe om «De taktiske linjer i vor kommunepolitik». Der var fremmøtt ca. 70 kommunerepresentanter samt en flerhet av partifæller fra land og by.

1. maidemonstrationen blev omfattet med en særdeles stor interesse. Stortingsmand Buen holdt festtalen for dagen.

Sommerstevne i Hamar park holdtes 25. juli. Foredrag av journalist Zachariassen.

Høstfest sammesteds søndag 22. august.

Der er holdt foredrag av redaktør Madsen om Rusland, likesom der er holdt en række styremøter og medlemsmøter.

Ad 2. Der er ansat fast kommissionær i Hamar soc.-dem. Ungdomslag.

Ad 3. Der er her sat igang socialistisk aftenskole 1. november 1920 til 31. januar 1921 efter alternativ II og bevilget de nødvendige beløb.

Det er ved samorganisationen bevilget et stipendium paa 900 kroner for vaarsemestret og et stipendium for høstsemestret paa 1200 kroner.

Ad 4. Der er nedsat en komité til forberedelse av samarbeidet med Gjøvik, Lillehammer og Kongsvinger. Noget fællesmøte er endnu ikke holdt — i paavente av de nærmere regler for nomination og stortingsvalg.

Ad 5. Nei. Saken er drøftet og behandlet av de nærmeste landorganisationer i landdistriktene.

Tore Røberg.

Lillehammer Arbeiderparti.

Ad 1. Det er i aarets løp avholdt 4 foredrag med 3000 tilhørere.

Ad 2. Det er nedsat en literaturkomité paa 3 medlemmer som med det første skal tiltræ som formidler av partiliteratur paa stedet.

Ad 3. Der nedsattes i juli maaned en skolekomité som utarbeidet planer for aftenskole. Der blev skaffet lærere, alt var i orden, men da skolen skulde sættes igang meldte der sig en elev. Noget stipendium er ikke bevilget.

Ad 4. Der har været avholdt et møte paa Hamar, men der besluttedes saken utsat.

Ad 5. Nei.

Julius Pettersen.

Gjøvik Arbeiderparti.

1. Agitationen maa det sies at ha været daarlig beventd med. Gjøvikarbeiderne har siden i sommer drevet med at bygge Folkets Hus, og det har lagt beslag paa nær sagt al interesse. Det er et foretagende som kommer paa ca. $\frac{1}{4}$ million kroner. Foreninger og enkelte har været svært villige til at yde bidrag i form av penger. Der er ogsaa levert gratis arbeide til en værdi av ti tusen kroner, som f. eks. jordarbeide, kjøring, cementstøpning, muring, snekker- og tømmermandsarbeide, maling, indsætning av glas, indlægning av lys, ovner m. v. Partiet har i 1920 bare hat et offentlig møte med foredrag av Martin Tranmæl, og et arbeiderstevne, hvor Edward Mørk talte. Under jernbanestreiken blev der holdt et stort partimøte. hvortil jernbanefolkene var indbudt. Der holdtes taler av red. Ødegaard, lokomotivfører Lunde og J. Stubberud. Mens jernbanefolkene før streiken stod utenfor partiet, er nu mer end 60 tilsluttet den socialistiske bevægelse. Bare paa en kveld fik det herværende socialistlag 27 medlemmer blandt jernbanefolkene. Laget har desuten hele tiden holdt en livlig agitation igang. Partiet har indskrænket sig til arbeidet med Folkets Hus, arbeidet for «Ny Dag» og den rent praktisk-administrative virksomhet.

2. Efter initiativ av socialistlaget er her netop nedsat en komité, med repræsentanter fra foreningene. Literaturkomiteens formand er partiets formand J. Andreassen.

3. I fællesskap med socialistlaget bevilget partiet høsten 1920 de nødvendige midler til et aftenskolekursus. En skolekomité blev nedsat, og partiets medlemmer blev giennem annoncer og paa anden maate anmodet om at melde sig som elever, men resultatet har været meget nedslaaende. Trods gjentagne opfordringer meldte det sig ikke mer end 4—5 kamerater. De andre har formodentlig ikke oplysning behov. Planen er dog endnu ikke opgit. Vi har manglet midler til stipendium til den socialistiske dagskole.

4. Partiet har efter indbydelse av Hamar Arbeiderparti deltat med to repræsentanter i en konferanse mellem partiene i Mjøsbyene og Kongsvinger.

5. Spørsmålet om distriktssekretær har ikke været oppe her siden i 1919. Dels paa grund av daarlig økonomi, dels paa grund av sabotage fra høiresocialistenes side blev det skrinlagt, — forhaabentlig ikke for tid og evighet.

J. Stubberud.

Hønefos Arbeiderparti.

Til 1. Ikke i 1920.

Til 2. Intet.

Til 3. Intet. Der er ikke bevilget noget stipendium til den socialistiske dagskole.

Til 4. Intet.

Til 5. Nei.

Jørgen Thon.

Kongsberg Arbeiderparti.

Ad 1. Et agitationskorps er nedsat som arbeider planmæssig -- væsentlig for partipressens utbredelse.

Ad 2. Der er truffet saadan ordning, at utsalg av partiets literatur foregaar i «Fremtidens» herværende ekspedition.

Ad 3. En 3-maanedlig aftenskole er igang med støtte fra de lokale arbeiderorganisationer. Initiativet er utgaat fra partiets herværende ungdomslag. Intet stipendium bevilget.

Ad 4. En foreløbig konferanse mellem partiformændene — Hønefos, Drammen og Kongsvinger — er avholdt.

Ad 5. Nei.

Anton Amundsen.

Drammens Arbeiderparti.

Ad 1. Vi har 2 gange i aarets løp igangsatt agitation for vor avis «Fremtiden». Endvidere er der avholdt endel foredrag o. s. v.

Ad 2. Vi har stadig literatursalg paa vort kontor og har vi iaar hatt en omsætning av 1277 kroner.

Ad 3. Indvilget frit hus til en av Ungdomslaget igangsatt aftenskole,

samt bebudet økonomisk støtte om nødvendig. Til stipendier er ikke noget bevilget.

Ad 4. Til søndag den 16. januar holdes det første møte av formændene isamtligede i valgkredsen omfattende byer.

Ad 5. Nei. Buskerud har selv egen sekretær. Vi har forretningsfører for vort arbeide her i Drammen.

Gustav Rontén.

Holmestrand Arbeiderparti.

Ad 1. Der har i aarets løp været avholdt endel foredrag. Særlig har man tat sigte paa at faa de stedlige fagforeninger politisk organisert i Holmestrand Arbeiderparti.

Ad 2. Vi har i foreningen valgt en mand til at forsøke at faa utbredt vor literatur. Spørsmålet om literaturkomité vil antagelig bli løst i den nærmeste fremtid.

Ad 3. Foreningen er for liten til at gaa igang med aftenskole. Noget stipendium er ikke bevilget av samme grund.

Ad 4. I aarets løp er dannet en socialistisk samorganisation, nemlig Vestfoldbyenes Arbeiderparti.

Ad 5. Saken har været drøftet og vil der antagelig senere bli ansat distriktssekretær for Vestfold fylke med byer.

Anders Kristensen.

Hortens Arbeiderparti.

Ad 1. Paa grund av den daarlige økonomiske situation som partiet i aarets løp har befundet sig i, har man været avskaaret fra at drive nogen agitation. I april maaned avholdtes her et distriktsmøte med foredrag av ing. Haavard Langseth, red. P. Løkke og gaardbruker Weltzin om forskjellige emner. Foruten disse har der været 2 foredrag om Moskva-tesene.

Ad 2. Det socialistiske ungdomslag «Karl Marx» har drevet literatur-omsætning, og partiets styre har — naar cirkulære ang. dette har foreligget — fundet at man ikke bør gripe ind.

Ad 3. Nei. Ungdomslaget og Socialdemokratiske Forening har i fællesskap tat initiativet til igangsættelse av aftenskole, som har været i virksomhet i ca. 3 maaneder. Skolen har frit lokale av partiet. Noget stipendium har man ikke bevilget av hensyn til økonomien.

Ad 4. I fællesskap med fylkets øvrige byer har man faat dannet samorganisation med stortingsvalg for øie.

Ad 5. Nei.

S. Torsæt

Tønsberg Arbeiderparti.

1920 har alment set været et vanskelig aar. Besøket paa møtene har været mindre godt. Det har været vanskelig at faa ind kontingent til parti og pressefond og indtægtene av Folkets Hus er gaat sterkt tilbake.

Til 1. Av ovennævnte grunde er der ikke drevet agitation i større maalestok. Dog har der været avholdt mange foredrag i byen og dens

omegn av partiets egne kræfter: Ole Øisang, P. O. Løkke og Thv. B. Olsen.

Desuten er der avholdt stevne i Byskogen med Ole O. Lian og Hj. Waage som talere, samt et foredrag av Edv. Bull.

1. mai var en vellykket dag med demonstrationstog og barnetog. Skolene fri og flag paa kommunens bygninger. Talere var Stubberød og Thv. B. Olsen.

Til 2. Mesteparten av partiforlagets skrifter og bøker haves paa lager og tilsalg i «Vestfold Arbeiderblads» ekspedition, og de sælges paa alle større møter.

Til 3. En komité bestaaende av repræsentanter fra partiet, Samorganisationen og Socialistlaget utarbeidet forslag, og der blev bevilget penger til gjennomførelse av planen efter alternativ II. Der var ordnet med lokale i folkeskolen. Alt var færdig til start, men maatte opgives, da der kun meldte sig 4 elever.

Saken blev besluttet gjenoptat først i det nye aar.

Til 4. Fællesmøte av repræsentanter fra Vestfolds byer og herreder avholdt møte her i byen den 24. oktober 1920 og konstituerte sig som 2 fylkespartier — et for byene og for landdistriktene. Byorganisationen vil i den nærmeste fremtid være i fullt arbeide.

Til 5. Dette spørsmaal har været behandlet og vil paa et fællesmøte av de under 4 nævnte organisationer bli optat til nye behandling.

O. Holm.

Sandetjord Arbeiderparti.

Sp. 1. Der er avholdt endel foredrag; men ingen planmæssig agitation.

Sp. 2. Al literaturomsætning er overlatt til ungdomslaget komité for samme. Og har denne utført et meget godt arbeide.

Sp. 3. Der er i vinter i samarbeide med fagforeningene, igangsatt en socialistisk aftenskole; men partiet har intet stipendium bevilget.

Sp. 4. Der er sammen med fylkets øvrige byer stiftet fylkesorganisation for at samarbeide ved stortingsvalg m. v.

Sp. 5. Dette skal ogsaa ordnes av fylkesorganisationen sammen med fylkesorganisationen for landdistriktene.

Harald Hansen.

Larvik Arbeiderparti.

1. Ja.

2. Samorganisationen foreslaar dette.

3. Vi har forsøkt. Komité er blitt nedsatt, men tilslutningen var saa daarlig at den ikke kunde holdes.

4. Der er dannet fylkesorganisation.

5. Nei.

Ludvig Larsen.

Brevik Arbeiderparti.

Til 1. Partiet har i aaret 1920 hatt flere foredragsholdere, som har redegjort for partiets politik. — Ved valget til forlikskommissær i Brevik, deltok Arbeiderpartiet, og fikk sin kandidat valgt.

Til 2. Socialistisk litteratur er omsat ved kommissionærer som er valgt av partiet.

Til 3. Der er intet gjort for at faa istand soc. aftenskole, og heller intet bevilget til stipendium.

Til 4. Partiet har været repræsenteret ved et møte i Skien, hvor lovforslag til en distriktsorganisation blev diskutert.

Til 5. Nei — ikke endnu.

Karl Pettersen.

Porsgrund Arbeiderparti.

Til 1. Der har været avholdt en del foredrag og underhaandsagitation, og da vi har hat kommunevalg har arbeidet i særdeleshet gaat ut paa dette. Resultatet av valget blev 11 repræsentanter i bystyret. Skolestyrevalget blev meget daarlig og partiet fik kun 1 plads.

Til 2. Literaturomsætningen er besørget av Ungdomslaget.

Til 3. Aftenskole er besluttet, men har ikke kommet igang grundet mangel paa lærerkræfter og lokale, da skolestyret har negtet os et klasseværelse, og andet passende lokale ikke findes.

Til 4. Der er indnu ikke foretat noget i anledning stortingsvalget.

Til 5. Der er besluttet oprettet fylkesorganisation med fast ansat sekretær. Konstituerende generalforsamling skal avholdes i januar.

Thv. Nilsen.

Skien Arbeiderparti.

Ad 1. Da den nuværende ledelse overtok ledelsen av partiet her i Skien var økonomien elendig, likeledes tilslutningen var svært daarlig. Man har derfor ikke magtet at drive nogen synderlig agitation. Arbeidet har maattet særlig lægges paa at bedre den økonomiske side. Videre har man bevirket at flere av fagforeningene har meldt sig ind i partiet.

Ad 3. Partiet har i fællesskap med Skiens faglige Samorganisation oprettet en socialistisk aftenskole, som begyndte sin virksomhet den 10. oktober 1920 med et elevantal av 25.

Ad 4 og 5. Nogen fuldstændig plan for samarbeidet under stortingsvalget er endnu ikke færdig, men saken er under forberedelse.

Forslag til love og regler for et fylkesparti med fastlønnnet sekretær er utarbeidet og omsendt til avdelingene til uttalelse. Og saa snart dette igjen indløper til partiet, vil den endelige avgjørelse i denne sak bli tat av et partimøte.

Aslak Halvorsen.

Notodden Arbeiderparti.

Til 1. Da her har været ganske stort lokalemangel, har denne været mindre god.

Til 2. Literaturomsætningen er her overlatt til Notodden Ungdomslag.

Til 3. Til igangsættelse av aftenskole er nu alt klart, og skal den sættes igang fra midten av denne maaned. Til nu er tegnet 27 elever.

Til Chr. Holterman Knudsens fond har partiet bevilget kr. 200.00.

Til 4. Noget samarbeide er endnu ikke optat mellem de forskjellige byer, men vil vel dette komme igang straks.

Til 5. Denne sak har været oppe til behandling, og er den gaat til avstemning inden de forskjellige avdelinger. Noget resultat foreligger ikke.

A. Jonassen.

Risør Arbeiderparti.

Ad 1. Der har i aarets løp været avholdt regelmæssige møter og endel foredrag.

Ad 2. Literatur er blit solgt paa møtene og efter foredragene.

Ad 3. Intet. Partiets økonomiske evner tillater ikke nogen bevilgning til stipendier.

Ad 4. Der er foretat henvendelse til de nærmeste byer.

Ad 5. Intet. I de nærmeste landdistrikter findes ingen socialistiske foreninger og som ovenfor nævnt er partiets økonomiske evne til hinder for at man kan sætte igang nogen agitation utenfor byen.

Nils Nilsen.

Arendals Arbeiderparti.

Ad 1. Der er drevet agitation dels av tilreisende talere, men dog mest av lokale kræfter. Men om den saaledes drevne agitation kan kaldes «planmæssig», tør jeg ikke uttale mig om.

Ad 2. Der er littil litet foretat i den retning; men der vil nu bli rettet opfordring til foreningene om at vælge kommissionærer for derefter at faa disse organisert i en komité.

Ad 3. Vinteren 1919—20 avholdt Arendals Arbeiderparti en 3 maaneders socialistisk aftenskole, som gjennemsnitlig var besøkt av 18 elever. Ogsaa i vinter er en saadan planlagt, men endnu ikke igangsatt. Noget stipendium har partiet ikke hat anledning til at bevilge.

Ad 4. Intet.

Ad 5. Intet er foretat — væsentlig av den grund at organisationen i Aust-Agder for tiden er litet effektiv og arbeider under vanskelige forhold, saa organisationene her i distriktet ikke magter de utgifter som er forbundne med en fast distriktssekretær.

O. H. Maurstad.

Kristiansands Arbeiderparti.

En planmæssig agitation har partiets økonomi ikke kunnet tillate. Der er avholdt et stort sommerstevne med tre foredrag. Agitationen er særlig ofret partibladet, som nu er utvidet til moderne format.

Med hensyn til literaturomsætningen er nedsatt en komité som er suppleret med repræsentanter for herværende faglige samorganisation og distriktets ungdomsbevægelse. Denne komité er nu i virksomhet.

Videre har partiet nedsatt en komité for utarbeidelse av plan til en socialistisk aftenskole. Komiteens indstilling er behandlet og godkjendt. Til skolen som skal aapnes lørdag 15. ds., har meldt sig 22 elever. Fra partiets foreninger er bevilget 15 stipendier.

Hvad angaar samarbeidet med de byer som skal ha fælles stortingsmænd, har partiet medvirket til at danne saadan organisation, idet en repræsentant sendtes til et møte i Stavanger, hvor Vestagder og Rogaland fylkes byers kredsorganisation av Det norske Arbeiderparti blev dannet.

Ansættelse av distriktssekretær har været behandlet av partiet, dog har den økonomiske stilling hindret ansættelse av saadan.

Gunnar Berntsen.

Stavanger Arbeiderparti.

Agitationen her har været av rent ordinær art, da den økonomiske situation har vanskeliggjort agitationen i stor utstrækning.

Med hensyn til literaturomsætningen hadde partiet allerede i 1918 oprettet en kombinert bok- og papirhandel, men denne maatte i aaret som gik sælges, paa grund av manglende driftskapital, til Samvirkende Fagforeninger.

Høsten 1920 blev der oprettet socialistisk aftenskole beregnet paa 120 timers undervisning. Ingen stipendier er bevilget til skolen.

6. november f. a. blev der konstitueret kredsparti omfattende byene Stavanger, Haugesund, Kristiansand S og Flekkefjord eventuelt Mandal.

Det har ikke været paa tale at ansætte distriktssekretær.

J. Johnsen.

Bergens Arbeiderparti.

1. Nogen agitation i distriktet er ikke blit drevet paa grund av aarets mange økonomiske vanskeligheter. Derimot har man holdt agitationen inden byen gaende bedst mulig ved samarbeide mellem partiet og de socialistiske ungdomslag.

2. Literatursalget har foregaaet gennem dagbladet «Arbeidets» ekspedition. Omsætningen har været forholdsvis god.

3. I midten av oktober maaned igangsatte partiet og styret for ungdomslagene distriktsorganisation en 3 maaneders aftenskole med en samlet undervisningstid paa 72 timer og med økonomisk støtte fra partiet.

Et nyt kursus er besluttet igangsatt fra nytaar av.

I anledning Den socialistiske Dagskoles høstkursus i Kristiania utdelte partiet et stipendium paa 1500 kroner.

Aalesunds Arbeiderparti.

Ad 1. Med hensyn til agitationen saa har den ikke været saa bra som ønskelig. Aarsaken maa søkes i mangelen paa stedlige kræfter, hvorfor man har været henvist til utenbys foredragsholdere. Agitationen vil da ofte falde tilfældig. Dertil kommer at partiets økonomiske stilling ikke har tillatt nogen større utbetalinger paa dette omraade.

Ad 2. Literaturkomité med repræsentanter fra samtlige fag- og parti-foreninger har været i virksomhet.

Ad 3. I samarbeide med socialistlaget har partiet planlagt og iverksatt en 3-maanedlig aftenskole. Første kursus begyndte 15. september 1920

med 30 elever, hvorav 20 deltok hele tiden. Utgiftene til skolen er dekket ved bidrag og stipendier fra fag- og partiforeninger.

Ad 4. Med henblik paa stortingsvalget har der været pleiet samarbeide med fylkets øvrige byer og distrikter og som et led heri er organiseringen av fylkesparti i fuld gang.

Ad 5. Med hensyn til fylkessekretær, saa har de økonomiske og de ellers saa særegne forhold i Møre fylke, gjort at denne sak ikke har kunnet la sig realisere.

Harald Thoresen.

Kristiansunds Arbeiderparti.

Ad 1. Nei.

Ad 2. Intet væsentlig. Der omsættes endel gjennom «Tidens Kravs» ekspedition.

Ad 3. Der er planlagt et kursus i løpet av vinteren, men i mangel av passende hus (et andragende til formandskapet om et klasseværelse er avslaat) samt nødvendige midler, har det hittil ikke været mulig at faa det igang. Muligens kan man faa startet paa efterjulsvinteren. Paa grund av at partiets økonomi stiller sig meget slet paa grund av overbelastning ved utgivelsen av «Tidens Krav» har man ikke kunnet avse midler til stipendier.

Ad 4. Intet. Man agter i den nærmeste fremtid at sette sig i forbindelse med partiene i Molde og Aalesund for at faa et samarbeide istand.

Ad 5. Nei. Spørsmålet kan ikke ansees aktuelt uten i forbindelse med fylkesparti. I den anledning har Ytre og Indre Nordmøre Kredspartier forsøkt samarbeide med partiene paa Søndmøre og Romsdalen, men forsøket strandet paa uvilje hos disse partier til sammenslutning.

I det hele tat er opfatningen i byen og paa Nordmøre den, at samarbeidet ved stortingsvalget i høi grad vil vanskeliggjøres eller helt ødelægges paa grund av de søndre distrikters lokalpatriotiske holdning og uvilje til samarbeide.

A. Blattmann.

Narvik Arbeiderparti.

Ad 1. Der er av fru Jeanette Olsen holdt en del foredrag i byen og i nærmeste landdistrikt.

Ad 2. Der har til stadighet været tilsalg av partiets avisekspedition de væsentlige av de bøker og brosjyrer som er utgit av partiets forlag, og de har været publisert i «Fremover», likesaa forsøkt solgt ved forannevnte foredrag og andre møter.

Ad 3. Saagodtsom intet, da man mangler hus og midler. Stipendium er ikke bevilget.

Ad 4. Hittil intet.

Ad 5. Nei, ikke av betydning, da saadant samarbeide altid hittil har vist sig frugtesløst.

Th. Mathisen.

Tromsø Arbeiderparti.

Ad 1. Agitationen har foruten den som stadig drives i fagforeningene, vort partiblاد og av vore repræsentanter i hystyret og andre kommunale institutioner, været drevet med foredrag paa fester og møter.

Vi hadde i sommer besøk av partisekretær Tranmæl, som holdt 2 foredrag paa en dag, et av disse paa byens torv. Begge var godt besøkt og med stor tilslutning.

Videre hadde vi i høst ved skatteligningens bekjendtgjørelse et godt besøkt møte av stor agitatorisk betydning. Huset var fylt til trængsel. Der blev vedtat en protestuttalelse mot den borgerlige skattepolitikk, som blev oversendt formandskapet.

Ad 2. Samtlige partiavdelinger er tilskrevet med opfordring at vælge 1 komitémedlem i overensstemmelse med centralstyrets skrivelse av 7. septenber 1920. Sakens behandling i foreningene synes at gaa trægt, da intet resultat endnu foreligger. Imidlertid er der fra «Nordlys»s ekspedition, ved forrætningsføreren, drevet en forholdsvis bra omsætning av vore brosjyrer.

Ad 3. Her har i vinter været holdt en aitenskole i tiden oktober—december med 2 timers undervisning 3 gange ukentlig for 13 elever og efter centralkomiteens plan for saadan skole.

Skolen har været ledet av en komité, valgt av Socialdem. Ungdomslag, partistyret og styret for Den fagl. Samorganisation. Den er sat igang paa initiativ av den førstnævnte forening.

Midlene til skolens drift er ved siden av centralkomiteens bevilgning skaffet tilveie ved bidrag fra stedets forskjellige partiforeninger.

Ad 4. Samtlige i de byer vi skal vælge sammen med, er tilskrevet med opfordring til at fremkomme med forslag paa tid og sted for det nødvendige møte for et saadant samarbeide.

Ad 5. Intet er foretat i den retning, men man har indtryk av at distriktet hverken har vilje eller evne til en saadan opgave.

Erik Vangberg.

Hammerfest Arbeiderparti.

Ad 1 og 2. Vi har i 1920 ansat egen redaktør for vor avis og har greiet med betydelige økonomiske ofre at holde den gaaende hittil. For literaturomsætningen maa desværre sies, at der er foretat litet eller intet. Vi mangler den rette mand til at paata sig omsætningen. Saken har været diskutert et par gange i styret og vil bli optat paa møte i Honningvaag 9. januar, hvor Finnmarkens fylkesparti skal organiseres.

Ad 3. Socialistisk aftenskole paagaar. Noget stipendium til den er ikke bevilget, men partiet maa jo betale de omkostninger, som ikke dækkes paa anden maate.

Ad 4. Intet er foretat for at samarebide med de andre byer, som skal ha fælles stortingsmand med os. Arbeidet hermed vil bli optat snarest efter Honningsvaagmøtet 9. januar.

Ad 5. Distriktssekretær vil bli behandlet paa forannævnte møte 9. januar 1921.

O. I. Valle.

Regnskaper.

Det norske Arb.partis regnskap for 1920.

Indtægt.

Kassebeholdning fra forrige aar	kr.	3 033.90
Agitation	-	9 834.00
Overskud 1. maisalg	-	3 000.00
Kontingent	-	83 381.33
Overskud: Bokhandelen	-	1 000.00
Tilfældige indtægter	-	928.02
Hjælpekasse	-	210.00
Kr.a & Oplands Vekselbank (renter)	-	301.65
Arbeiderbanken (uttat)	-	10 335.68
Agitationsfond (uttat av bank + rente)	-	5 229.87
		<hr/>
	kr.	117 254.45

Utgift.

Arbeiderbevægelsens arkiv	kr.	919.50
Arbeiderpartiets kvindeforbund	-	1 000.00
Repræsentation (reiser til kongresser o. l.)	-	4 042.85
Landsstyremøter	-	7 035.60
Landsmøtet	-	10 451.60
Agitation	-	32 663.93
Inventar	-	1 160.15
Hus, lys, varme etc.	-	2 380.28
Porto, kontorsaker, telefon	-	6 685.86
Tryksaker	-	12 197.75
Tilfældige utgifter	-	4 810.82
Kredssykekassen	-	34.63
Lønninger:		
Martin Tranmæl	10 000.00	
Trygve Lie	7 000.00	
Olga Mørk	3 900.00	
Frithjof Keller	1 575.00	
Dyrtidstillæg for 1920	700.00	
	<hr/>	23 175.00
Revision for 1919	-	200.00
Visergutarbeide	-	546.50
Soldatraadene	-	1 900.00
Hjælpekasse	-	1 829.85
Kr.a & Oplands Vekselbank: 10 aktier	-	1 000.00
Agitationsfond (indest. i bank)	-	5 000.00
Balance	-	220.13
		<hr/>
	kr.	117 254.45

Status pr. 1. januar 1921.

	<i>Aktiva:</i>	<i>Passiva:</i>
Kassebeholdning fra forrige aar	kr. 220.13	
Aktieutbytte:		
Beholdning pr. 1. januar 1921	7 917.35	
Inventar:		
Pr. 1. januar 1920	kr. 2 709.35	
+ tilkommet i aaret	1 160.15	
	<hr/>	
	kr. 3 869.50	
÷ 10 pct. afskrivning	386.95	
	<hr/>	
	3 482.55	
Formue		kr. 11 620.03
	<hr/>	
	kr. 11 620.03	<hr/> <hr/>

Martin Tranmæl.

Olga Mørk.

Regnskapet er revidert og er i orden.

Kristiania den 14. februar 1921.

Joh. Regnéll. *P. A. Pettersen.*
Revisorer.

Partiets aktiekonto.

Saldo pr. 1. januar 1920	kr. 7 916.47	
Herav utestaar hos Pressefondet		kr. 7 900.00
Renter 1920	0.88	
Balance (i bank).		17.35
	<hr/>	
	Kr. 7 917.35	kr. 7 917.35
	<hr/>	<hr/>

Antimilitaristfondets regnskap for 1920.

Uttat av Arbeiderbanken	kr. 525.00	
Bidrag til Petter Hagens familie		kr. 525.00
	<hr/>	<hr/>
	Kr. 525.00	kr. 525.00
	<hr/>	<hr/>

Status pr. 1. januar 1921.

	<i>Aktiva:</i>	<i>Passiva:</i>
Indestaaende i bank	kr. 798.33	
+ Renter for 1920	53.00	
Balance (i bank).		kr. 851.33
	<hr/>	<hr/>
	Kr. 851.33	kr. 851.33
	<hr/>	<hr/>

Martin Tranmæl.

Olga Mørk.

Regnskapet gjennomgaaet og fundet i orden.

Kristiania den 14. februar 1921.

Joh. Regnéll. P. A. Pettersen.

Utdrag av Pressefondets regnskap 1920.

Indtægt:

Beholdning fra forrige aar	kr.	830.93
Renter og Avdrag	-	4 148.76
Bidrag:		
Norsk Træarbeiderforbund	-	1 000.00
Arbeiderbanken (uttat).	-	707.22
Ekstrakontingent.	-	74 698.50
	Kr.	<u>81 385.41</u>

Utgift.

Kr.a & Oplands Vekselbank (indsat).	kr.	11 000.00
Laan:		
«Nybrott»	-	10 435.90
«Ny Dag»	-	13 007.50
«Tiden»	-	4 000.00
«Hardanger Socialdemokrat»	-	5 001.09
Pressekontoret	-	6 073.60
«Follo Soc.-Dem.»	-	4 000.00
Chr. Hiltz villa	-	3 856.95
«Namdalens Soc.-Dem.»	-	2 000.00
«Gudbrandsdalens «Soc.-Dem.»	-	2 000.00
«Søgne Soc.-Dem.»	-	2 000.00
«Arbeidets Ret»	-	3 000.00
Omkostninger	-	657.01
Balance	-	14 353.36
	Kr.	<u>81 385.41</u>

Status pr. 1. januar 1921.

	<i>Aktiva.</i>	<i>Passiva.</i>
Kassebeholdning fra forrige aar	kr. 14 353.36	
Indest. i Kr.a & Opl. Vekselb. kr. 11 000.00		
+ renter 1920.	27.16	
	<u>11 027.16</u>	
Diverse debitorer	- 163 077.88	
Gjæld (div. kreditorer)		kr. 56 317.17
Formue		- 132 141.23
	<u>Kr. 188 458.40</u>	<u>kr. 188 458.40</u>

Martin Tranmæl.

Olga Mørk.

Regnskapet er revidert og er orden.
Kristiania 14. februar 1921.

Joh. Regnéll. *P. A. Pettersen.*
Revisorer.

Regnskabsoversigt for Arb.partiets Forlag. Gevinst- og tapskonto.

Indtægt:

Vare-konto, bruttoindtægt	kr. 40 624.72
	Kr. 40 624.72

Utgift:

Omkostningskonto	kr. 4 278.35
Ekspeditionsudgifters konto	- 4 376.71
Reklameudgifters konto	1 748.73
Inventar konto	150.00
Lønningskonto.	17 030.46
Husleiekonto	1 602.50
«Det 20de Aarhundrede»	4 839.57
Balance, netto overskud	6 598.40
	Kr. 40 624.72

Status pr. 1. januar 1921.

Aktiva:

Kassebeholdning	kr. 172.07
Varebeholdning	- 27 951.90
Utestaaende fordringer	85 874.45
Inventar	1 350.00
	Kr. 115 348.42

Passiva:

Diverse Kreditorer	kr. 85 983.90
Kapital-konto	kr. 22 766.12
Balance, nettooverskud	6 598.40
	Formue kr. 29 364.52
	- 29 364.52
	Kr. 115 348.42

Regnskapsoversigt for Bokhandelen.

Status pr. 1. januar 1921.

Aktiva:

Kontantbeholdning	kr. 8 876.78
Utestaaende fordringer	5 086.30
Varebeholdning	8 122.00
Inventarkonto	1 750.00
	<hr/>
	Kr. 23 835.08
	<hr/>

Passiva:

Diverse kreditorer	kr. 14 583.21
Balance, formue	9 251.87
	<hr/>
	Kr. 23 835.08
	<hr/>

Kristiania, 1. mars 1921.

Reinert Torgeirson.

Overenstemmende med bøgerne. Regnskaperne for forlaget er revidert av os.

Kristiania, 1. mars 1921.

Anders Øie. Sven Svensson.

„Social-Demokraten“s regnskap 1920.

Indtægter:

Indenbys kontingent	kr.	448 725.09
Utenbys kontingent	-	179 663.09
Løssalg	-	154 437.82
Makulatur	-	3 916.75
Renter	-	1 547.05
Annonser	-	573 317.91
Refundert fra Arbeidernes Aktietrykkeri	-	14 210.01
Aktieutbytte	-	2 527.00
		<hr/>
		Kr. 1 378 344.72

Utgifter:

Trykning	kr.	294 250.00
Papir	-	343 011.84
Redaktion	-	180 669.49
Klicheer	-	10 858.86
Pressekontoret	-	10 000.00
Ekspedition	-	92 692.84
Budløn	-	167 142.34
Annonceprovision	-	24 156.50
Utenbys kommissionærer	-	12 545.00
Porto og fragt	-	23 775.26
Husleie og brændsel	-	9 832.85
Telefon, lys og renhold	-	6 792.60
Revision	-	1 500.00
Kontorrekvisita	-	11 463.76
Diverse	-	1 612.45
Assuranse og skat	-	18 090.90
Reklame	-	1 239.30
Akskrivninger:		
Inventar	kr.	3 430.82
Budtap	-	210.57
Annonser	-	1 000.00
		<hr/>
		4 641.39
Kapitalkonto (overskud)	-	164 069.34
		<hr/>
		Kr. 1 378 344.72

Status pr. 1. januar 1921.*Aktiva:*

Inventarie konto: beholdning	kr.	15 796.26
Kassakonto	-	2 739.09
Papirkonto beholdning	-	68 680.15
Løssalg (Narvesens Kioskkompani)	-	18 000.00
Aktiekonto	-	19 040.00
Diverse debitorer:		
Pressekontoret	-	23 500.00
Pressefondet	-	13 117.18
Arbeidernes Aktietrykkeri	-	15 000.00
Stavanger Arbeiderparti	-	1 000.00
A/S Andresens Bank	-	627.92
Kristiania Industri- & Handelsbank	-	23 082.90
Norges kooperative Landsforening	-	4 097.89
Sparekillingsbanken	-	3 162.06
Annonserestanser	-	61 732.67
		<hr/>
	Kr.	269 576.12
		<hr/>

Passiva:

Forskudsbetalig av utenbys kontingent:		
Utenbys kontingent for 1. halvjaar 1921.	kr.	9 300.00
Formue	-	260 276.12
		<hr/>
	Kr.	269 576.12
		<hr/>

Kristiania 31. december 1920.

Nils Ugelstad,
forretningsfører.

Olga Støttum,
kasserer og bokholder.

Kristiania, 22. februar 1921.

Regnskapet revidert og fundet i orden.

Joh. Regnell,

A. E. Gundersen,
revisorer.

Olaf Brustad.

Det Social-Demokratiske Pressekontors regnskap 1920.

Gevinst og tapskonto pr. 31. december 1920.

Debet.

Gagekonto	kr. 41 738.92
Utenlandske telegrammer	- 15 489.33
Telefongebyrer	357.10
Telefonavgift	477.48
Husleie og rengjøring	1 517.05
Avishold	812.19
Refusionskonto	1 231.40
Telefon og telegrammer	1 112.80
Kontorhold, porto osv.	7 211.64
Telegramgebyr	733.20
Honorar	3 342.45
Norsk Telegrambyraa	5 041.67
Uforutseede utgifter	1 983.50
Trondhjems filial	5 674.43
Bodø filial	2 008.00
Landbrukskonto	1 031.90
Avskrivninger	577.60
	Kr. 90 340.66

Kredit.

Partiblade	- 53 491.92
Social-Demokraten	- 25 000.00
Landsorganisationen	5 750.00
Underskud	6 098.74
	Kr. 90 340.66

Status pr. 1. januar 1920.

Aktiva.

«Arbeidet»	kr. 833.34
«1ste Mai»	1 131.74
»Fremtiden»	338.34
«Bratsberg-Demokraten»	616.69
«Sørlandets Social-Demokrat»	521.18
«Smaalenenes Social-Demokrat»	333.34
«Nybrott»	911.23
«Haugesunds Folkeblad»	533.36
«Østerdalens Social-Demokrat»	701.11
«Folkets Ret»	148.51

«Akershus Social-Demokrat»	kr.	325.15
«Nordlands Social-Demokrat»	-	1 108.06
«Arbeidets Ret»	-	558.12
«Fremover»	-	368.12
«Folkeviljen»	-	339.78
«Nordlys»	-	977.60
«Finmarken»	-	158.39
«Vestfinmarkens Social-Demokrat»	-	430.21
«Tidens Krav»	-	2 209.31
«Indtrøndelagens Social-Demokrat»	-	235.80
«Helgelands Fremtid»	-	748.04
«Namdalens Social-Demokrat»	-	189.75
«Folkets Frihet»	-	1 034.50
«Demokraten»	-	367.00
«Vestfold Arbeiderblad»	-	153.34
«Hardanger Social-Demokrat»	-	266.67
«Ny Dag»	-	613.05
«Folkets Røst»	-	270.00
«Gudbrandsdalens Social-Demokrat»	-	50.00
«Uttrøndelagens Social-Demokrat»	-	75.60
«Follo Social-Demokrat»	-	150.00
«Sogn Social-Demokrat»	-	50.00
«Daggry»	-	200.01
«Daily Herald»	-	192.60
«Glommendalens Social-Demokrat»	-	700.02
«Tiden»	-	837.62
Inventar konto	-	3 363.35
Bank	-	290.90
Kapital konto	-	17 865.42

Kr. 40 197.25

Passiva.

«Ny Tid»	kr.	208.21
«Solidaritet»	-	130.00
Kassa konto	-	5 135.44
Laan	-	34 723.60

Kr. 40 197.25

Christian Hilt,
bestyrer.

G. Schjerne-Pedersen,
kasserer.

Fortegnelse over kontingent-

Organisationens navn.	1. kvartal				2. kvartal			
	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb
	Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt	
Aust-Agder kredsparti	—	—	—	—	25	130	155	28.50
Aalesund arbeiderparti	93	887	980	186.70	91	934	1025	195.90
Akers arbeiderparti	341	1146	1487	263.30	360	1123	1483	260.60
Arendals arbeiderparti	—	—	—	—	50	400	450	85.00
Bamle kreds arbeiderparti	—	222	222	44.40	—	245	245	49.00
Bergens arbeiderparti	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodø arbeiderparti	67	343	410	75.30	77	350	427	77.70
Brevik arbeiderparti	20	149	169	31.80	20	149	169	31.80
Brunla kreds arbeiderparti	113	320	433	75.30	91	320	411	73.10
Buskerud kreds arbeiderparti	425	1100	1525	262.50	425	1100	1525	262.50
Bærum og Follo kreds arb.parti	241	1038	1279	231.70	241	1038	1279	231.70
Dalenes kreds arbeiderparti	68	174	242	41.60	53	82	135	21.70
Drammens arbeiderparti	348	2054	2402	445.60	342	1996	2338	433.40
Drøbak arbeiderparti	130	140	270	41.00	—	—	—	—
Eidsberg kreds arbeiderparti	63	666	729	139.50	63	666	729	139.50
Flekkefjord soc.dem. forening	—	25	25	5.00	—	25	25	5.00
Fredrikshald arbeiderparti	179	708	887	159.50	179	710	889	159.90
Fredrikstad arbeiderparti	73	444	517	96.10	—	—	—	—
Gjerpen kreds arbeiderparti	24	190	214	40.40	24	190	214	40.40
Gjøvik samorganisation	239	565	804	136.90	243	572	815	138.70
Glemmen valgkredsorganisat.	130	707	837	154.40	—	—	—	—
Hadeland og Land kreds arb.p.	150	810	960	177.00	96	864	960	182.40
Hamar arbeiderparti	163	910	1073	198.30	155	899	1054	195.30
Hammerfest arbeiderparti	91	241	332	57.30	98	165	263	42.80
Hallingdal kreds arbeiderparti	37	249	286	53.50	52	251	303	55.40
Hardanger kredsparti	54	574	628	120.20	54	502	556	105.80
Haugesund arbeiderparti	45	1160	1205	236.50	80	1080	1160	224.00
Holmestrand soc.dem. forening	—	30	30	12.00	—	30	30	12.00
Hortens arbeiderparti	131	757	888	164.50	—	—	—	—
Hønefoss arbeiderparti	37	29	66	9.50	24	22	46	6.80
Honningsvaag soc.dem. foren.	1	37	38	7.50	1	37	38	7.50
Id og Markers kredsparti	—	—	—	—	—	—	—	—
Indtrøndelagens arb.parti	300	1300	1600	290.00	300	1350	1650	300.00
Indre Nordmør kredsparti	50	450	500	95.00	50	450	500	95.00
Indre Sogns kredsparti	58	466	524	99.00	—	—	—	—
Indre Søndmør kredsparti	—	69	69	13.80	—	52	52	10.40
Jarlsberg kreds arbeiderparti	33	197	230	42.70	36	158	194	35.20
Jæderen kreds arbeiderparti	36	334	370	70.40	22	288	310	59.80
Kristiania arbeiderparti	6728	24751	31479	5623.00	6796	24647	31443	5609.00
Kr.sand S. arbeiderparti	85	950	1035	198.50	85	950	1035	198.50
Kr.sund N. arbeiderparti	40	825	865	670.00	—	—	—	—
Kinn soc.dem. kredsparti	11	132	143	27.50	—	—	—	—
Kongsberg arbeiderparti	99	237	336	57.30	99	237	336	57.30
Kongsvinger samorganisation	19	42	61	10.30	16	40	56	9.60
Kragerø arbeiderparti	15	15	30	4.50	15	15	30	4.50
Larvik arbeiderparti	160	941	1101	204.10	195	1021	1216	223.70
Lillehammer arbeiderparti	131	602	733	133.50	130	636	766	140.20
Transport	11028	46986	58014	11006.90	10588	43724	54312	9809.60

Indbetalinger for 1920.

3. kvartal				4. kvartal				Tilsammen i aaret	Ekstrakontingent til Pressefondet		
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb		Medl.- tal	à kr.	Beløb
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt					
25	200	225	42.50	30	207	237	44.40	115.40	—	—	—
88	920	1008	192.80	90	898	988	188.60	764.00	50	0.50	25.00
400	1242	1642	288.40	—	—	—	—	812.30	665	2.00	1320.00
50	420	470	89.00	50	420	470	89.00	263.00	—	—	—
—	200	200	40.00	—	—	—	—	133.40	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77	380	457	83.70	71	350	421	77.10	313.80	55	0.50	27.50
20	150	170	32.00	30	160	190	35.00	130.60	—	—	—
91	320	411	73.10	—	—	—	—	221.50	{ 18	0.50	39.00
425	1100	1525	262.50	—	—	—	—	787.50	15	2.00	
241	1038	1279	231.70	—	—	—	—	695.10	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	63.30	100	2.00	200.00
334	2120	2454	457.40	356	2114	2470	457.40	1793.80	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	41.00	—	—	—
60	500	560	106.00	60	521	581	110.20	495.20	650	2.00	1300.00
—	25	25	5.00	—	25	25	5.00	20.00	—	—	—
176	749	925	167.40	186	861	1047	190.80	677.60	—	—	1046.00
—	—	—	—	—	—	—	—	96.10	—	—	—
24	190	214	40.40	24	190	214	40.40	161.60	150	2.00	300.00
306	568	874	144.20	312	577	889	146.60	566.40	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	154.40	—	—	—
97	863	960	182.30	96	864	960	182.40	724.10	960	2.00	1920.00
156	740	896	163.60	166	847	1013	186.00	743.20	—	—	—
98	152	250	40.20	—	—	—	—	140.30	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	108.90	—	—	—
54	502	556	105.80	54	512	566	107.80	439.60	—	—	—
70	1150	1220	237.00	70	950	1020	197.00	894.50	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	24.00	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	164.50	—	—	—
24	22	46	6.80	24	22	46	6.80	29.90	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	15.00	—	—	—
175	735	910	164.50	210	791	1001	179.20	933.70	308	0.50	154.00
50	450	500	95.00	50	450	500	95.00	380.00	225	2.00	450.00
—	—	—	—	—	—	—	—	99.00	—	—	—
—	34	34	6.80	—	—	—	—	31.00	—	—	—
19	132	151	28.30	36	177	213	39.00	145.20	—	—	—
96	379	475	85.40	—	—	—	—	215.60	305	2.00	610.00
6547	24284	30831	5511.50	—	—	—	—	16743.50	{ 6369	0.50	3184.50
85	950	1035	198.50	85	1040	1125	216.50	812.00	{ 20790	2.00	41580.00
—	—	—	—	—	—	—	—	670.00	946	2.00	1892.00
—	—	—	—	—	—	—	—	27.50	—	—	—
99	225	324	54.90	99	225	324	54.90	224.40	—	—	—
16	34	50	8.40	16	34	50	8.40	36.70	—	—	—
15	15	30	4.50	15	15	30	4.50	18.00	{ 15	0.50	37.50
195	995	1190	218.50	187	975	1162	213.70	860.00	15	2.00	
107	600	707	130.70	—	—	—	—	404.40	733	2.00	1466.00
10220	42384	52604	9498.80	2317	13225	15542	2875.70	33191.00	32396	—	55561.50

Fortegnelse over kontingent-

Organisationens navn	1. kvartal				2. kvartal			
	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb
	Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt	
Transport	11028	46986	58014	11006.90	10588	43724	54312	9809.60
Lofoten kreds arbeiderparti . .	10	203	213	41.60	11	180	191	37.10
Lenviken arbeiderparti	—	165	165	33.00	—	—	—	—
Mandalen kreds arbeiderparti . .	20	180	200	38.00	20	180	200	38.00
Mellem Romerikes kredsparti . .	121	706	827	153.30	116	723	839	156.20
Midthordlands kredsparti	—	85	85	17.00	—	85	85	17.00
Molde arbeiderparti	—	283	283	56.60	—	252	252	50.40
Moss arbeiderparti	118	643	761	140.40	108	643	751	139.40
Møre og Rauma kredsparti	—	15	15	3.00	—	15	15	3.00
Malangen og Lyngen	—	—	—	—	—	—	—	—
Namdalen kreds arb.parti	149	855	1004	185.90	142	836	978	181.40
Narvik arbeiderparti	77	304	381	68.50	71	336	407	74.30
Nedenes amts arbeiderparti	86	1014	1100	422.80	—	—	—	—
Nedre Romerikes kredsparti	109	402	511	91.30	104	290	394	68.40
Nordre Gudbrandsdal kredsp. . . .	28	508	536	104.40	28	555	583	113.80
Nordre Hedemarkens kredsp.	{ 10	54	64	11.80	} 151	{ 83	83	16.60
	115	317	432	75.90		346	497	84.30
Nordre Helgelands kredsparti	—	—	—	—	—	—	—	—
Nordre Saltens kredsparti	29	411	440	85.10	5	476	481	95.70
Nordre Østerdalens kredsparti	66	237	303	54.00	66	237	303	54.00
Notodden arbeiderparti	60	475	535	101.00	60	475	535	101.00
Numedal kreds arbeiderparti	116	584	700	128.40	—	—	—	—
Nes socialdem. forening	—	25	25	5.00	—	25	25	5.00
Nordfjardeid	—	13	13	2.60	—	13	13	2.60
Oddernes kredsorganisation	13	140	153	29.30	—	—	—	—
Porsgrund arbeiderparti	82	117	199	31.60	59	95	154	24.90
Reverstranden soc. ungdomslag	—	10	10	2.00	—	10	10	2.00
Risør arbeiderparti	16	50	66	11.60	16	50	66	11.60
Ringerikes kredsparti	{ 18	940	958	189.80	} 222	1351	1573	292.40
	204	426	630	105.60				
Romsdals kredsparti	4	300	304	90.80	4	300	304	30.00
Rygge kreds arbeiderparti	175	440	615	105.50	150	400	550	95.00
Rofos soc.dem. forening	8	23	31	5.40	8	23	31	5.40
Senjens nye kredsorganisation	30	135	165	30.00	23	125	148	27.30
Sandefjord kredsparti	38	286	324	61.00	35	257	292	54.90
Sandeherred arbeiderparti	—	—	—	—	21	450	471	92.10
Sarpsborg arbeiderparti	100	1110	1210	232.00	50	1100	1150	225.00
Skaare	—	—	—	—	—	—	—	—
Skiens arbeiderparti	88	178	266	34.40	—	—	—	—
Skoger kredsparti	113	600	713	131.30	113	600	713	131.30
Solør kreds arbeiderparti	80	600	680	128.00	80	600	680	128.00
Stavanger arbeiderparti	—	—	—	—	—	—	—	—
Sætersdalens kredsparti	87	393	480	87.30	16	155	171	32.60
Søndre Gudbrandsdal kredsp.	49	271	320	59.10	66	259	325	58.40
Søndre Hedemarkens kredsp.	120	830	950	178.00	99	518	617	113.50
Søndre Helgelands kredsparti	24	183	207	39.00	24	183	207	39.00
Transport	13391	61497	74888	14378.20	12456	55950	68406	12411.20

indbetalinger for 1920.

3. kvartal				4. kvartal				Tilsammen i aaret	Ekstrakontingent til Pressefondet		
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb		Medl.- tal	à kr.	Beløb
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt					
10220	42384	52604	9498.80	2317	13225	15542	2875.70	33191.00	32369		55561.50
11	153	164	31.70	8	146	154	30.00	140.40	149	2.00	298.00
20	180	200	38.00	20	180	200	38.00	33.00	—	—	—
117	991	1108	209.90	—	—	—	—	152.00	—	—	—
—	85	85	17.00	—	85	85	17.00	519.40	267	2.00	534.00
—	266	266	53.20	—	213	213	42.60	68.00	—	—	—
118	671	789	146.00	108	687	795	148.20	202.80	—	—	—
—	15	15	3.00	—	51	51	10.20	574.00	—	—	—
—	—	—	—	9	74	83	23.55	19.20	15	2.00	30.00
152	971	1123	209.40	241	984	1225	220.90	23.55	—	—	—
68	331	399	73.00	71	315	386	70.10	797.60	185	0.50	92.50
—	—	—	—	—	—	—	—	763	2.00	1526.00	
104	290	394	68.40	104	290	394	68.40	422.80	—	—	—
26	531	557	108.80	13	493	506	99.90	296.50	582	0.50	291.00
54	45	99	14.40	—	—	—	—	426.90	—	—	—
62	351	413	93.00	100	314	414	72.80	368.80	268	2.00	536.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	642	0.50	321.00
66	237	303	54.00	—	—	—	—	180.80	—	—	—
60	475	535	101.00	—	—	—	—	162.00	—	—	—
—	25	25	5.00	—	25	25	5.00	303.00	—	—	—
—	13	13	2.60	—	13	13	2.60	128.40	—	—	—
48	101	149	25.00	42	98	140	23.80	20.00	25	2.00	50.00
—	10	10	2.00	—	10	10	2.00	10.40	—	—	—
16	40	56	9.60	16	40	56	9.60	29.30	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	105.30	80	2.00	160.00
4	300	304	60.40	4	300	304	60.40	8.00	10	2.00	20.00
150	400	550	95.00	—	—	—	—	42.40	40	2.00	80.00
—	—	—	—	—	—	—	—	587.80	669	2.00	1338.00
28	198	226	42.40	35	188	223	41.10	241.60	304	0.50	152.00
35	253	288	54.10	35	257	292	54.90	241.60	130	2.00	260.00
21	450	471	92.10	21	400	421	82.10	295.50	—	—	—
50	1000	1050	205.00	70	1000	1070	207.00	10.80	31	2.00	62.00
—	—	—	—	—	—	—	—	140.80	—	—	—
113	600	713	131.30	113	600	713	131.30	224.90	—	—	—
80	550	630	118.00	80	550	630	118.00	266.30	—	—	—
6	117	123	24.00	50	196	246	44.20	869.00	1025	2.00	2050.00
60	212	272	48.40	—	—	—	—	34.40	—	—	—
116	231	347	57.80	112	730	842	157.20	525.20	600	0.50	300.00
—	—	—	—	—	—	—	—	492.00	1140	2.00	2280.00
—	—	—	—	—	—	—	—	188.10	123	2.00	246.00
—	—	—	—	—	—	—	—	165.90	54	2.00	108.00
—	—	—	—	—	—	—	—	506.50	36	1.00	36.00
—	—	—	—	—	—	—	—	78.00	546	2.00	1092.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	197	0.50	120.50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2.00	—
11805	52476	64281	11692.30	3569	21464	25033	4656.55	43138.25	40261		67544.50

Fortegnelse over kontingent-

Organisationens navn	1. kvartal				2. kvartal			
	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb
	Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt	
Transport	13391	61497	74888	14378.20	12456	55950	68406	12411.20
Søndre Saltens kredsparti . . .	200	468	668	113.60	200	468	668	113.60
Søndre Østerdalens kredsparti .	80	550	630	118.00	—	—	—	—
Tromsø arbeiderparti	78	380	458	83.80	35	353	388	74.10
Trondhjems arbeiderparti . . .	1119	4821	5940	1076.10	1093	4771	5864	1063.50
Trondenes nye kredsorganisat.	90	410	500	91.00	90	410	500	91.00
Totens kreds arbeiderparti . . .	50	555	605	116.00	62	417	479	89.60
Tune kredsparti	25	220	245	186.00	25	250	275	105.00
Tønsberg arbeiderparti	250	1050	1300	235.00	221	1128	1319	247.70
Uttrøndelagens arbeiderparti .	689	3157	3846	700.30	667	3013	3680	669.30
Vardø arbeiderparti	25	215	240	45.50	—	129	129	25.80
Valdres kredsparti	—	55	55	11.00	—	55	55	11.00
Vesteraalens kredsparti	42	120	162	28.20	42	120	162	28.20
Vest-Telemarkens kredsparti . .	—	230	230	46.00	25	300	325	62.50
Vinger og Odalen kredsparti . .	140	775	915	169.00	130	615	745	136.00
Voss kreds arbeiderparti	25	640	665	130.50	—	—	—	—
Øst-Finmarkens kredsparti . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Øst-Telemarkens kredsparti . . .	85	1138	1223	236.10	80	1000	1080	208.00
Øvre Romerikes kredsparti . . .	127	205	332	53.70	—	—	—	—
Ytre Nordmør kredsparti	21	155	176	33.10	7	91	98	18.90
Ytre Sogns kredsparti	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	16437	76641	93078	17851.10	15133	69070	84203	15355.40

indbetalinger for 1920.

3. kvartal				4. kvartal				Tilsammen i aaret	Ekstrakontingent til Pressefondet		
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb		Medl.- tal	à kr.	Beløb
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt					
11805	52476	64281	11692.30	3569	21464	25033	4656.55	43138.25	40261		67544.50
200	468	668	113.60	200	468	668	113.60	454.40	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	118.00	—	—	—
35	332	367	69.90	35	352	387	73.90	301.70	384	2.00	768.00
1037	4643	5680	1032.30	—	—	—	—	3171.90	27	0.50	137.50
100	210	310	52.00	100	210	310	52.00	286.00	—	—	—
60	420	480	90.00	66	482	548	103.00	398.60	343	2.00	686.00
25	250	275	105.00	25	250	275	52.50	448.50	{ 275	0.50	137.50
243	1047	1290	233.70	247	1044	1291	233.50	949.90	92	2.00	184.00
572	2815	3387	620.20	—	—	—	—	1989.80	{ 968	0.50	484.00
4	149	153	30.20	48	150	198	34.80	136.30	1000	2.00	2000.00
—	—	—	—	—	—	—	—	22.00	—	—	—
46	127	173	30.00	—	—	—	—	86.40	75	2.00	150.00
25	300	325	62.50	—	—	—	—	171.00	—	—	—
130	637	767	140.40	—	—	—	—	445.40	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	130.50	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80	1146	1226	237.20	80	1000	1080	208.00	889.30	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	53.70	—	—	—
7	91	98	18.90	10	133	143	27.60	98.50	13	2.00	26.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14369	65111	79480	14528.20	4880	25553	29933	5555.45	53290.15	43438		71993.50

Organisationenes medlemstal.

Efter de sidst indkomne kontingentrapporter er partiets medlemstal gaat tilbage med 7 763 medlemmer, fra 105 348 medlemmer i 1919 til 97 585 medlemmer i 1920. Tilbagegangen fremgaar av følgende oversigt.

Der er en hel del organisationer som staar tilrest med kontingenten. Av kontingent som vedrører 1920 er der i aaret kun kommet ind kr. 53 290.15. I 1919 kom der ind kr. 65 468.47. Kontingentbetalingen sees av listen som er gjengit foran.

Oversigt over medlemsantallet 1915—1920.

Aar	Foreninger	Kvinder	Mænd	Ialt	Tilvekst i medlemstal
1914.	972	7606	46260	53866	+ 4366
1915.	1347	8300	56642	62952	+ 9086
1916.	1459	10063	56994	67057	+ 4105
1917.	1479	11977	65464	77441	+ 10348
1918.	1704	14711	79454	94165	+ 16724
1919.	1879	16891	88457	105348	+ 11183
1920.	1733	15677	81908	97585	÷ 7763

